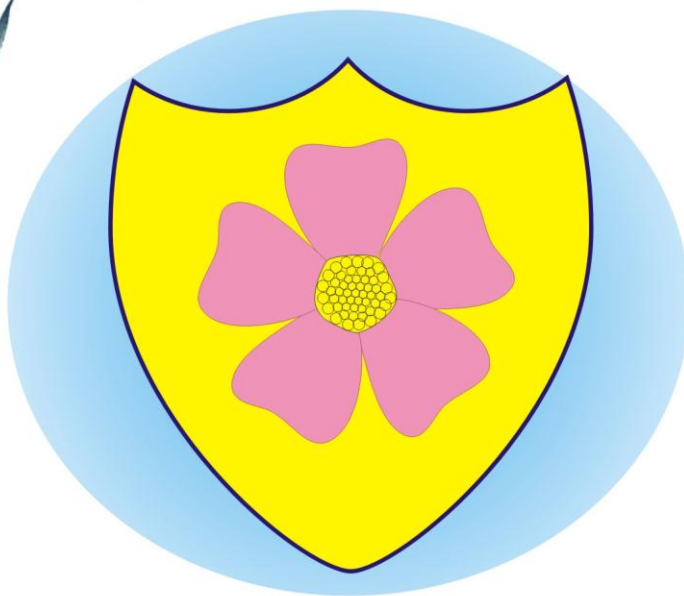

Николай Стародубцев

*Геральдика
цветущая*

ГЕРАЛЬДИКА ЦВЕТУЩАЯ

На русском, английском, эсперанто и украинском языках

HERALDRY FLOWERING

In Russian, English, Esperanto and Ukrainian languages

HERALDIKO FLORANTA

En rusa, angla, Esperanto kaj ukraina lingvoj

ГЕРАЛЬДИКА КВІТУЧА

*Російською, англійською, есперанто та українською
мовами*

НИКОЛАЙ СТАРОДУБЦЕВ

Геральдика цветущая

*276 терминов
с иллюстрациями*

*на
русском
английском
эсперанто
украинском
языках*

*Донецк
2004*

ПРЕДИСЛОВИЕ

Развитие геральдической науки в нашей стране, ставшее более заметным и значительным в последние десятилетия, предопределяет углубление и расширение этого процесса. Появление ряда изданий на геральдическую тему имеет положительное значение. Данная работа, представляющая один из важных и достаточно интересных моментов геральдики, может помочь читателям обратить внимание на ряд вопросов, требующих особого изучения и точности при изображении и описании гербов, в которых используются цветущие растения, их детали, а также отдельные виды цветов и их частей. В геральдике существует определенная схема изображения и описания таких фигур и нарушение этой схемы может привести к недоразумениям и потере значимости самого герба, его наглядного качества. Ведь правильно построенная композиция фигур в гербовом щите, а также удачное применение цветовой гаммы при изображении растений и цветов в сочетании с научно обоснованным текстовым сопровождением являются гарантией качества такого герба.

Автор имел возможность ознакомиться с источниками на данную тему на нескольких языках в их оригинальном издании. Подобного или более полного издания до настоящего времени не существовало. Известны два издания, вышедшее в Великобритании и Канаде. Одно из них издано в 1851 году в нецветном варианте, а другое - в 1977 году в цветном варианте. Однако объем этих изданий составлял около полсотни названий цветов и их частей на английском языке. Предлагаемое издание включает 276 наименований на четырех языках. В нем представлены термины на русском, английском, эсперанто и украинском языках. Для обозначения языков в каждой статье использованы буквы международного языка эсперанто, рекомендуемого ЮНЕСКО в качестве средства международного общения. Таким образом для обозначения русского языка использована буква "r", для обозначения английского языка - "a", для обозначения языка эсперанто - "e", для обозначения украинского языка - "u". Здесь все термины на украинском языке являются итоговыми и помещены в конце каждой статьи.

Большинство использованных названий растений и цветов не переводились автором с одного языка на другой. Они были взяты из

соответствующих источников и иногда имеют вид несколько отличный от общепринятых. Перечень указанных растений и цветов не может претендовать на абсолютную полноту. Ведь существуют и другие названия и варианты элементов растений и цветов, используемых в геральдике, не вошедшие в это издание. И перечень этот постоянно пополняется с появлением новых гербов, с появлением новых геральдических изданий.

Расположение названий растений и цветов и их частей построено в общем алфавитном порядке, хотя часто полное название каждого термина может иметь некоторые отступления, характерные для данного названия. Но основные названия соответствуют указанному порядку, кроме таблицы 24, где даются несколько названий цветущих деревьев и кустарников. В книге представлены 25 таблиц с цветными иллюстрациями, из которых первая и последняя таблицы имеют по одному более крупному рисунку. Остальные таблицы состоят из 12 рисунков каждая с параллельным текстом к этим таблицам на четырех языках. После таблиц с рисунками следуют алфавитные указатели на английском, эсперанто и украинском языках. В конце книги помещен перечень библиографических источников, которые были использованы при подготовке книги.

Данное издание предназначается в первую очередь для тех, кто уже занимается вопросами геральдики, а также для тех, кто интересуется этой наукой о гербах. Оно может быть полезным также для всех категорий читателей, которые проявляют интерес ко всему новому в жизни человека, бережливо относятся к окружающей природе и равнодушны к ее красоте и многообразию.

*Николай Н. Старадубцев
Герольдмейстер-Вардейн*

О ЦВЕПУЩИХ РАСПЕНИЯХ И ЦВЕТАХ В ГЕРАЛЬДИКЕ

Известно, что значительное место в геральдике занимают изображения растений, цветов и их частей. Но без достаточных знаний об особенностях изображения таких фигур в гербах, их описания довольно затруднительно составить герб или разобраться в нем при его изучении. Особенно это важно при изучении гербов в зарубежных источниках, изданных на других языках. Поэтому в данном издании ставится задача дать более подробную информацию об упомянутых особенностях.

При изображении растения (цветущего или нет), а также цветка используется термин с названием данного растения и это означает, что растение изображается растущим на определенной поверхности (на поляне, на траве, на холме и т.д.). В таком случае на стебле этого растения должно быть более двух листьев, а его цветущий элемент (цветок) может быть несколько увеличенным, чем обычно, и повернутым к зрителю. При окрашивании таких фигур чаще всего используются натуральные цвета, но могут быть применимы и другие, т.е. геральдические цвета и металлы. Примеры цветов: алоэ, арника, астра, натуральная роза, барвинок и др. Если же такое растение изображено не растущим на какой-то поверхности, то оно имеет название "стебель растения". Например, "цветущий стебель вечерницы" (таб.5, фиг.2), "стебель водосбора" (таб.5, фиг.5,6), "стебель двулепестника парижского" (таб.7, фиг.6), "стебель левкоя" (таб.11, фиг.3) и другие. Если растение или цветок изображены с видимыми корнями вне какой-либо поверхности, то такая фигура называется "вырванной": "вырванный ландыш" (таб.10, фиг.10), "вырванный куст натуральной розы" (таб.18, фиг.5). При этом корень растения может иметь натуральную окраску или иную, но тогда это должно быть указано в описании.

Довольно часто изображается только цветок растения. Обычно он обращен полностью к зрителю и имеет натуральную окраску. Но цвет такой фигуры может быть и иным, что обязательно указывается в описании. Например, "цветок аниса" (таб.2, фиг.6), "цветок барбариса" (таб.3, фиг.3), "цветок бигнонии" (таб.3, фиг.9). Если цветок растения несколько развернут в профиль и имеет цветоножку, то это обязательно указывается. При этом термин "цветоножка" в геральдике не

применяется. Здесь применим общий термин “со стеблем”. Например, “цветок амариллиса со стеблем” (таб.2, фиг.3), “цветок барвинка со стеблем” (таб.3, фиг.5), “цветок василька со стеблем” (таб.4, фиг.4). Такой стебель может быть более удлиненным с добавлением двух (и редко одного) листьев. Тогда это растение имеет название “со стеблем и листьями”. Например, “цветок василька со стеблем и листьями” (таб.4, фиг.5), “цветок водосбора со стеблем и листьями” (таб.5, фиг.8), “цветок гортензии со стеблем и листьями” (таб.7, фиг.3).

Как правило при изображении цветков их серединка часто изображается с отличным цветом от лепестков цветка. Тогда этот цветок имеет название “с семенником другого цвета” (красного, зеленого, черного, пурпурного и т.д.). Иногда стебли нескольких растений как бы выходят из одной точки на определенной поверхности. Тогда они называются “скрепленные стеблями”. Например, “три астры, скрепленные стеблями” (таб.2, фиг.12). Цветы или растения могут находиться в каком-либо сосуде (вазе, горшке, чане, ящике и т.д.). Например, “три натуральные розы в вазе” (таб.18, фиг.12). Несколько растений или цветов со стеблем и листьями могут образовать букет. Например, “букет натуральных роз” (таб.18, фиг.11). Некоторые растения и цветы имеют вид куста. Тогда они изображаются как куст в виде одного стебля с ответвлениями (таб.18, фиг.4) или в виде нескольких обычно 3-5 стеблей, выходящих из поверхности. При изображении таких растений их листья и цветки могут быть несколько увеличены, а число цветков бывает обычно в количестве 3, 5, 10 и т.д. (таб.18, фиг.4; таб.24, фиг.10, 11, 12).

Также часто в геральдике изображаются ветви цветов, цветущих растений или деревьев. Если эта фигура имеет дополнительные более мелкие веточки, то тогда она называется “ветвью” (таб.2, фиг.7; таб.3, фиг.2; таб.7, фиг.9). Если же эта фигура не имеет ответвлений, а лишь несколько листьев, то тогда она имеет название “ветка” или “веточка” (таб.5, фиг.12; таб.7, фиг.10; таб.22, фиг.1).

В геральдике также изображаются цветущие деревья (таб.24, фиг.7,8). При этом они могут изображаться в натуральном виде или с несколько увеличенными листьями и цветками.

Особое место в геральдике занимают т.н. “геральдическая лилия” и “геральдическая роза”. Изображение этих цветков имеет стилизованный вид как бы приведенный к единой форме, применяемой только в геральдике. Так “геральдическая лилия” имеет форму вертикального овалоподобного стержня с раскидистыми завитками вправо и влево. При этом такая фигура еще имеет короткую поперечину чуть ниже середины цветка (таб.12, фиг.3). Лилия может также изображаться со стеблем или вырастающей из какой-либо поверхности (таб.12, фиг.4). Она может быть “расцветшей” (таб.12, фиг.8), “украшенной” (таб.12, фиг.9) или иметь другие геральдические формы.

Другим особым видом растения в геральдике является “геральдическая роза”, или просто “роза”. Она представляет собой особую форму цветка из пяти, четырех, шести, восьми или трех лепестков с кружком в центре (семенником) и заостренными выступами в промежутках между лепестками, имеющими название “чашелистики”. Они обычно бывают зелеными или имеют другой цвет, а сама роза может называться “роза с семенником и чашелистиками другого цвета” (таб.20, фиг.5). Она так же, как и лилия, может иметь различные геральдические формы (таб.19, фиг.7; таб.20, фиг.1,2). Такие розы могут иметь стебель и изображаться растущими на какой-то поверхности или помещенными в определенный сосуд.

Обычная роза имеет название “натуральная роза” или “садовая роза” и изображается так же, как и все другие цветы.

Символика цветов (и других растений) включает в себя надежду, красоту, природу и любовь к природе. Но в каждом отдельном случае могут иметь место и иные дополнительные значения конкретного цветка в конкретном гербе. Так “геральдическая лилия” несет символический смысл надежды и ожидания добра. Самым популярным символом является, конечно, роза. В древней Греции она была эмблемой богини любви Афродиты. Иногда роза может символизировать мученичество (у христиан), а также благотворительность. Белая роза несет символ невинности, чистоты и целомудрия. Красную розу часто изображают как символ красоты, любви и преданности.

При описании гербов с растениями и цветами следует обратить внимание, что в таких описаниях не должно быть излишних

вспомогательных слов, а сам текст должен быть предельно кратким, но в полной мере отображающим полноту изображенных в гербе фигур и расцветок. Это правило описания относится ко всем гербам. Использование при описании специальных терминов позволяет должным образом справиться с такой задачей. Вот пример одного из французских территориальных гербов (таб.1). Описание такого герба выглядит следующим образом: *“De sinople à une fasce d'argent chargée de 3 fleurs de lis de gueules, accompagnée de 3 molettes d'or”*. Текст этого описания на русском, английском, эсперанто и украинском языках следует далее. Описание на русском языке: *“В зеленом поле серебряный пояс, обремененный тремя геральдическими лилиями красного цвета, сопровождаемый тремя золотыми молеттами”*. Этот же текст на английском языке: *“Vert, a fess Argent charged with three fleur-de-lis Gules between three mullets Or”*. Текст описания на языке эсперанто: *“En verda kampo argenta trabo, ŝargita per tri ruĝaj heraldikaj lilioj, akompanata per tri oraj moletoj”*. Описание на украинском языке: *“У зеленому полі срібна балка, обтяжена трьома геральдичними ліліями червоного кольору, супроводжувана трьома золотими молетами”*. В источнике не указано описание украшений вне щита, но текст описания этих украшений в данном гербе может быть составлен на указанных выше языках по изображению герба в таблице 1. Описание на русском языке: *“Щит обрамлен двумя золотыми стеблями злаков (пшеницы), перевязанными внизу золотой лентой”*. Текст описания на английском языке: *“The shield entoured with two stalks of cereals (of wheat) Or in base banded Or”*. Описание на языке эсперанто таково: *“La ŝildo enkadrigita per du oraj tigoj de cerealoj (de tritiko) ligitajn en malsupro per ora strio”*. Описание на украинском языке: *“Щит обрамований двома золотими стеблами злаків (пшениці), перев'язаними унизу золотою стрічкою”*. Здесь также отсутствует верхнее украшение щита (корона, шлем и т.п), которое обычно указывается перед описанием обрамляющих щит фигур и фигур под щитом.

Более полное изображение герба можно увидеть в таблице 25 (герб Сент-Люсии). Описание такого герба производится также в определенном в геральдике порядке. Вначале описываются деления и фигуры в щите, затем фигуры над щитом, фигуры по сторонам или вокруг щита и фигуры, находящиеся под щитом. При этом всегда надо помнить, что

описание должно быть кратким и точным, но таким, чтобы по нему можно было бы изобразить сам герб.

PREFACE

The development of heraldry in our country which has recently become more considerable and evident predetermines the extension and broadening of this process. The rise of wide range of editions on heraldry has a positive meaning. The present work introducing one of the most important and quite interesting moments in heraldry can help readers pay attention to questions requiring thorough learning and accuracy while description of arms where flowering plants, their details as well as some definite kinds of flowers used. In heraldry exist a special scheme of description and depicting such figures and any breach of the scheme can lead to misunderstanding and loss of meaningfulness of the arms itself and of its visual quality. Correctly composed figures in a heraldic shield as well as the successful application of range of colours while plants and flowers depicting, in combination with scientifically grounded textual accompaniment are the quality guarantee of such kind of the arms.

The author had an opportunity to examine the sources on this subject in different languages in the original. There was no more complete edition like this until up to now. The two editions published in Britain and Canada are known. The first one was edited in 1851 in black-and-white variant, the other one - in 1977 in coloured variant. But the volume of these editions made about half a hundred of flowers names in English. The present publication includes 276 names in four languages. It contains a terms in Russian, English, Esperanto and Ukrainian. For the determination of languages each article uses the letters of the international language Esperanto - recommended by UNESCO as the mean of international communication. Thus, for the determination of the Russian language is used the letter "r"; "a" - stands for English; "e" - for Esperanto and "u" - for the Ukrainian language. All the terms in Ukrainian are concluding and are placed at the end of each article.

Most of the plants and flowers names used were not translated by the author from one language to another. They were borrowed from corresponding sources and they sometimes differ a little from generally accepted ones. The list of the plants and flowers mentioned can not be considered absolutely complete. As there exist some other names and variants of plants elements, applied in heraldry, which were not included into this edition. This list is constantly filling up with the appearance of new arms and new publications on heraldry.

The names of plants and flowers are arranged in general alphabetic order, although the complete name of each term can often have some deviations, typical for the given name. But the main names correspond to the indicated order, except for the table 24 in which the names of several flowering trees and bushes are given. In the book are represented 25 tables supplemented with coloured illustrations; the first and the last tables have one enlarged illustration. The rest of the tables consist of 12 pictures with parallel texts each in four languages. The tables with illustrations are followed by alphabetical indexes in English, Esperanto and Ukrainian. There is a bibliography list at the end of the book with the indication of sources used while compiling the book,

The present edition is ment first of all for those who have already been involved in heraldry, as well as for people, interested in this science about arms. It can also be useful for all the categories of readers who show interest to everything new in life; for those who treat the environment with care and are sensitive to the beauty and variety of the nature.

Nikolai N. Starodubtsev

Warden Heraldic Master

ABOUT FLOWERING PLANTS AND FLOWERS

IN HERALDRY

The images of flowers, plants and their details are known to take an important place in heraldry. But without sufficient knowledge about image peculiarities of such figures in arms and their descriptions, it's quite difficult to make up an arms or understand it while examining. It is especially important while arms examining in foreign sources, issued in other languages. That is why this edition aims at giving more detailed information about mentioned above peculiarities.

While picturing plants (flowering or not) and flowers, the term with the plant's name is used and it means that the plant is represented growing on a definite surface (on the glade, grass, hill etc.). In this case there must be more than two leaves on the plant's stalk and its flowering element (the flower) can be a little bit enlarged and turned to a spectator. While colouring these figures natural colours are used, but other ones like heraldic colours or metals can also be applied. The examples of flowers are: aloe, arnica, aster, natural rose, periwinkle etc. If such a plant is represented non-growing on a surface, it has the name "the stalk of the plant". For example, "dame's violet stalk flowered" (tab.5, fig.2), "columbine stalk..." (tab.5, fig.5, 6), "enchanter's nightshade stalk" (tab.7, fig.6), "gillyflower stalk..." (tab.11, fig.3) and others. If a plant or a flower are depicted with roots without any surface, such figure is called "eradicated": "lily of the valley eradicated" (tab.10, fig.10), "garden rose-bush eradicated" (tab.18, fig.5). At the same time the root of the plant can be of natural colour (proper) or another one, but this must be indicated in the description.

It often happens that only the flower of the plant is pictured. It is usually turned completely to a spectator and of natural colour. But the colour of this figure can also be different which is to be pointed in the description. For example, "anise flower" (tab.2, fig.6), "barberry flower" (tab.3, fig.3), "trumpet flower" (tab.3, fig.9). If the flower is a little bit turned in profil and has a peduncle it is sure to be indicated. The term "peduncle" is not used in heraldry. The general term "slipped" (or "stalked") is applied instead. For example, "amaryllis flower slipped" (tab.2, fig.3), "periwinkle flower stalked" (tab.3, fig.5), "bluebottle flower slipped" (tab.4, fig.4). Such stalk can be more elongated with the additional two (rarely one) leaves. Then this plant bears the name "slipped

(stalked) and leaved". For example, "bluebottle flower slipped and leaved" (tab.4, fig.5), "columbine flower slipped and leaved" (tab.5, fig.8), "hydrangea flower slipped and leaved" (tab.7, fig.3).

As a rule the middle of the flowers while their picturing is often represented with the colour different from the one of the flower petals. Then this flower is called "seeded" (of other colour - yellow, green, black, purple etc.). Sometimes the stalks of several plants seem to come from one point on a definite surface. In this case they are called "attached with stalks". For example, "three asters attached with stalks" (tab.2, fig.12). Plants and flowers can be put in a vessel (in a vase, flowerpot, vat or box etc.). For example, "three garden roses in vase" (tab.18, fig.12). Some plants or flowers with a stalk and leaves can form a bunch (bouquet). For example, "bunch of garden roses" (tab.18, fig.11). Some plants can be introduced in the form of a bush. Then they are pictured as a bush with one stalk and offshoots (tab.18, fig.4) or as some stalks usually 3-5 stalks, coming from a surface. Such plants are represented with enlarged leaves and flowers and the number of flowers is equal to 3, 5, 10 etc. (tab.18, fig.4; tab.24, fig.10, 11, 12).

The branches of flowers, flowering plants or trees are often depicted in heraldry. If this figure has additional, smaller sprigs, it is called "branch" (tab.2, fig.7; tab.3, fig.2, tab.7, fig.9). If it has no offshoots, just some leaves, it is called "sprig" (tab.5, fig.12; tab.7, fig.10; tab.22, fig.1).

One can often find trees in blossom in heraldry (tab.24, fig.7,8). They can be pictured in a natural form or with enlarged leaves and flowers.

A special place in heraldry belongs to so called "fleur-de-lis" (heraldic lily) and "heraldic rose". The images of these flowers have a stylized look as it is reduced to the single form applied only in heraldry. Thus "fleur-de-lis" has the form of vertical oval-like pivot with spreading left and right curls. At the same time this figure has also a short cross-beam a little lower of the flower middle (tab.12, fig.3). It can also be pictured stalked or growing from a certain surface (tab.12, fig.4.). It can be "flowered" (tab.12, fig.8), "ornamented" (tab.12, fig.9) or have other heraldic forms.

Another special kind of plant in heraldry is "heraldic rose" or simply "rose". This is a special form of flower, containing 5, 4, 6, 8 or 3 petals with a circle in the centre (seed) and sharpened ledges in spaces between the petals,

called "sepals". They are usually green or of other colour, and the rose itself can bear a name "rose barbed and seeded" (tab.20, fig.5). Like "fleur-de-lis", it may have different heraldic forms (tab.19, fig.7; tab.20, fig.1, 2). Such roses may be stalked and are pictured growing on a surface or they can be put in a vessel.

Usual rose has a name "natural rose" or "garden rose" and it is represented just like all other plants.

The symbolism of a flowers and plants includes hope, beauty, nature and love for nature. But in each particular case there may occur some additional meaning of a definite flower in definite arms. Thus, "fleur-de-lis" bears the symbolic meaning of hope and the expectation of good. The most popular symbol is, of course, rose. In ancient Greece it was the goddess of love, Aphrodite's emblem. Sometimes it can symbolize martyrdom (in Christianity) and philanthropy. White rose is the symbol of innocence, purity and chastity. Red rose often stands for the symbol of beauty, love and devotion.

While description of arms with plants and flowers one should pay attention to the fact, that in such descriptions there must not be extra words, and the text itself should be short but depicting the plenitude of figures and colours represented in the arms. This description rule concerns all kind of arms. The application of special terms while description allows through fulfilment of this task. Here is the example of one of the French territorial arms (table 1). The description of the arms goes like that: "De sinople à une fasce d'argent chargée de 3 fleurs de lis de gueules, accompagnée de 3 molettes d'or". The text of this description in Russian, English, Esperanto and Ukrainian is given below. The Russian variant is: "В зеленом поле серебряный пояс, обремененный тремя геральдическими лилиями красного цвета, сопровождаемый тремя золотыми молеттами". This very text in English is: "Vert, a fess Argent charged with three fleur-de-lis Gules between three mullets Or". The description in Esperanto is: "En verda kampo argenta trabo, ŝargita per tri ruĝaj heraldikaj lilioj, akompanata per tri oraj moletoj". The Ukrainian description is: "У зеленому полі срібна балка, обтяжена трьома геральдичними ліліями червоного кольору, супроводжувана трьома золотими молетами". The source doesn't give the description of decorations out of the shield, but the text of these decoration descriptions in the arms can be composed in mentioned above languages according to the arms image in the table 1. The description in Russian is: "Щит обрамлен двумя золотыми стеблями злаков (пшеницы), перевязанными внизу золотой лентой". The description text in English is:

“The shield entoured with two stalks of cereals (of wheat) Or in base banded Or”. The description in the Esperanto language is like that: “La ŝildo enkadrigita per du oraj tigoj de cerealoj (de tritiko) ligitajn en malsupro per ora strio”. The description in the Ukrainian language is: “Щит обрамований двома золотими, стеблами злаків (пшениці), перев'язаними внизу золотою стрічкою”. The upper decoration (crown, helmet etc.) is absent here, which usually is mentioned before the description of the shield entouring figures and the figures under the shield.

The more complete picture of arms can be seen in the table 25 (the arms of Saint Lucia). The arms description is done in the established heraldic order. First are described the divisions and figures in the shield; then comes the description of the figures above the shield; the side figures, figures around the shield; the description of those ones below the shield goes in the last turn. And it should be always remembered that the description should be written in exact and short form in order to depict even the arms itself.

ANTŬPAROLO

Evoluo de la heraldika scienco en nia lando, kiu fariĝis pli rimarkinda kaj signifoplena dum lastaj jardekoj, difinas la profundigon kaj plivastigon de tiu procezo. Aperado de la vico da eldonaĵoj kun la heraldika temo havas pozitivan signifon. Ĉi tiu laboraĵo, prezentanta unu el gravaj kaj sufiĉe interesaj momentoj en la heraldiko, povas helpi al la legantoj turni siajn atentojn al kelkaj demandoj, postulantaj apartan studon kaj precizecon dum ilustrado kaj priskribado de blazonoj, en kiuj estas uzataj la florantaj plantoj, iliaj detaloj kaj ankaŭ apartaj specoj de la floroj kaj iliaj partoj. En la heraldiko ekzistas certa skemo por desegnado kaj priskribado de tiaj figuroj kaj disrompo de tiu skemo povas rezulti la miskomprenojn kaj perdon de signifeco de la blazono mem, de ĝia ilustra kvalito. Ja vere konstruita komponaĵo de la figuroj en blazona ŝildo kaj ankaŭ sukcesa uzado de la kolorgamo dum la ilustrado de plantoj kaj floroj en kombino kun la science motivita teksta akompanado estas garantio de la kvalito de tia blazono.

La aŭtoro havis eblon konatiĝi kun la librofontoj pri la tuŝita temo en kelkaj lingvoj en iliaj originalaj eldonoj. La simila aŭ pli plena eldonaĵo ĝis nuna tempo ne ekzistis. Estas konataj du eldonaĵoj aperintaj en Britio kaj Kanado. Unu el ili estis eldonita en 1851 en nekolora varianto kaj la alia – en 1977 en kolora varianto. Tamen la kapacito de tiuj ĉi eldonaĵoj konsistis el proksimume duoncento da flornomoj kaj de iliaj partoj en la angla lingvo. La proponata eldonaĵo inkluzivas 276 nomojn en kvar lingvoj. En ĝi estas prezentataj la terminoj en la rusa, angla, Esperanto kaj ukraina lingvoj. Por markado de la lingvoj en ĉiu terminnesto estas uzataj literoj de la internacia lingvo Esperanto, rekomendata de UNESKO kiel ilo de internacia komunikado. Tielmaniere por la markado de la rusa lingvo estas uzata la litero “r”, por la markado de la angla lingvo – “a”, por la markado de la lingvo Esperanto – “e”, por la markado de la ukraina lingvo – “u”. Ĉi tie ĉiuj terminoj en la ukraina lingvo estas resumaj kaj ili estas lokitaj en la fino de ĉiu terminnesto.

La plimulto de la uzitaj nomoj de plantoj kaj floroj ne estis tradukitaj de la aŭtoro el unu lingvo al la alia. Ili estis prenitaj el la koncernaj fontoj kaj kelkfoje havas iom malsaman aspekton de la kutime uzataj. La listo de la indikitaj plantoj kaj floroj ne povas pretendi je la absoluta kompleteco. Ja ekzistas ankaŭ aliaj nomoj kaj variantoj de la plant - kaj florelementoj, uzataj en la heraldiko kaj ne enirintaj en ĉi tiun eldonaĵon. Kaj la listo tiu ĉi regule

kompletigas kun apero de la novaj blazonoj, kun apero de la novaj heraldikaj eldonaĵoj.

La dispozicio de la plantaj kaj floraj nomoj kaj de iliaj partoj estas aranĝita en la ĝenerala alfabeto ordo, kvankam ofte la plena nomo de ĉiu termino povas havi iomajn deflankiĝojn karakterajn por ĉi tiu nomo. Sed la bazaj nomoj konformas al la indikita ordo krom la tabelo 24, kie estas donataj kelkaj nomoj de la florientaj arboj kaj arbustoj. En la libro estas prezentitaj 25 tabeloj kun koloraj ilustraĵoj, el kiuj la unua kaj la lasta tabeloj havas po unu pli granda bildo. La restaj tabeloj konsistas el 12 bildoj ĉiu kun paralela teksto por tiuj bildoj en kvar lingvoj. Post la tabeloj kun ilustraĵoj sekvas la alfabetaj indeksoj en la angla, Esperanto kaj ukraina lingvoj. En fino de la libro lokigas la listo de la bibliografiaj fontoj, kiuj estis uzitaj dum la preparado de la libro.

Ĉi tiu eldonaĵo estas destinita unuavice por tiuj, kiuj jam okupiĝas pri la heraldikaj demandoj, kaj ankaŭ por tiuj, kiuj interesiĝas pri tiu ĉi scienco pri blazonoj. Ĝi povas esti utila ankaŭ por ĉiuj kategorioj de la legantoj, kiuj montras intereson al ĉio nova en la homa vivo, zorge rilatas al la ĉirkaŭa naturo kaj estas neindiferentaj al ĝia beleco kaj multvarieco.

Nikolaj N. Starodubcev

Heroldmajstro-Gardanto

PRI FLORANTAJ PLANTOJ KAJ FLOROJ EN HERALDIKO

Estas konate, ke sufiĉe gravan lokon en la heraldiko okupas la bildoj de plantoj, floroj kaj de iliaj partoj. Sed sen sufiĉa kono pri la specifikecoj de la ilustrado de tiaj figuroj en blazonoj, de iliaj priskribadoj estas grave embarasige krei iun blazonon aŭ kompreni ion en ĝi dum ĝia esploro. Precipe tio ĉi gravas dum la studado de blazonoj en eksterlandaj fontoj eldonitaj alilingve. Tial en tiu ĉi eldonaĵo estas starigata la tasko doni la detalan informon pri la menciitaj specifikecoj.

Dum la ilustrado de iu planto (floranta aŭ ne) kaj ankaŭ de iu floro estas uzata la termino kun la nomo de tiu ĉi planto kaj tio signifas, ke la planto aspektas kreskanta sur certa supraĵo (sur ĉearbara kampeto, sur herbtavolo, sur monteto ktp.). En tia okazo sur la tigo de tiu planto devas ekzisti pli ol du folioj kaj ĝia floranta elemento (floro) povas esti iom pligrandigita ol kutime kaj turnita al la spektanto. Dum kolorigado de tiaj figuroj plej ofte estas uzataj naturaj koloroj, sed povos esti aplikataj ankaŭ aliaj, t.e. heraldikaj koloroj kaj metaloj. La ekzemploj de la floroj: aloo, arniko, astero, natura rozo, vinko k.a. Se do tia planto estas ilustrita ne kreskanta sur iu supraĵo, ĝi havas la nomon "tigo de planto". Ekzemple, "floranta tigo de hesperido" (tab.5, fig.2), "tigo de akvilegio" (tab.5, fig.5,6), "tigo de circeo granda" (tab.7, fig.6), "tigo de matiolo" (tab.11, fig.3) kaj aliaj. Se iu planto aŭ floro estas ilustritaj kun videblaj radikoj ekstere de iu supraĵo, tia figuro estas nomata "elradikigita": "elradikigita konvalo" (tab.10, fig.10), "elradikigita arbusto de natura rozo" (tab.18, fig.5). Ĉe tio la radikoj de la planto povas havi naturan koloron aŭ alian, sed tiam tio ĉi devas esti indikita en la priskribo.

Sufiĉe ofte estas ilustrata nur floro de planto. Kutime ĝi estas turnita plene al la spektanto kaj havas naturan koloron. Sed la koloro de tia figuro povas esti ankaŭ alia, kio nepre devas esti indikata en la priskribo. Ekzemple, "floro de anizo" (tab.2, fig.6), "floro de berberiso" (tab.3, fig.3), "floro de bignonio" (tab.3, fig.9). Se la floro de iu planto iom estas turnita en profilon kaj havas la pedunklon, tio nepre devas esti indikata. Ĉe tio la termino "pedunklo" en la heraldiko ne estas uzata. Ĉi tie estas aplikata la komuna termino "kun tigo". Ekzemple, "floro de amarilido kun tigo" (tab.2, fig.3), "floro de vinko kun tigo" (tab.3, fig.5), "floro de cejano kun tigo" (tab.4, fig.4). Tia tigo povas esti iom longigita kun aldono de du (malofte de unu) folioj. Tiam tiu planto havas la nomon "kun tigo kaj folioj". Ekzemple, "floro de

cejano kun tigo kaj folioj” (tab.4, fig.5), “*floro de akvilegio kun tigo kaj folioj*” (tab.5, fig.8), “*floro de hortensio kun tigo kaj folioj*” (tab.7, fig.3).

Kiel regulo dum la ilustrado de floroj iliaj centraĵoj ofte prezentiĝas kun la diferencigita koloro kompare kun petaloj de la floro. Tiam tiu ĉi floro havas la nomon “kun semenco de alia koloro” (de ruĝa, verda, nigra, purpura ktp.). Iutempe la tigoj de kelkaj plantoj kvazaŭ eliras el unu punkto sur la certa supraĵo. Tiam ili nomiĝas “kunligitaj per tigoj”. Ekzemple, “tri asteroj kunligitaj per tigoj” (tab.2, fig.12). Floroj aŭ plantoj povas troviĝi en iu ujo (en vazo, en kuvo, en kesto ktp.). Ekzemple, “tri naturaj rozoj en vazo” (tab.18, fig.12). Kelkaj plantoj aŭ floroj kun tigo kaj folioj povas formi bukendon. Ekzemple, “bukedo de naturaj rozoj” (tab.18, fig.11). Iuj plantoj kaj floroj havas la formon de arbusto. Tiam ili estas ilustrataj kiel arbusto en formo de unu tigo kun debranĉaĵoj (tab.18, fig.4) aŭ en formo de kelkaj kutime de 3-5 tigoj, elirantaj el la supraĵo. Dum la ilustrado de tiaj plantoj iliaj folioj kaj floroj povas esti iom pligrandigitaj kaj la nombro de la floroj estas kutime en la kvanto de 3, 5, 10 ktp. (tab.18, fig.4; tab.24, fig.10,11, 12).

Ankaŭ ofte en la heraldiko estas ilustrataj branĉoj de floroj, de florantaj plantoj aŭ arboj. Se tiu ĉi figuro havas aldonajn pli malgrandajn branĉetojn, tiam ĝi nomiĝas “branĉo” (tab.2, fig.7; tab.3, fig.2; tab.7, fig.9). Do se tiu ĉi figuro ne havas la debranĉaĵojn, sed nur kelkajn foliojn, tiam ĝi havas la nomon “branĉeto” (tab.5, fig.12; tab.7, fig.10; tab.22, fig.1).

En la heraldiko ankaŭ estas ilustrataj la florantaj arboj (tab.24, fig.7, 8). Ĉe tio ili povas esti ilustrataj en la natura formo aŭ kun iom pligrandigitaj folioj kaj floroj.

Apartan lokon en la heraldiko okupas t.n. “heraldika lilio” kaj “heraldika rozo”. La bildoj de tiuj ĉi floroj havas stiligitan aspekton kvazaŭ realigitajn al unueca formo, aplikata nur en la heraldiko. Tiel “heraldika lilio” havas aspekton de la vertikala ovalsimila stango kiun la etendiĝecaj kurbiĝoj al dekstro kaj al maldekstro. Ĉe tio tia figuro ankoraŭ havas kurtan transversaĵon en la loko iom pli malalta ol la flormezo (tab.12, fig.3). La lilio povas ankaŭ esti ilustrita kun tigo aŭ kreskanta el iu supraĵo (tab.12, fig.4). Ĝi povas esti “disflorinta” (tab.12, fig.8), “ornamita” (tab.12, fig.9) aŭ havi aliajn heraldikajn formojn.

La alia specifa plantospeco en la heraldiko estas “heraldika rozo” aŭ simple “rozo”. Ĝi estas prezentata kiel la specifa formo de la floro konsistanta

el kvin, ses, ok aŭ tri petaloj kun rondeto en la centro (kun semenco) kaj pintigitaj elstaradoj en la interspacoj inter la petaloj havantaj la nomojn "sepaloj". Ili kutime estas verdaj aŭ havas alian koloron kaj la rozo mem povas nomiĝi "rozo kun alikoloraj semenco kaj sepaloj" (tab.20, fig.5). Ĝi tiel, kiel ankaŭ la lilio, povas havi diversajn heraldikajn formojn (tab.19, fig.7; tab.20, fig.12). Tiaj rozoj povas havi la tigon kaj esti ilustritaj kiel kreskantaj sur iu supraĵo aŭ esti lokitaj en la certa ujo.

La ordinara rozo havas la nomon "natura rozo" aŭ "ĝardenarozoj" kaj povas esti ilustrita tielmaniere kiel ĉiuj aliaj floroj.

La simboliko de floroj (kaj de aliaj plantoj) inkluzivas la esperon, belecon, naturon kaj amon al la naturo. Sed en ĉiu aparta okazo povas havi lokon ankaŭ aliaj aldonaj signifoj de la konkreta floro en la konkreta blazono. Tiel "heraldika lilio" portas la simbolan senson de la espero kaj de la bonatendo. La plej populara simbolo estas certe la rozo. En la antikva Grekio ĝi estis la emblemo de la diino de la amo Afrodito. Iutempe la rozo povas simboli la turmentecon (ĉe kristanoj), kaj ankaŭ bonfaradon. La blanka rozo portas la simbolon de la senkulpeco, de la pureco kaj de la virgeco. La ruĝa rozon ofte oni prezentas kiel la simbolo de la beleco, de la amo kaj de la fideleco.

Dum la priskribado de la blazonoj kun plantoj kaj floroj necesas atenti, ke en tiaj priskribadoj ne povas enesti la superfluaĵaj helpaj vortoj kaj la teksto mem devas esti maksimume kurta, sed en la plena grado respegulanta la tuton de la prezentitaj en la blazono figuroj kaj koloroj. Tiu ĉi regulo de la priskribado rilatas al ĉiuj blazonoj. La uzado de specialaj terminoj dum la priskribado permesas en sufiĉa grado fari tiun ĉi taskon sukcesa. Jen la ekzemplo de unu el la francaj teritoriaj blazonoj (tab.1). La priskribo de tia blazono aspektas sekve maniere: "De sinople à une fasce de d'argent chargée de 3 fleur de lis de gueules, accompagnée de 3 molettes d'or". La teksto de tiu ĉi priskribo en la rusa, la angla, Esperanto kaj la ukraina lingvoj sekvas plue. La priskribo en la rusa lingvo: "В зелёном поле серебрянный пояс, обременённый тремя геральдическими лилиями красного цвета, сопровождаемый тремя золотыми молеттами". Ankaŭ tiu ĉi teksto en la angla lingvo: "Vert, a fess Argent charged with three fleur-de-lis Gules between three mullets Or". La teksto de priskribo en la lingvo Esperanto: "En verda kampo argenta trabo, ŝargita per tri ruĝaj heraldikaj lilioj, akompanata per tri oraj moletoj". La priskribo en la ukraina lingvo: "У зеленому полі срібна балка, обтяжена трьома геральдичними ліліями червоного кольору,

супроводжувана трьома золотими молетами”. En la fonto ne estis indikita la priskribo de la ornamaĵoj ekster la ŝildo, sed la teksto de la priskribo de tiuj ĉi ornamaĵoj en ĉi tiu blazono povas esti kompilita en la indikitaj supre lingvoj laŭ la bildo de la blazono en la tabelo 1. La priskribo en la rusa lingvo: “Щит обрамлен двумя золотыми стеблями злаков (пшеницы), перевязанными внизу золотой лентой”. La teksto de la priskribo en la angla lingvo: “The shield entoured with two stalks of cereals (of wheat) Or in base banded Or”. La priskribo en la lingvo Esperanto estas tia: “La ŝildo enkadrigita per du oraj tigoj de cerealoj (de tritiko) ligitajn en malsupro per ora strio”. La priskribo en la ukraina lingvo: “Щит обрамований двома золотими стеблями злаків (пшениці) перев’язаними внизу золотою стрічкою”. Ĉi tie ankaŭ forestas la supra ornamaĵo de la ŝildo (krono, helmo ktp.), kiu kutime estas indikata antaŭ la priskribo de la enkadrigataj la ŝildon figuroj kaj la figuroj sub la ŝildo.

La pli plenan bildon de la blazono eblas ekvidi en la tabelo 25 (la blazono de Sankta-Lucio). La priskribo de tia blazono efektiviĝas ankaŭ en la certa en la heraldiko ordo. Komence oni priskribas la partigojn kaj figurojn en la ŝildo post tio la figurojn super la ŝildo, la figurojn en la flankoj aŭ ĉirkaŭ la ŝildo kaj la figurojn, troviĝantajn sub la ŝildo. Ĉe tio necesas ĉiam memori, ke la priskribo devas esti kurtaj kaj preciza, sed tia, por ke laŭ ĝi estus eble desegni la blazonon mem.

ПЕРЕДМОВА

Розвиток геральдичної науки у нашій країні, який став більш помітним і значним в останні десятиліття, зумовлює поглиблення та розширення цього процесу. Поява ряду видань на геральдичну тему має позитивне значення. Дана робота, яка подає один з важливих і досить цікавих моментів геральдики, може допомогти читачам звернути увагу на ряд питань, які потребують особливого вивчення та точності при зображенні й описі гербів, у яких використовуються квітучі рослини, їх деталі, а також окремі види квітів і їх частин. У геральдиці існує певна схема зображення та опису таких фігур і порушення цієї схеми може призвести до непорозуміння і втраті значення самого герба, його наочної якості. Адже правильно побудована композиція фігур у гербовому щиті, а також вдале застосування кольорової гами при зображенні рослин і квітів у сполученні з науково обґрунтованим текстовим супроводженням є гарантією якості такого герба.

Автор мав можливість познайомитися з джерелами на дану тему декількома мовами в їх оригінальному виданні. Подібного або більш повного видання до цього часу не існувало. Відомі два видання, які вийшли у Великобританії та Канаді. Одне з них видане 1851 року в некольоровому варіанті, а інше - 1977 року у кольоровому варіанті. Однак обсяг цих видань складав близько півсотні назв квітів і їх частин англійською мовою. Пропоноване видання містить 276 назв чотирма мовами. У ньому подані, терміни російською, англійською, есперанто та українською мовами. Для позначення мов у кожній статті використані літери міжнародної мови есперанто, рекомендованої ЮНЕСКО як засіб міжнародного спілкування. Таким чином для позначення російської мови використана літера "r", для позначення англійської мови - "a", для позначення мови есперанто - "e", для позначення української мови - "u". Тут усі терміни українською мовою є підсумковими та розміщені в кінці кожної статті.

Більшість використаних назв рослин і квітів не перекладались автором з однієї мови іншою. Вони були взяті з відповідних джерел та іноді мають вигляд дещо відмітний від загальноприйнятих. Перелік указаних рослин і квітів не може претендувати на абсолютну повноту. Адже існують й інші назви та варіанти елементів рослин і квітів, використовуваних у геральдиці, які не увійшли до цього видання. І

перелік цей постійно поповнюється з появою нових гербів, з появою нових геральдичних видань.

Розташування назв рослин і квітів і їх частин побудовано у загальному алфавітному порядку, хоча повна назва кожного терміна може мати деякі відступи, характерні для даної назви. Але основані назви відповідають зазначеному порядку, крім таблиці 24, де подаються декілька назв квітучих дерев і кущів. У книзі подано 25 таблиць з кольоровими ілюстраціями, з яких перша та остання таблиці мають по одному більш великому рисунку. Останні таблиці складаються з 12 рисунків кожна з паралельним текстом до цих таблиць чотирма мовами. Після таблиць з рисунками слідує алфавітні покажчики англійською, есперанто та українською мовами. У кінці книги вміщено перелік бібліографічних джерел, які були використані при підготовці книги.

Дане видання призначається у першу чергу для тих, хто вже займається питаннями геральдики, а також для тих, хто цікавиться цією наукою про герби. Воно може бути корисним також для всіх категорій читачів, які виявляють інтерес до всього нового в житті людини, дбайливо ставляться до оточуючої природи та небайдужі до її краси та різноманіття.

*Микола М. Стародубцев
Герольдмейстер-Вардейн*

ПРО КВІТУЧІ РОСЛИНИ ПІА КВІПІИ У ГЕРАЛЪДИЦІ

Відомо, що значне місце у геральдиці займають зображення рослин, квітів і їх частин. Але без достатніх знань про особливості зображення таких фігур у гербах, їх опису досить важко скласти герб або розібратися у ньому при його вивченні. Особливо це важливо при вивченні гербів у закордонних джерелах, виданих іншими мовами. Тому у даному виданні ставиться завдання дати більш докладну інформацію про згадані особливості.

При зображенні рослини (квітучої або ні), а також квітки використовується термін з назвою даної рослини і це означає, що рослина зображується ростучою на певній поверхні (на галявині, на траві, на пагорбі і т.п.). У такому разі на стеблі цієї рослини має бути більш двох листків, а його квітучий елемент (квітка) може бути децю збільшеним, ніж звичайно, та повернутим до глядача. При офарбленні таких фігур частіше за все використовуються натуральні кольори, але можуть бути застосовні і інші, тобто геральдичні кольори та метали. Приклади квітів: алое, арніка, айстра, натуральна троянда, барвінок та ін. Якщо ж така рослина зображена не ростучою на якійсь поверхні, то вона має назву "стебло рослини". Наприклад, "квітуче стебло вечорниці" (таб.5, фіг.2), "стебло орликів" (таб.5, фіг.5,6), "стебло цириці звичайної" (таб.7, фіг.6), "стебло левкою" (таб.11, фіг.3) та інші. Якщо рослина або квітка зображені з видимими коренями поза будь-якою поверхнею, то така фігура називається "вирваною": "вирвана конвалія" (таб.10, фіг.10), "вирваний куц натуральної троянди" (таб.18, фіг.5). При цьому корінь рослини може мати натуральне забарвлення або інше, але тоді це повинно бути вказано в описі.

Досить часто зображається тільки квітка рослини. Звичайно вона звернена повністю до глядача та має натуральне забарвлення. Але колір такої фігури може бути й іншим, що обов'язково вказується в описі. Наприклад, "квітка анісу" (таб.2, фіг.6), "квітка барбарису" (таб.3, фіг.3), "квітка бігнії" (таб.3, фіг.9). Якщо квітка рослини децю розвернута в профіль і має квітконіжку, то це обов'язково вказується. При цьому термін "квітконіжка" у геральдиці: не застосовується. Тут більше підходить загальний термін "зі стеблом". Наприклад, "квітка амарилісу зі стеблом" (таб.2, фіг.3), "квітка барвінку зі стеблом" (таб.3,

фіг.5), “квітка волошки зі стеблом” (таб.4, фіг.4). Також стебло може бути подовженим з додаванням двох (рідко одного) листків. Тоді ця рослина має назву “зі стеблом і листям”. Наприклад, “квітка волошки зі стеблом і листям” (таб.4, фіг.5), “квітка турлича зі стеблом і листям” (таб.5, фіг.8), “квітка гортензії зі стеблом і листям” (таб.7, фіг.3).

Як правило при зображенні квітів їх серединка часто зображується з відмітним кольором від пелюстків квітки. Тоді ця квітка має назву “з насінником іншого кольору” (червоного, зеленого, чорного, пурпурового і т.д.). Іноді стебла декількох рослин начебто виходять з однієї точки на певній поверхні. Тоді вони називаються “скріплені стеблами”. Наприклад, “три айстри, скріплені стеблами” (таб.2, фіг.12). Квіти або рослини можуть знаходитися у будь-якій посудині (вазі, горщику, чані, ящику і т.д.). Наприклад, “три натуральні троянди у вазі” (таб.18, фіг.12). Декілька рослин або квітів зі стеблом і листям можуть утворити букет. Наприклад, “букет натуральних троянд” (таб.18, фіг.11). Деякі рослини та квіти мають вигляд куща. Тоді вони зображаються як кущ у вигляді одного стебла з відгалуженнями (таб.18, фіг.4) або у вигляді декількох звичайно 3-5 стебел, які виходять з поверхні. При зображенні таких рослин їх листя та квіти можуть бути дещо збільшені, а кількість квітів буває звичайно кількістю 3, 5, 10 і т.д. (таб.18, фіг.4; таб.24, фіг.10, 11, 12).

Також часто у геральдиці зображаються гілки квітів, квітучих рослин або дерев. Якщо ця фігура має додаткові більш дрібні гілочки, то тоді вона називається “гілкою” (таб.2, фіг.7; таб.3, фіг.2; таб.7, фіг.9). Якщо ж ця фігура не має відгалужень, а лише декілька листків, то тоді вона має назву “гілочка” (таб.5, фіг.12; таб.7, фіг.10; таб.22, фіг.1).

У геральдиці також зображуються квітучі дерева (таб.24, фіг.7, 8). При цьому вони можуть зображатися у натуральному вигляді або з дещо збільшеними листями та квітками.

Особливе місце у геральдиці займають т.з. “геральдична лілія” та “геральдична троянда”. Зображення цих квітів має стилізований вигляд начебто приведеній до єдиної форми, яка застосовується тільки у геральдиці. Так “геральдична лілія” має форму вертикального овалоподібного стрижня з розкидистими завитками вправо та вліво. При цьому така фігура ще має коротку поперечину трохи нижче середини квітки (таб.12, фіг.3). Лілія може також зображуватися зі

стеблом або яка росте з будь-якої поверхні (таб.12, фіг.4). Вона може бути “розквітлою” (таб.12, фіг.8), “прикрашеною” (таб.12, фіг.9) або мати інші геральдичні форми.

Іншим особливим видом рослини у геральдиці є “геральдична троянда”, або просто “троянда”. Вона являє собою особливу форму квітки з п'яти, чотирьох, шести, восьми або трьох пелюсток з колом у центрі (насіником) і загостреними виступами у проміжках між пелюстками, які мають назву “чашолистки”. Вони переважно бувають зеленими або мають інший колір, а сама троянда може називатися “троянда з насінником і чашолистками іншого кольору” (таб.20, фіг.5). Вона також, як і лілія, може мати різні геральдичні форми (таб.19, фіг.7; таб.20, фіг.1,2). Такі троянди можуть мати стебло та зображатися ростучими на якійсь поверхні або поміщеними до певної посудини.

Звичайна троянда має назву “натуральна троянда” або “садова троянда” та зображується також так, як і всі інші квіти.

Символіка квітів (та інших рослин) включає до себе надію, красу, природу та любов до природи. Але у кожному окремому випадку можуть мати місце й інші додаткові значення конкретної квітки у конкретному гербі. Так “геральдична лілія” несе символічний смисл надії та очікування добра. Найпопулярнішим символом є, певна річ, троянда. У давній Греції вона була емблемою богині кохання Афродіти. Іноді троянда може символізувати страдництво (у християн), а також благодійність. Біла троянда несе символ чистоти та цнотливості. Червону троянду часто зображують як символ краси, любові та відданості.

При описі гербів з рослинами та квітами слід звернути увагу, що в таких описах не повинно бути зайвих допоміжних слів, а сам текст має бути вкрай коротким, але повною мірою відбивати повноту зображених у гербі фігур та кольорів. Це правило опису стосується усіх гербів. Використання при описі спеціальних термінів дає можливість впоратися з таким завданням. Ось приклад одного з французьких територіальних гербів (таб.1). Опис такого герба виглядає таким чином: “De sinople à une fasce d'argent chargée de 3 fleurs de lis de gueules, accompagnée de 3 molettes d'or”. Текст цього опису російською, англійською, есперанто та українською мовами наведено далі. Опис

російською мовою: “В зеленом поле серебряный пояс, обремененный тремя геральдическими лилиями красного цвета, сопровождаемый тремя золотыми молеттами”. Цей же текст англійською мовою: “Vert, a fess Argent charged with three fleur-de-lis Gules between three mullets Or”. Текст опису мовою есперанто: “En verda kampo argenta trabo, ŝargita per tri ruĝaj heraldikaj lilioj, akompanata per tri oraj moletoj”. Опис українською мовою: “У зеленому полі срібна балка, обтяжена трьома геральдичними ліліями червоного кольору, супроводжувана трьома золотими молеттами”. У джерелі не вказано опис прикрас поза щитом, але текст опису цих прикрас у даному гербі може бути складений вказаними вище мовами згідно з зображенням герба в таблиці 1. Опис російською мовою: “Щит обрамлен двумя золотыми стеблями злаков (пшеницы), перевязанными внизу золотой лентой”. Текст опису англійською мовою: “The shield entoured with two stalks of cereals (of wheat) Or in base banded Or”. Опис мовою есперанто такій: “La ŝildo enkadrigita per du oraj tigoj de cerealoj (de tritiko) ligitajn en malsupro per ora strio”. Опис українською мовою: “Щит обрамований двома золотими, стеблами злаків (пшениці), перев'язаними внизу золотою стрічкою”. Тут також відсутня верхня прикраса (корона, шлем і т.п.), яка звичайно вказується перед описом фігур, які обрамовують щит, і фігур під щитом.

Більш повне зображення герба можна побачити в таблиці 25 (герб Сент-Люсії). Опис такого герба проводиться також у певному в геральдиці порядку. Спочатку описуються поділи та фігури в щиті, потім фігури над щитом, фігури з боків або навколо щита та фігури, які знаходяться під щитом. При цьому завжди слід пам'ятати, що опис має бути коротким і точним, але таким, щоб за ним можна було б зобразити сам герб.

ТАБЛИЦА С ИЛЛЮСТРАЦИЯМИ

THE TABLES WITH ILLUSTRATIONS

LA TABELOJ KUN ILUSTRAĴOJ

ТАБЛИЦЯ З ІЛЮСТРАЦІЯМИ

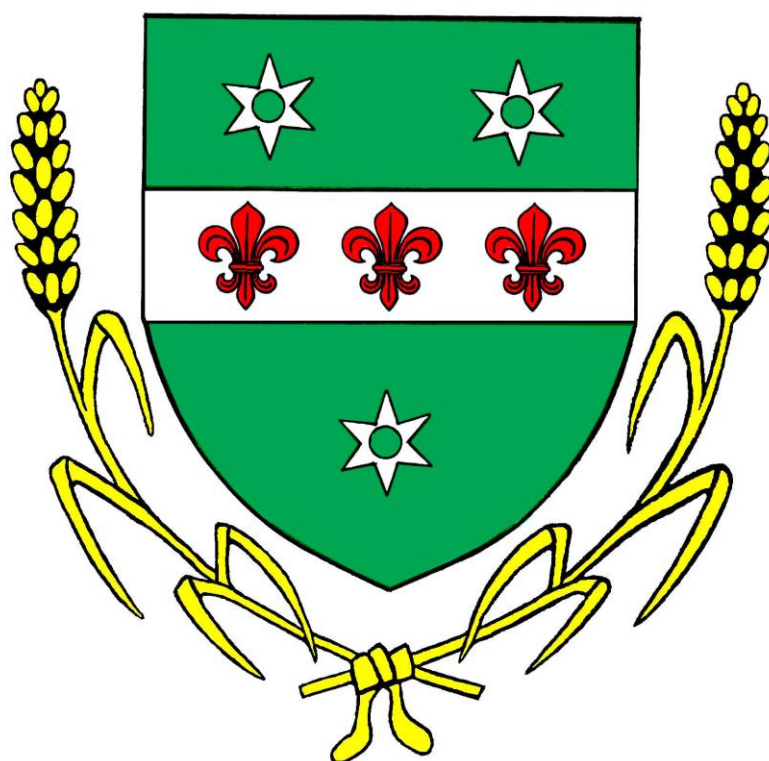
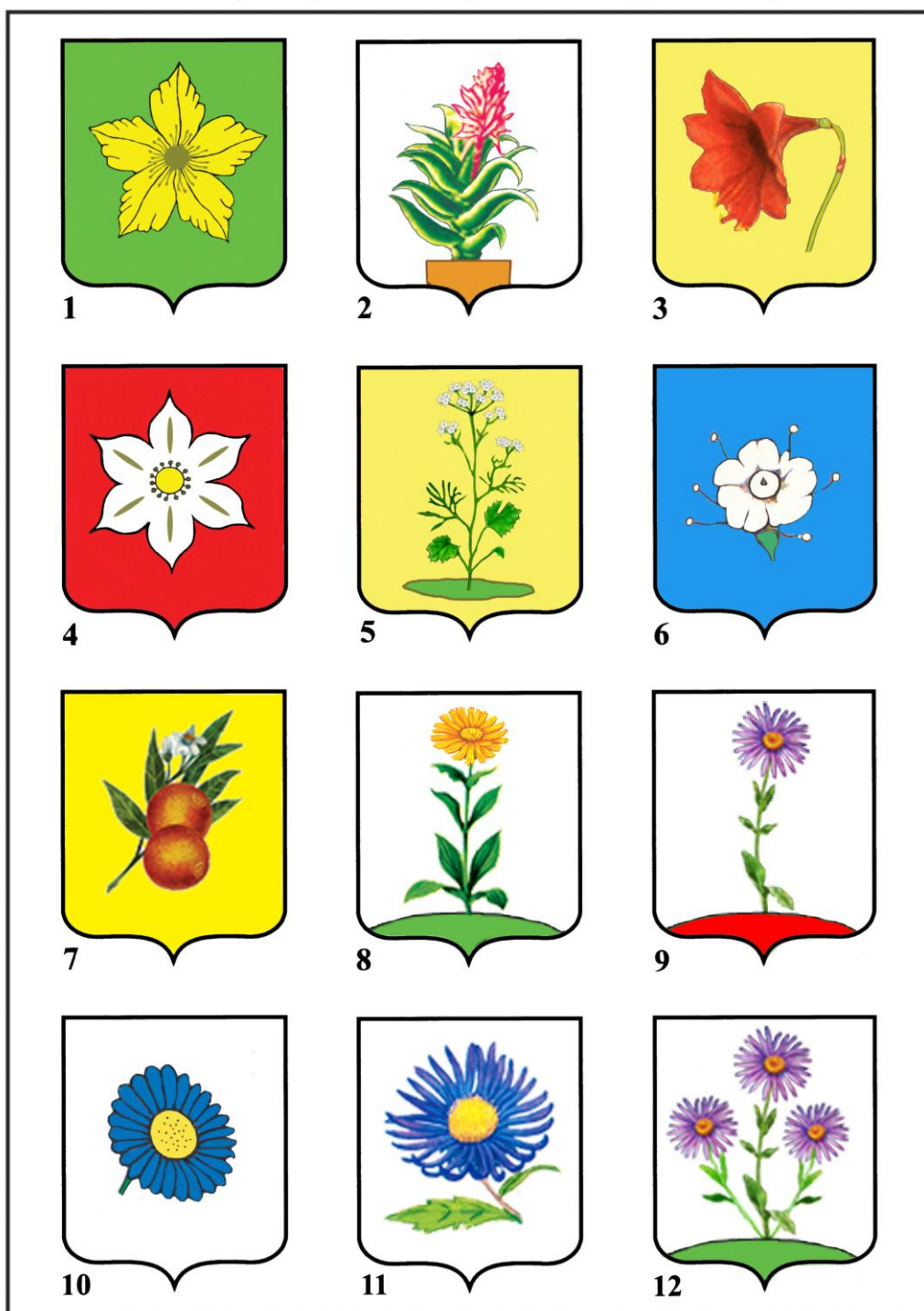

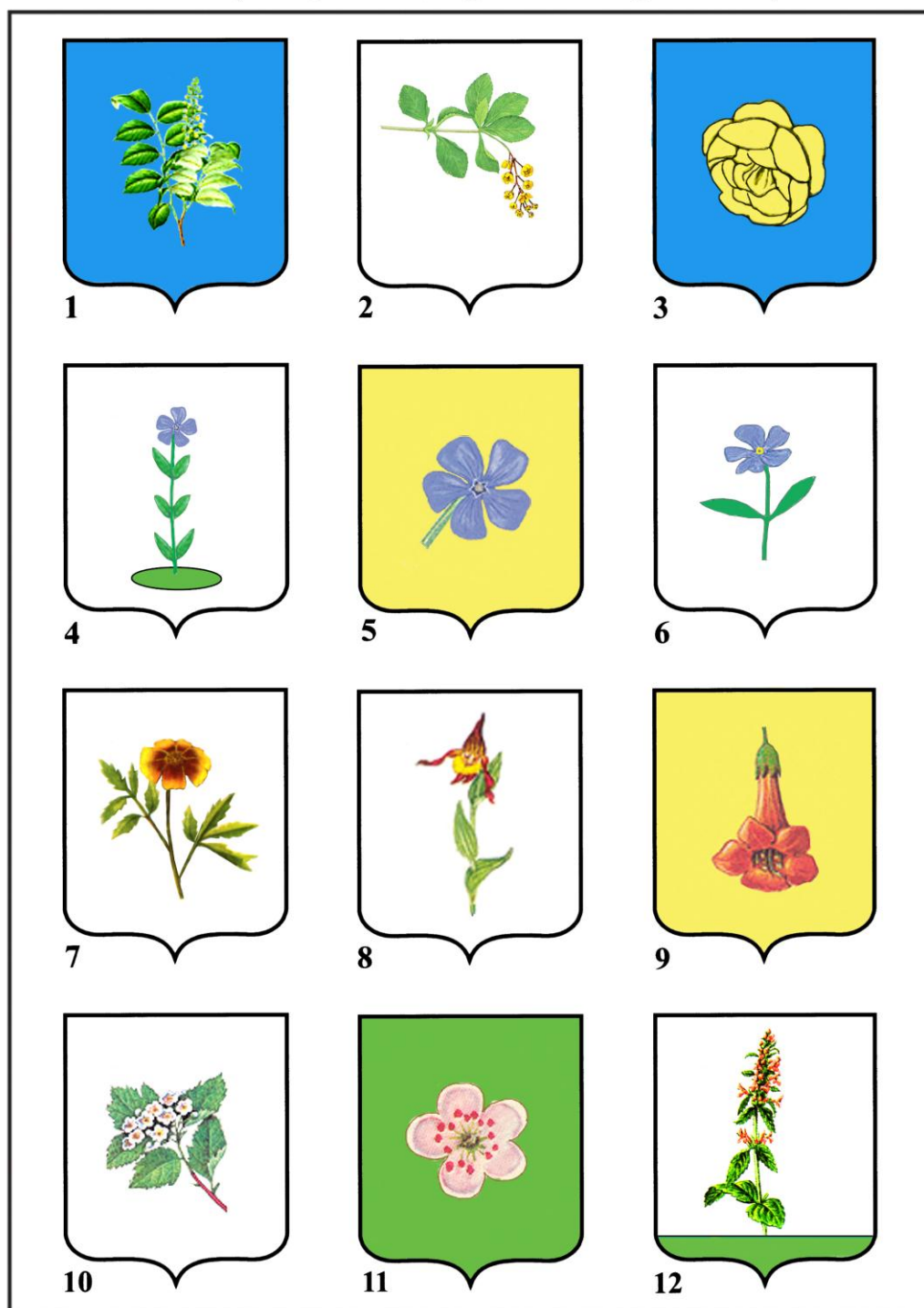
Таблица 2 ♣ Table 2 ♣ Tabela 2 ♣ Таблица 2

К таблице 2 ♣ To table 2 ♣ Al tabelo 2 ♣ До таблиці 2

1	<p><i>r</i> цветок азалии <i>a</i> azalea flower <i>e</i> floro de azaleo <i>u</i> квітка азалії</p>	7	<p><i>r</i> ветвь апельсинового дерева с цветками и плодами <i>a</i> orange branch flowered and fruited <i>e</i> branĉo de oranĝarbo kun floroj kaj fruktoj <i>u</i> гілка апельсинового дерева з квітками та плодами</p>
2	<p><i>r</i> алоэ <i>a</i> aloe <i>e</i> aloo <i>u</i> алоє</p>	8	<p><i>r</i> арника <i>a</i> arnica <i>e</i> arniko <i>u</i> арніка</p>
3	<p><i>r</i> цветок амариллиса со стеблем <i>a</i> amaryllis flower slipped <i>e</i> floro de amarilido kun tigo <i>u</i> квітка амарилісу зі стеблом</p>	9	<p><i>r</i> астра <i>a</i> aster, michaelmas daisy <i>e</i> astero <i>u</i> айстра</p>
4	<p><i>r</i> ангенна <i>a</i> angenin <i>e</i> angeno <i>u</i> ангена</p>	10	<p><i>r</i> цветок астры со стеблем <i>a</i> michaelmas daisy flower slipped <i>e</i> floro de astero kun tigo <i>u</i> квітка айстри зі стеблом</p>
5	<p><i>r</i> анис <i>a</i> anise <i>e</i> anizo <i>u</i> аніс</p>	11	<p><i>r</i> цветок астры со стеблем и листьями <i>a</i> aster flower slipped and leaved <i>e</i> floro de astero kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка айстри зі стеблом і листям</p>
6	<p><i>r</i> цветок аниса <i>a</i> anise flower <i>e</i> floro de anizo <i>u</i> квітка анісу</p>	12	<p><i>r</i> три астры, скрепленные стеблями <i>a</i> three asters attached with stalks <i>e</i> tri asteroj kunligitaj per tigoj <i>u</i> три айстри, з'єднані стеблами</p>

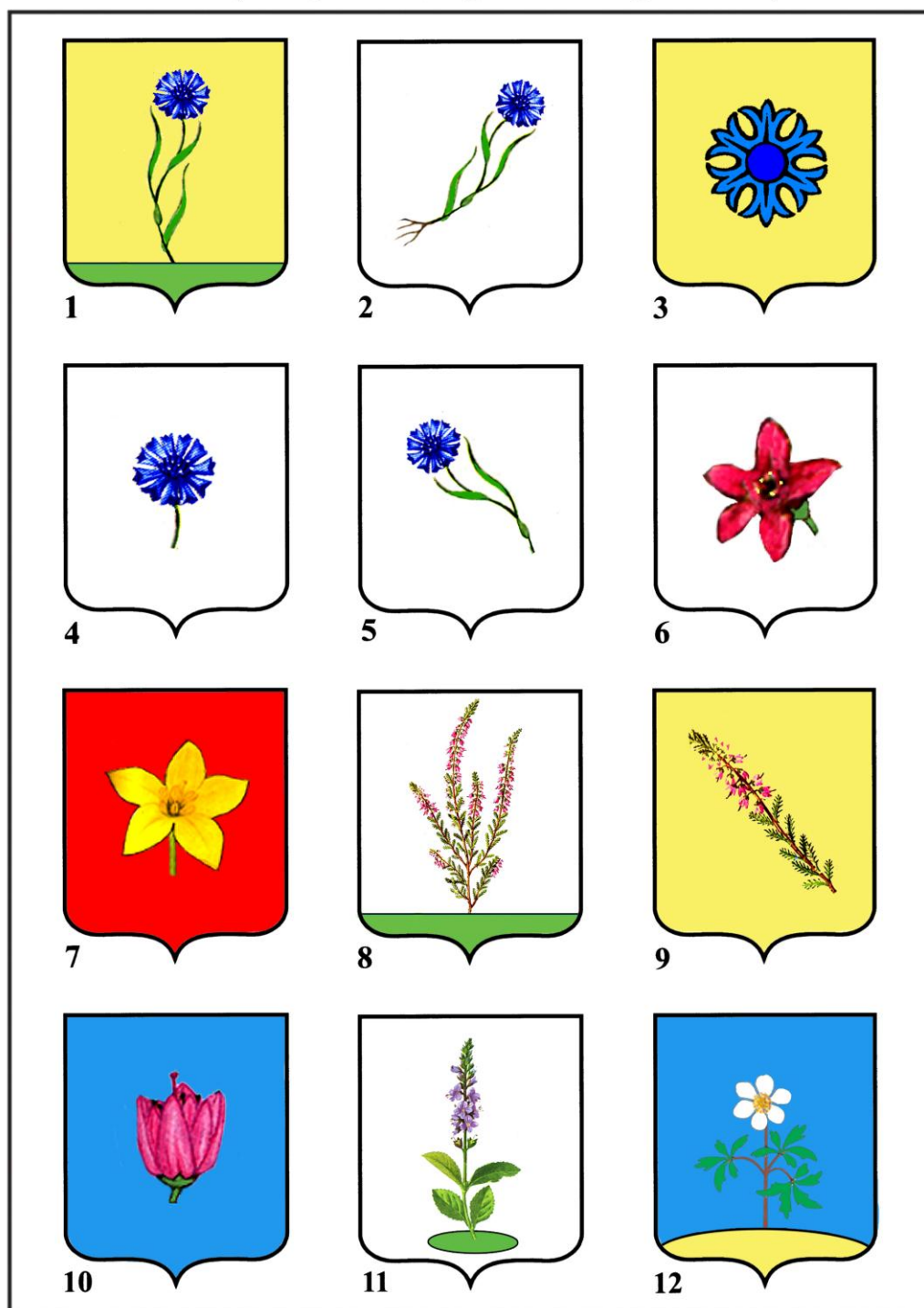
Таблица 3 ♣ Table 3 ♣ Tabela 3 ♣ Таблица 3

К таблице 3 ♣ To table 3 ♣ Al tabelo 3 ♣ До таблиці 3

1	7
<p><i>r</i> цветущая ветка бальзамника <i>a</i> sprig of balm flowered <i>e</i> floratna branĉeto de balzamarbo <i>u</i> квітуча гілочка бальзамового дерева</p>	<p><i>r</i> стебель бархатцев <i>a</i> French marigold stalk <i>e</i> tigo de taĝeto <i>u</i> стебло чорнобривців</p>
2	8
<p><i>r</i> цветущая ветвь барбариса <i>a</i> barberry branch flowered <i>e</i> floratna branĉo de berberiso <i>u</i> квітуча гілка барбарису</p>	<p><i>r</i> венерин башмачок <i>a</i> lady's slipper <i>e</i> cipripedio <i>u</i> венерині черевички</p>
3	9
<p><i>r</i> цветок барбариса <i>a</i> barberry flower <i>e</i> floro de berberiso <i>u</i> квітка барбарису</p>	<p><i>r</i> цветок бигнонии <i>a</i> trumpet flower <i>e</i> floro de bignonio <i>u</i> квітка бігнії</p>
4	10
<p><i>r</i> барвинок <i>a</i> periwinkle <i>e</i> vinko <i>u</i> барвінок</p>	<p><i>r</i> цветущая ветвь боярышника <i>a</i> hawthorn branch flowered <i>e</i> branĉo de floranta kratago <i>u</i> гілка квітучого глоду</p>
5	11
<p><i>r</i> цветок барвинка со стеблем <i>a</i> periwinkle flower stalked <i>e</i> floro de vinko kun tigo <i>u</i> квітка барвінку зі стеблом</p>	<p><i>r</i> цветок боярышника <i>a</i> hawthorn flower <i>e</i> floro de kratago <i>u</i> квітка глоду</p>
6	12
<p><i>r</i> цветок барвинка со стеблем и листьями <i>a</i> periwinkle flower stalked and leaved <i>e</i> floro de vinko kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка барвінку зі стеблом і листям</p>	<p><i>r</i> буквица <i>a</i> betony <i>e</i> betoniko <i>u</i> буквиця</p>

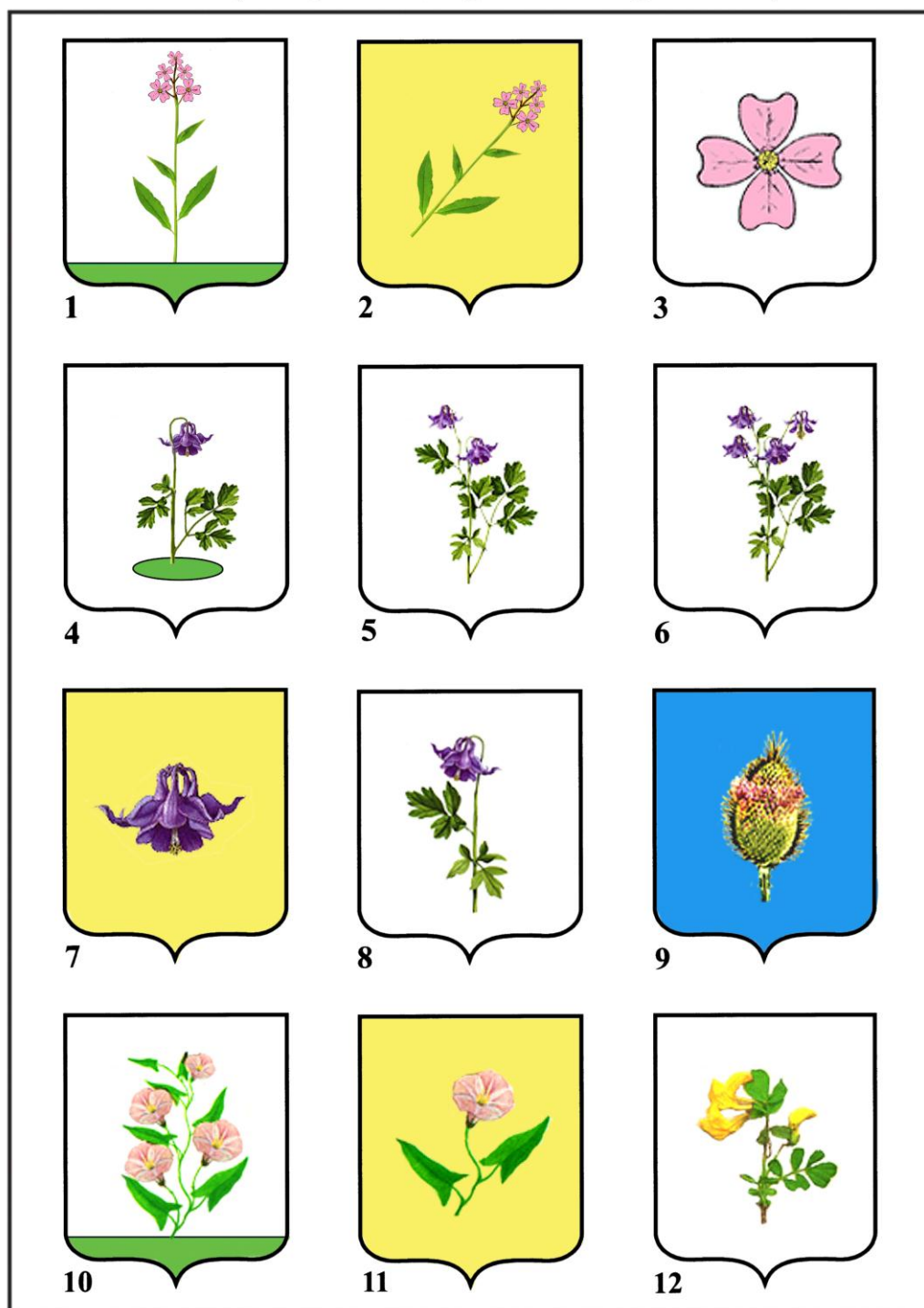
Таблица 4 ♣ Table 4 ♣ Tabela 4 ♣ Таблица 4

К таблице 4 ♣ To table 4 ♣ Al tabelo 4 ♣ До таблиці 4

1	7
<p><i>r</i> василёк <i>a</i> bluebottle, cornflower <i>e</i> seĵano <i>u</i> волошка</p>	<p><i>r</i> цветок вербейника со стеблем <i>a</i> loosestrife flower slipped <i>e</i> floro de lizimaĥio kun tigo <i>u</i> квітка вербозілля зі стеблом</p>
2	8
<p><i>r</i> вырванный василёк <i>a</i> bluebottle eradicated <i>e</i> elradikigita seĵano <i>u</i> вирвана волошка</p>	<p><i>r</i> вереск <i>a</i> heather <i>e</i> kaluno <i>u</i> верес</p>
3	9
<p><i>r</i> цветок василька <i>a</i> bluebottle flower <i>e</i> floro de seĵano <i>u</i> квітка волошки</p>	<p><i>r</i> ветка вереска <i>a</i> sprig of heather <i>e</i> branĉeto de kaluno <i>u</i> гілочка вересу</p>
4	10
<p><i>r</i> цветок василька со стеблем <i>a</i> bluebottle flower slipped <i>e</i> floro de seĵano kun tigo <i>u</i> квітка волошки зі стеблом</p>	<p><i>r</i> цветок вереска <i>a</i> heather flower <i>e</i> floro de kaluno <i>u</i> квітка вересу</p>
5	11
<p><i>r</i> цветок василька со стеблем и листьями <i>a</i> bluebottle flower slipped and leaved <i>e</i> floro de seĵano kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка волошки зі стеблом і листям</p>	<p><i>r</i> вероника <i>a</i> speedwell <i>e</i> veroniko <i>u</i> вероніка</p>
6	12
<p><i>r</i> цветок вахты <i>a</i> buckbean flower <i>e</i> floro de menianto <i>u</i> квітка бобівника</p>	<p><i>r</i> ветреница <i>a</i> anemone, wind-flower <i>e</i> anemono <i>u</i> анемона</p>

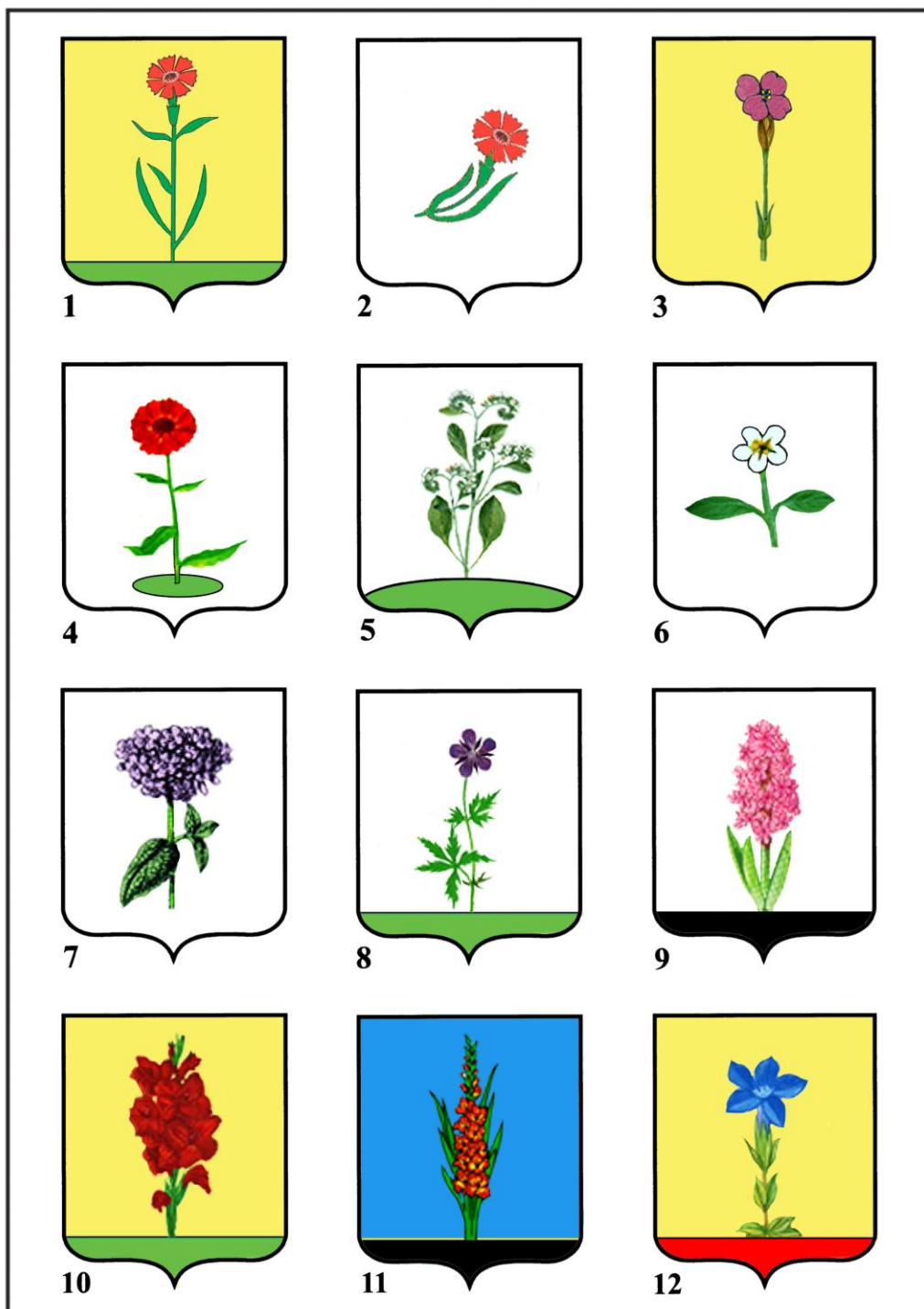
Таблица 5 ♣ Table 5 ♣ Tabela 5 ♣ Таблица 5

К таблице 5 ♣ To table 5 ♣ Al tabelo 5 ♣ До таблиці 5

1	<p><i>r</i> вечерница <i>a</i> dame's violet <i>e</i> hesperido <i>u</i> вечорниця</p>	7	<p><i>r</i> цветок водосбора <i>a</i> columbine flower <i>e</i> floro de akvilegio <i>u</i> квітка орликів</p>
2	<p><i>r</i> цветущий стебель вечерницы <i>a</i> dame's violet stalk flowered <i>e</i> floranta tigo de hesperido <i>u</i> квітуче стебло вечорниці</p>	8	<p><i>r</i> цветок водосбора со стеблем и листьями <i>a</i> columbine flower slipped and leaved <i>e</i> floro de akvilegio kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка орликів зі стеблом і листям</p>
3	<p><i>r</i> цветок вечерницы <i>a</i> dame's violet flower <i>e</i> floro de hesperido <i>u</i> квітка вечорниці</p>	9	<p><i>r</i> цветочная головка ворсянки <i>a</i> teasel flowerhead, teasel <i>e</i> florkapo de dipsako <i>u</i> квіткова головка черсака</p>
4	<p><i>r</i> водосбор <i>a</i> columbine <i>e</i> akvilegio <i>u</i> орлики</p>	10	<p><i>r</i> вьюнок <i>a</i> bindweed <i>e</i> konvolvulo <i>u</i> березка</p>
5	<p><i>r</i> стебель водосбора с двумя цветками <i>a</i> columbine stalk with two flowers <i>e</i> tigo de akvilegio kun du floroj <i>u</i> стебло орликів з двома квітками</p>	11	<p><i>r</i> цветок вьюнка со стеблем и листьями <i>a</i> bindweed flower slipped and leaved <i>e</i> floro de konvolvulo kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка березки зі стеблом і листям</p>
6	<p><i>r</i> стебель водосбора с четырьмя цветками <i>a</i> columbine stalk with four flowers <i>e</i> tigo de akvilegio kun kvar floroj <i>u</i> стебло орликів з чотирма квітками</p>	12	<p><i>r</i> цветущая ветка вязеля <i>a</i> sprig of coronilla flowered <i>e</i> floranta branĉeto de koronilo <i>u</i> квітуча гілочка в'язелю</p>

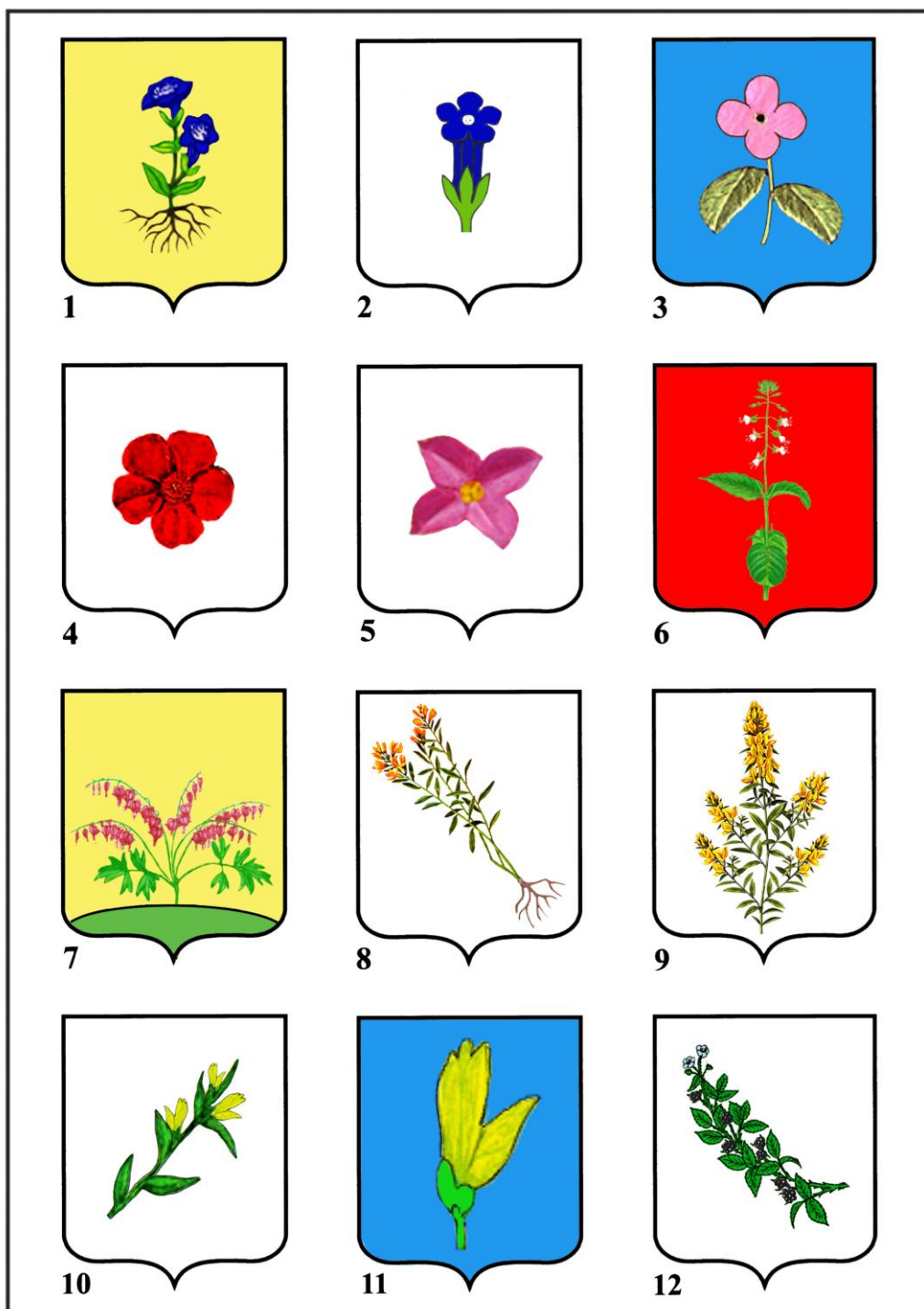
Таблица 6 ♣ Table 6 ♣ Tabela 6 ♣ Таблица 6

К таблице 6 ♣ To table 6 ♣ Al tabelo 6 ♣ До таблиці 6

1	<p><i>r</i> гвоздика <i>a</i> pink, carnation <i>e</i> dianto <i>u</i> гвоздика</p>	7	<p><i>r</i> щиток гелиотропа перувианского со стеблем и листьями <i>a</i> corymb of Peruvian heliotrope slipped and leaved <i>e</i> korimbo de heliotropo peruviana kun tigo kaj folioj <i>u</i> щиток гелиотропа перувианського зі стеблом і листям</p>
2	<p><i>r</i> цветок гвоздики со стеблем и листьями <i>a</i> pink flower slipped and leaved <i>e</i> floro de dianto kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка гвоздики зі стеблом і листям</p>	8	<p><i>r</i> герань <i>a</i> geranium <i>e</i> geranio <i>u</i> герань</p>
3	<p><i>r</i> цветок гвоздики укореняющейся со стеблем и листьями <i>a</i> proliferous pink flower slipped and leaved <i>e</i> floro de dianto ŝosradikanta kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка гвоздики укорінливої зі стеблом і листям</p>	9	<p><i>r</i> гиацинт <i>a</i> hyacinth <i>e</i> hiacinto <i>u</i> гіацинт</p>
4	<p><i>r</i> гелениум <i>a</i> sneezeweed <i>e</i> helenio <i>u</i> геленіум</p>	10	<p><i>r</i> гладиолус <i>a</i> gladiolus <i>e</i> gladiolo <i>u</i> гладіолус</p>
5	<p><i>r</i> гелиотрон <i>a</i> heliotrope <i>e</i> heliotropo <i>u</i> геліотрон</p>	11	<p><i>r</i> гладиолус сорта "Юрий Никулин" <i>a</i> "Yuri Nikulin" gladiolus <i>e</i> gladiolo de la speco "Jurij Nikulin" <i>u</i> гладіолус сорту "Юрій Нікулін"</p>
6	<p><i>r</i> цветок гелиотропа со стеблем и листьями <i>a</i> heliotrope flower slipped and leaved <i>e</i> froro de heliotropo kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка геліотропа зі стеблом і листям</p>	12	<p><i>r</i> горечавка <i>a</i> gentian <i>e</i> genciano <i>u</i> тирлич</p>

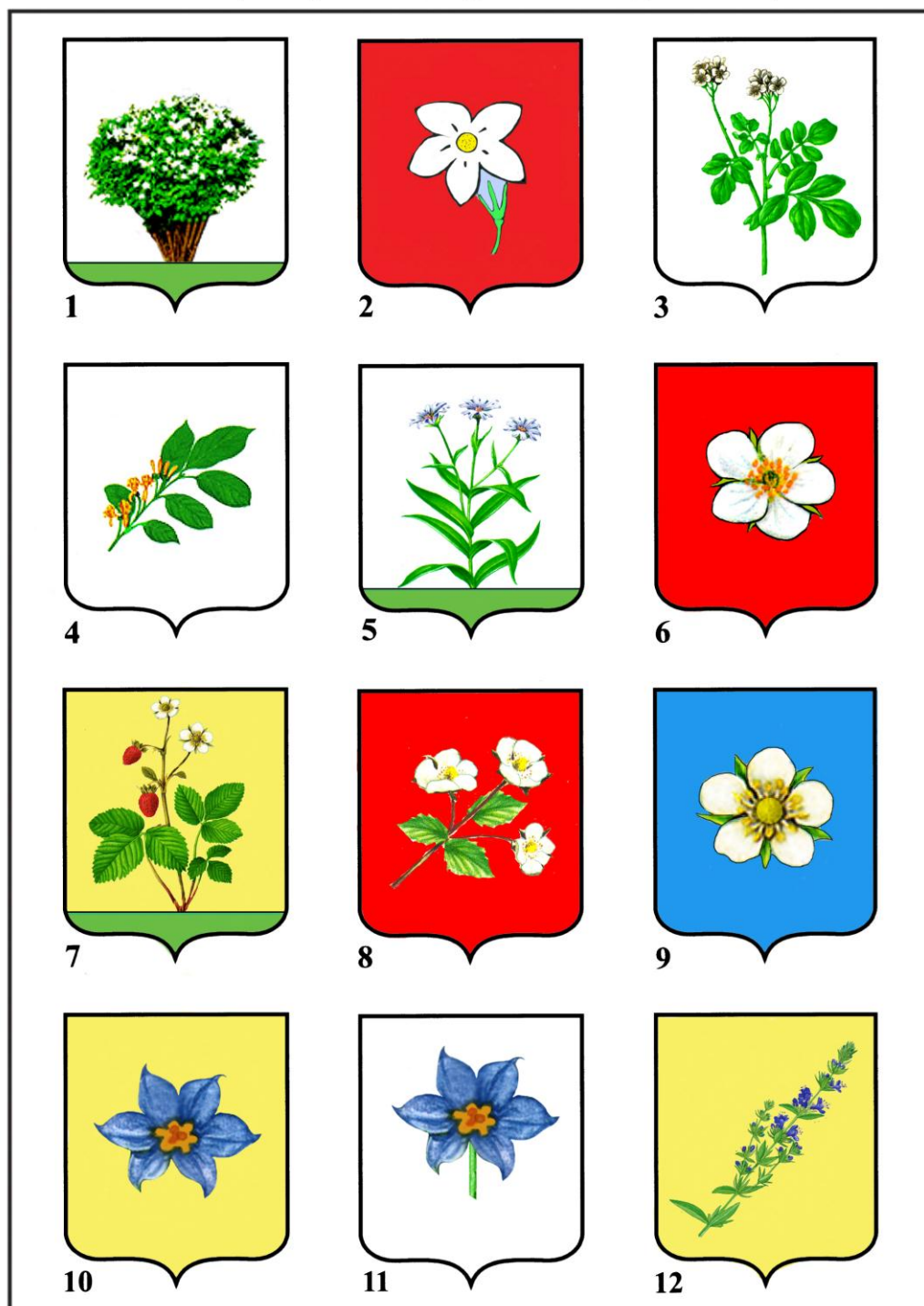
Таблица 7 ♣ Table 7 ♣ Tabela 7 ♣ Таблица 7

К таблице 7 ♣ To table 7 ♣ Al tabelo 7 ♣ До таблиці 7

1	7
<p><i>r</i> вырванная горечавка <i>a</i> gentian eradicated <i>e</i> elradikigita genciano <i>u</i> вирваний тирлич</p>	<p><i>r</i> дицентра <i>a</i> bleeding-heart <i>e</i> dicentro <i>u</i> діцентра</p>
2	8
<p><i>r</i> цветок горечавки <i>a</i> gentian flower <i>e</i> floro de genciano <i>u</i> квітка тирлича</p>	<p><i>r</i> вырванный цветущий дрок <i>a</i> broom-plant flowered eradicated <i>e</i> elradikigita floranta genisto <i>u</i> вирваний квітучий дрік</p>
3	9
<p><i>r</i> цветок гортензии со стеблем и листьями <i>a</i> hydrangea flower slipped and leaved <i>e</i> floro de hortensio kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка гортензії зі стеблом і листям</p>	<p><i>r</i> ветвь дрочка с пятью цветущими веточками <i>a</i> broom-branch with five sprigs flowered <i>e</i> branĉo de genisto kun kvin florantaj branĉetoj <i>u</i> гілка дроку з п'ятьма квітучими гілочками</p>
4	10
<p><i>r</i> цветок гранатового дерева <i>a</i> pomegranate flower <i>e</i> floro de granatarbo <i>u</i> квітка гранатника</p>	<p><i>r</i> веточка дрочка с тремя распустившимися цветками <i>a</i> broom-sprig with three flowers full blown <i>e</i> branĉeto de genisto kun tri ekflorintaj floroj <i>u</i> гілочка дроку з трьома розпукнутими квітками</p>
5	11
<p><i>r</i> цветок дафны (волчегодника) <i>a</i> daphne flower <i>e</i> floro de dafno <i>u</i> квітка вовчіх ягід</p>	<p><i>r</i> цветок дрочка <i>a</i> broom flower <i>e</i> floro de genisto <i>u</i> квітка дроку</p>
6	12
<p><i>r</i> стебель двулепестника парижского <i>a</i> enchanter's nightshade stalk <i>e</i> tigo de circeo granda <i>u</i> стебло цирицеї звичайної</p>	<p><i>r</i> ветвь ежевики с цветами и плодами <i>a</i> blackberry-branch flowered and fructed <i>e</i> branĉo de rubuso kun floroj kaj fruktoj <i>u</i> гілка ожини з квітками та плодами</p>

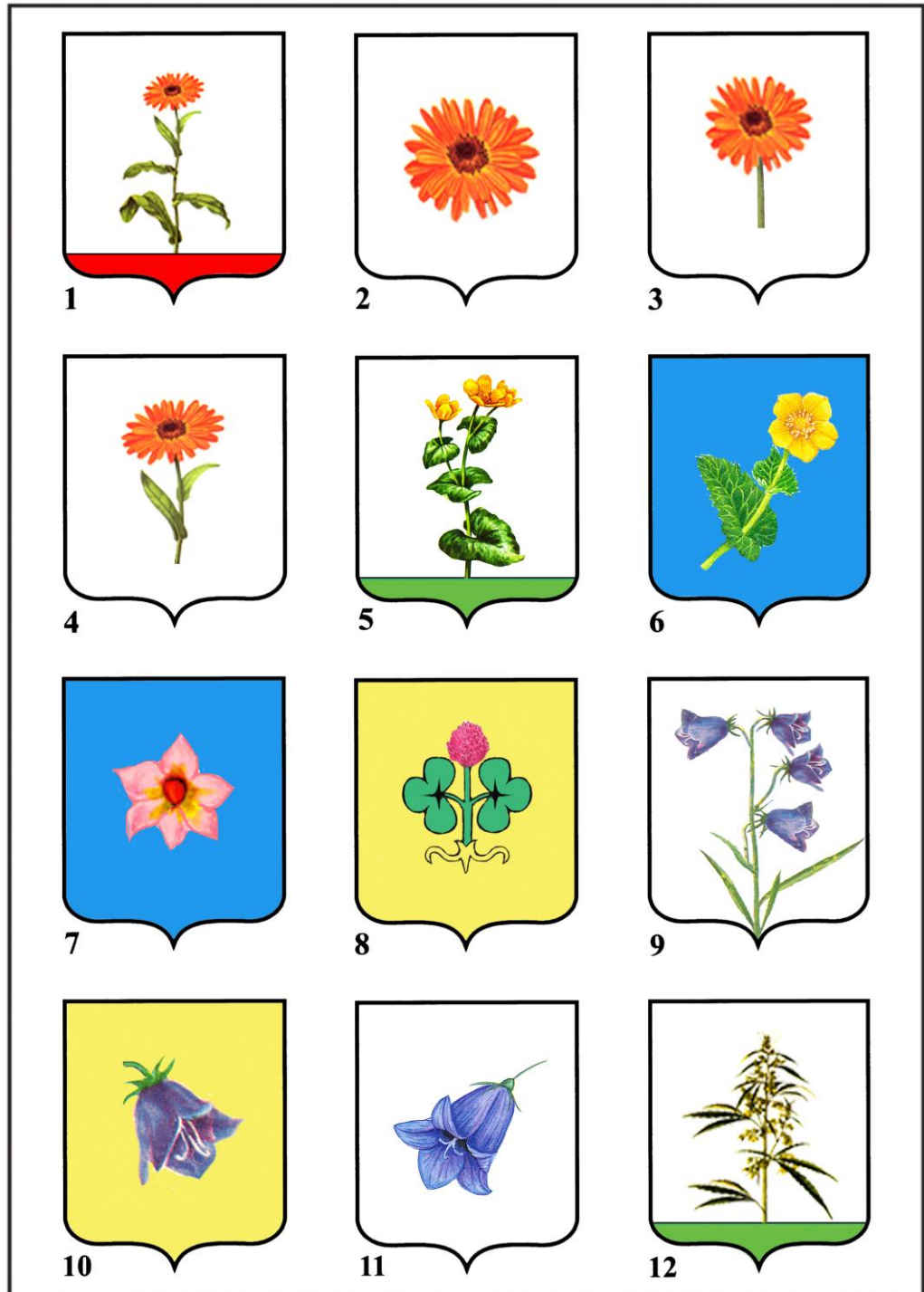
Таблица 8 ♣ Table 8 ♣ Tabela 8 ♣ Таблица 8

К таблице 8 ♣ To table 8 ♣ Al tabelo 8 ♣ До таблиці 8

1	<p><i>r жасмин</i> <i>a jasmine</i> <i>e jasmeno</i> <i>u жасмин</i></p>	7	<p><i>r земляника с цветами и плодами</i> <i>a strawberry-plant with flowers and fruits</i> <i>e fragario kun floroj kaj fruktoj</i> <i>u суниця з квітками та плодами</i></p>
2	<p><i>r цветок жасмина лекарственного</i> <i>a white jasmine flower</i> <i>e floro de jasmeno oficina</i> <i>u квітка жасмину лікарського</i></p>	8	<p><i>r цветущая ветвь земляники</i> <i>a strawberry-branch flowered</i> <i>e floranta branĉo de fragario</i> <i>u квітуча гілка суниць</i></p>
3	<p><i>r ветвь жерухи</i> <i>a branch of water-cress</i> <i>e branĉo de nasturtio</i> <i>u гілка настурції</i></p>	9	<p><i>r цветок земляники</i> <i>a strawberry flower</i> <i>e floro de fragario</i> <i>u квітка суниць</i></p>
4	<p><i>r цветущая ветвь жимолости</i> <i>a honeysuckle-branch flowered</i> <i>e floranta branĉo de lonicero</i> <i>u квітуча гілка жимолості</i></p>	10	<p><i>r цветок ириса (касатика)</i> <i>a flower of the flag</i> <i>e floro de irido</i> <i>u квітка півників</i></p>
5	<p><i>r цветок жимолости со стеблом и листьями</i> <i>a honeysuckle flower slipped and leaved</i> <i>e floro de lonicero kun tigo kaj folioj</i> <i>u квітка жимолості зі стеблом і листям</i></p>	11	<p><i>r цветок ириса со стеблом</i> <i>a flower of the flag slipped</i> <i>e floro de irido kun tigo</i> <i>u квітка півників зі стеблом</i></p>
6	<p><i>r звездчатка</i> <i>a starwort</i> <i>e stelario</i> <i>u зірочник</i></p>	12	<p><i>r цветущая ветвь иссопа</i> <i>a branch of hyssop flowered</i> <i>e floranta branĉo de hisopo</i> <i>u квітуча гілка гісону</i></p>

Таблица 9 ♣ Table 9 ♣ Tabela 9 ♣ Таблица 9

К таблице 9 ♣ To table 9 ♣ Al tabelo 9 ♣ До таблиці 9

1
r календула (ноготки)
a marigold
e kalendulo
u нагідки

2
r цветок календулы
a marigold flower
e floro de kalendulo
u квітка нагідків

3
r цветок календулы со стеблем
a marigold flower slipped
e floro de kalendulo kun tigo
u квітка нагідків зі стеблом

4
r цветок календулы со стеблем и
листьями
a marigold flower slipped and
leaved
e floro de kalendulo kun tigo kaj
folioj
u квітка нагідків зі стеблом і
листям

5
r калужница
a marsh marigold
e kalto
u калюжниця

6
r цветок калужницы со стеблем
и листьями
a flower of marsh marigold slipped
and leaved
e floro de kalto kun tigo kaj folioj
u квітка калюжниці зі стеблом і
листям

7
r цветок картофеля
a potato flower
e floro de terpomplanto
u квітка картоплі

8
r вырванный цветущий клевер
a clover-plant flowered eradicated
e elradikigita floranta trifolioplanto
u вирвана квітуча конюшина

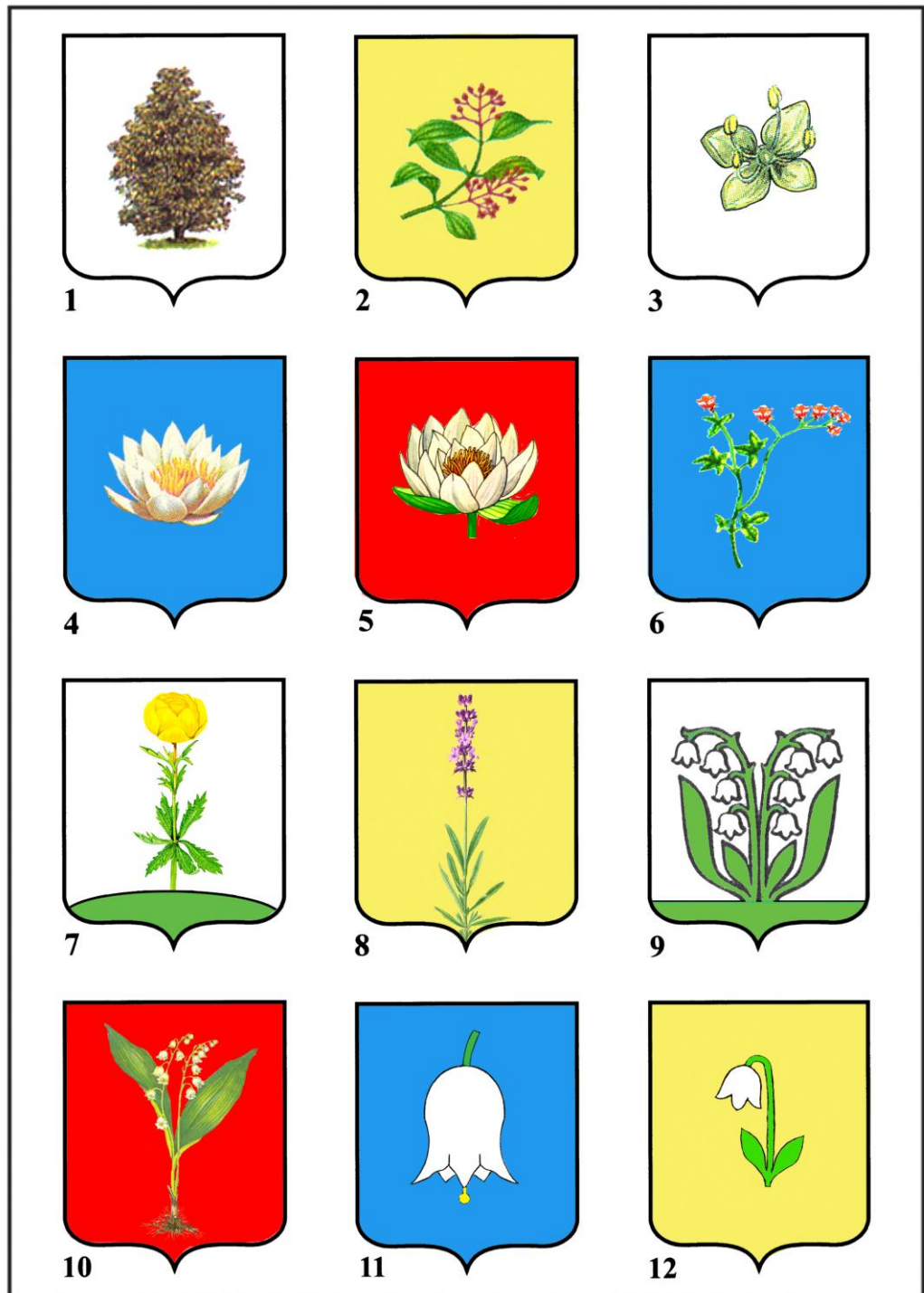
9
r колокольчик
a campanula, blue-bell
e kampanulo
u дзвоники

10
r цветок колокольчика
a bell-flower
e floro de kampanulo
u квітка дзвоників

11
r цветок колокольчика
круглолистного
a harebell flower
e floro de kampanulo rondfolia
u квітка дзвоників круглолистных

12
r цветущая конопля
a hemp flowered
e floranta kanabo
u квітуча конопля

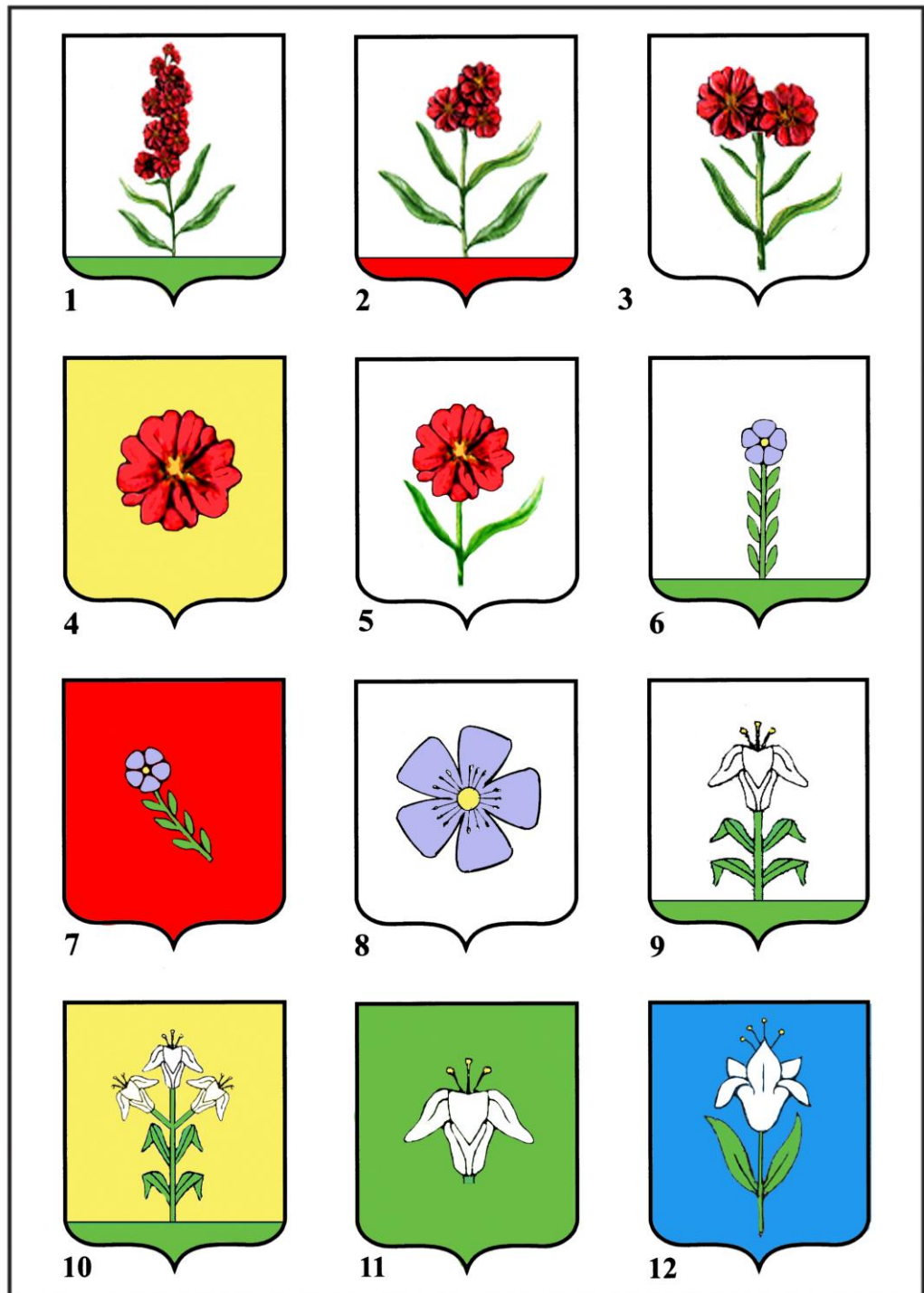
Таблица 10♣ Table 10♣ Tabela 10♣ Таблица 10

К таблице 10 ♣ To table 10 ♣ Al tabelo 10 ♣ До таблиці 10

1	<p><i>r</i> цветущий коричник <i>a</i> <i>cinnamon-tree flowered</i> <i>e</i> <i>floranta cinamoto</i> <i>u</i> квітучий коричник</p>	7	<p><i>r</i> купальница <i>a</i> <i>globe flower</i> <i>e</i> <i>trolio</i> <i>u</i> купальниця</p>
2	<p><i>r</i> цветущая ветвь коричника <i>a</i> <i>cinnamon-branch flowered</i> <i>e</i> <i>floranta branĉo de cinamoto</i> <i>u</i> квітуча гілка коричника</p>	8	<p><i>r</i> лаванда <i>a</i> <i>lavender</i> <i>e</i> <i>lavendo</i> <i>u</i> лаванда</p>
3	<p><i>r</i> цветок крапивы <i>a</i> <i>nettle flower</i> <i>e</i> <i>floro de urtiko</i> <i>u</i> квітка кропиви</p>	9	<p><i>r</i> ландыш <i>a</i> <i>lily of the valley</i> <i>e</i> <i>konvalo</i> <i>u</i> конвалія</p>
4	<p><i>r</i> цветок кувшинки <i>a</i> <i>water-lily flower</i> <i>e</i> <i>floro de nimfeo</i> <i>u</i> квітка латаття</p>	10	<p><i>r</i> вырванный ландыш <i>a</i> <i>lily of the valley eradicated</i> <i>e</i> <i>elradikigita konvalo</i> <i>u</i> вирвана конвалія</p>
5	<p><i>r</i> цветок кувшинки со стеблем и листьями <i>a</i> <i>flower of water-lily slipped and leaved</i> <i>e</i> <i>floro de nimfeo kun tigo kaj folioj</i> <i>u</i> квітка латаття зі стеблом і листям</p>	11	<p><i>r</i> цветок ландыша <i>a</i> <i>flower of lily of the valley</i> <i>e</i> <i>floro de konvalo</i> <i>u</i> квітка конвалії</p>
6	<p><i>r</i> цветущая ветвь куманики <i>a</i> <i>bramble branch flowered</i> <i>e</i> <i>floranta branĉo de rubuso sovaĝa</i> <i>u</i> квітуча гілка ожини несійської</p>	12	<p><i>r</i> цветок ландыша со стеблем и листьями <i>a</i> <i>flower of lily of the valley slipped and leaved</i> <i>e</i> <i>floro de konvalo kun tigo kaj folioj</i> <i>u</i> квітка конвалії зі стеблом і листям</p>

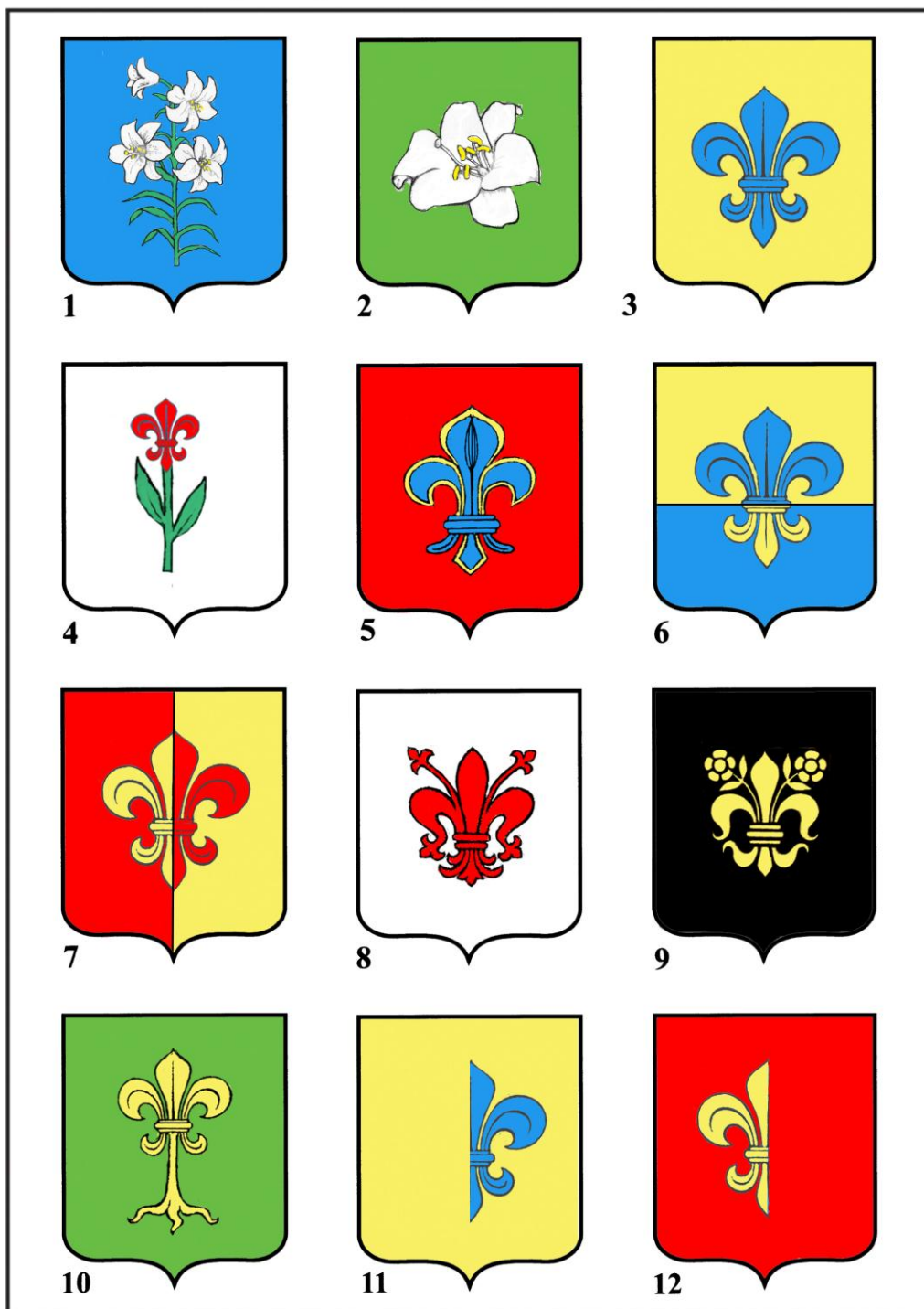
Таблица 11 ♣ Table 11 ♣ Tabela 11 ♣ Таблица 11

К таблице 11 ♣ To table 11 ♣ Al tabelo 11 ♣ До таблиці 11

1	<p><i>r левкой</i> <i>a gillyflower</i> <i>e matiolo, levkojo</i> <i>и левкой</i></p>	7	<p><i>r цветущая ветвь льна</i> <i>a flax branch flowered</i> <i>e floranta branĉo de lino</i> <i>и квітуча гілка льону</i></p>
2	<p><i>r левкой с тремя цветками</i> <i>a gillyflower with three flowers</i> <i>e matiolo kun tri floroj</i> <i>и левкой з трьохма квітками</i></p>	8	<p><i>r цветок льна</i> <i>a flax flower, line-flower</i> <i>e floro de lino</i> <i>и квітка льону</i></p>
3	<p><i>r стебель левкой с двумя цветками</i> <i>a gillyflower stalk with two flowers</i> <i>e tigo de matiolo kun du floroj</i> <i>и стебло левкою з двома квітками</i></p>	9	<p><i>r садовая лилия</i> <i>a garden-lily</i> <i>e ĝardena lilio</i> <i>и садова лілія</i></p>
4	<p><i>r цветок левкой</i> <i>a flower of gillyflower</i> <i>e floro de matiolo</i> <i>и квітка левкою</i></p>	10	<p><i>r садовая лилия с тремя цветками</i> <i>a garden-lily with three flowers</i> <i>e ĝardena lilio kun tri floroj</i> <i>и садова лілія з трьохма квітками</i></p>
5	<p><i>r цветок левкой со стеблем и листьями</i> <i>a flower of gillyflower slipped and leaved</i> <i>e floro de matiolo kun tigo kaj folioj</i> <i>и квітка левкою зі стеблом і листям</i></p>	11	<p><i>r цветок садовой лилии</i> <i>a garden-lily flower</i> <i>e floro de ĝardena lilio</i> <i>и квітка садової лілії</i></p>
6	<p><i>r цветущий лен</i> <i>a flax plant flowered</i> <i>e floranta lino</i> <i>и квітучий льон</i></p>	12	<p><i>r цветок садовой лилии со стеблем и листьями</i> <i>a garden-lily flower slipped and leaved</i> <i>e floro de ĝardena lilio kun tigo kaj folioj</i> <i>и квітка садової лілії зі стеблом і листям</i></p>

Таблица 12 ♣ Table 12 ♣ Tabela 12 ♣ Таблица 12

К таблице 12 ♣ To table 12 ♣ Al tabelo 12 ♣ До таблиці 12

1

r стебель лилии белоснежной
a stalk of white lily
e tigo de lilio neĝablanka
u стебло лілії білої

2

r цветок лилии белоснежной
a white lily flower
e floro de lilio neĝablanka
u квітка лілії білої

3

r геральдическая лилия, лилия
a fleur-de-lis
e heraldika lilio, lilio
u гаральдична лілія, лілія

4

r геральдическая лилия со
стеблем и листьями
a fleur-de-lis slipped and leaved
e heraldika lilio kun tigo kaj folioj
u гаральдична лілія зі стеблом і
листям

5

r окаймленная геральдическая
лилия
a fleur-de-lis bordered
e borderita heraldika lilio
u облямована гаральдична лілія

6

r пересеченная геральдическая
лилия
a fleur-de-lis per fess
e tranĉita heraldika lilio
u перетята гаральдична лілія

7

r рассеченная геральдическая
лилия
a fleur-de-lis per pale
e fendita heraldika lilio
u розтята гаральдична лілія

8

r расцветшая геральдическая
лилия
a fleur-de-lis flowered
e disflorinta heraldika lilio
u розквітла гаральдична лілія

9

r украшенная геральдическая
лилия
a fleur-de-lis ornamented
e ornamita heraldika lilio
u прикрашена гаральдична лілія

10

r геральдическая лилия со стеблем
и корнями
a fleur-de-lis with stalk and radices
e heraldika lilio kun tigo kaj radikoj
u гаральдична лілія зі стеблом і
корінням

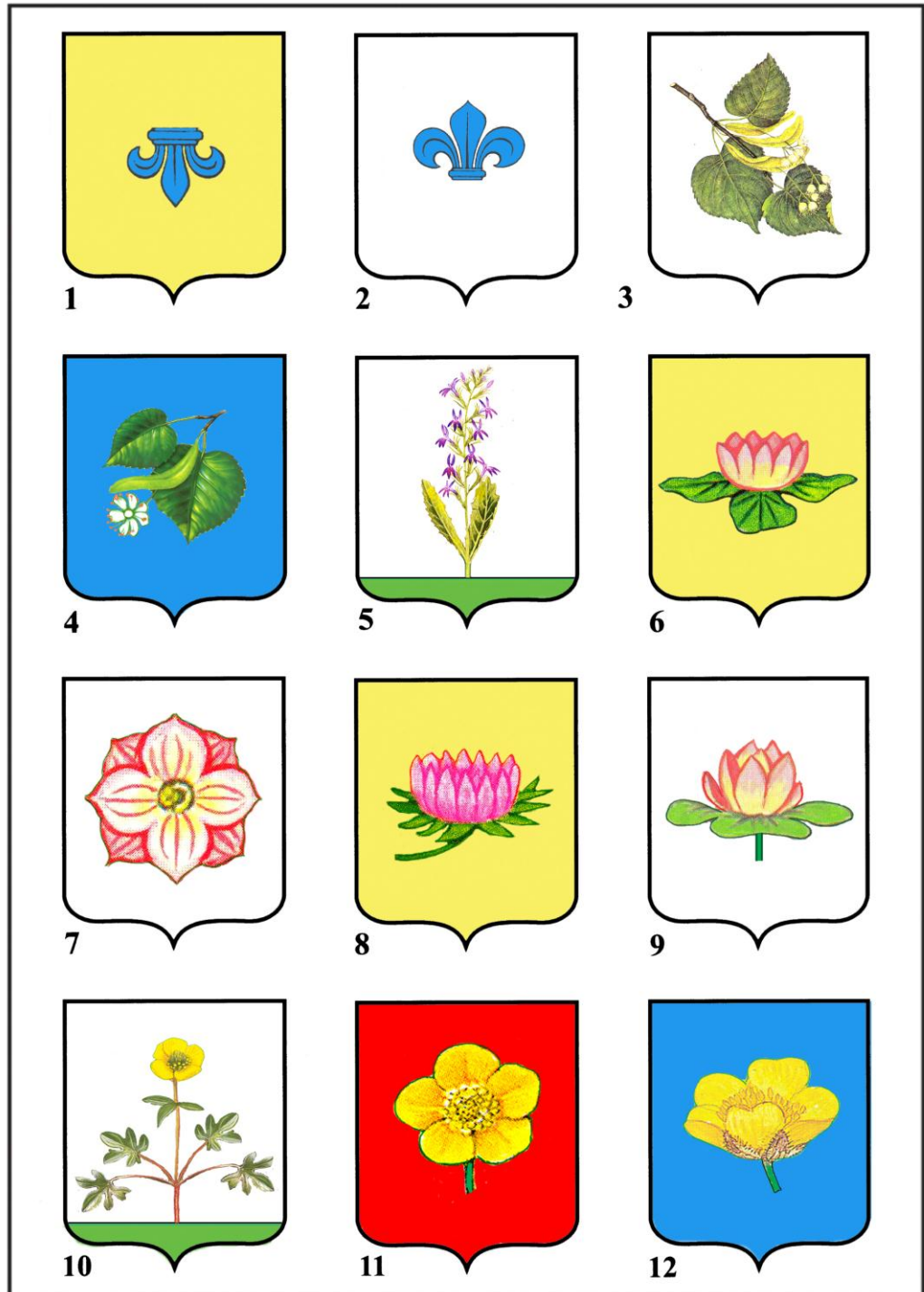
11

r геральдическая лилия, наполовину
недостающая справа
a fleur-de-lis half-failing in dexter
e heraldika lilio duone mankanta en
dekstro
u гаральдична лілія, якої
наполовину не вистачає справа

12

r геральдическая лилия, наполовину
недостающая слева
a fleur-de-lis half-failing in sinister
e heraldika lilio duone mankanta en
maldekstro (senestro)
u гаральдична лілія, якої
наполовину не вистачає зліва

Таблица 13 ♣ Table 13 ♣ Tabela 13 ♣ Таблица 13

К таблице 13 ♣ To table 13 ♣ Al tabelo 13 ♣ До таблиці 13

1

r геральдическая лилия, наполовину
недостающая сверху
a fleur-de-lis half-failing in chief
e heraldika lilio duone mankanta
en supro
u гаральдична лілія, якої
наполовину не вистачає угорі

2

r геральдическая лилия, отрезанная
внизу
a fleur-de-lis couped
e heraldika lilio detranĉita en
malsupro
u гаральдична лілія, відрізнана
внизу

3

r цветущая ветвь липы
a linden-branch flowered
e floranta branĉo de tilio
u квітуча гілка липи

4

r цветок липы со стеблем и
листьями
a linden flower slipped and leaved
e floro de tilio kun tigo kaj folioj
u квітка липи зі стеблом і
листям

5

r лобелия пурпурная
a cardinal flower
e lobelio kardinala
u лобелія пурпурова

6

r лотос
a lotus
e nelumbo
u лотос

7

r цветок лотоса
a lotus flower
e floro de nelumbo
u квітка лотоса

8

r цветок лотоса со стеблем
a lotus flower slipped
e floro de nelumbo kun tigo
u квітка лотоса зі стеблом

9

r цветок лотоса со стеблем и
листьями
a lotus flower slipped and leaved
e floro de nelumbo kun tigo kaj folioj
u квітка лотоса зі стеблом і
листям

10

r лютик
a buttercup
e ranunkolo
u жовтець

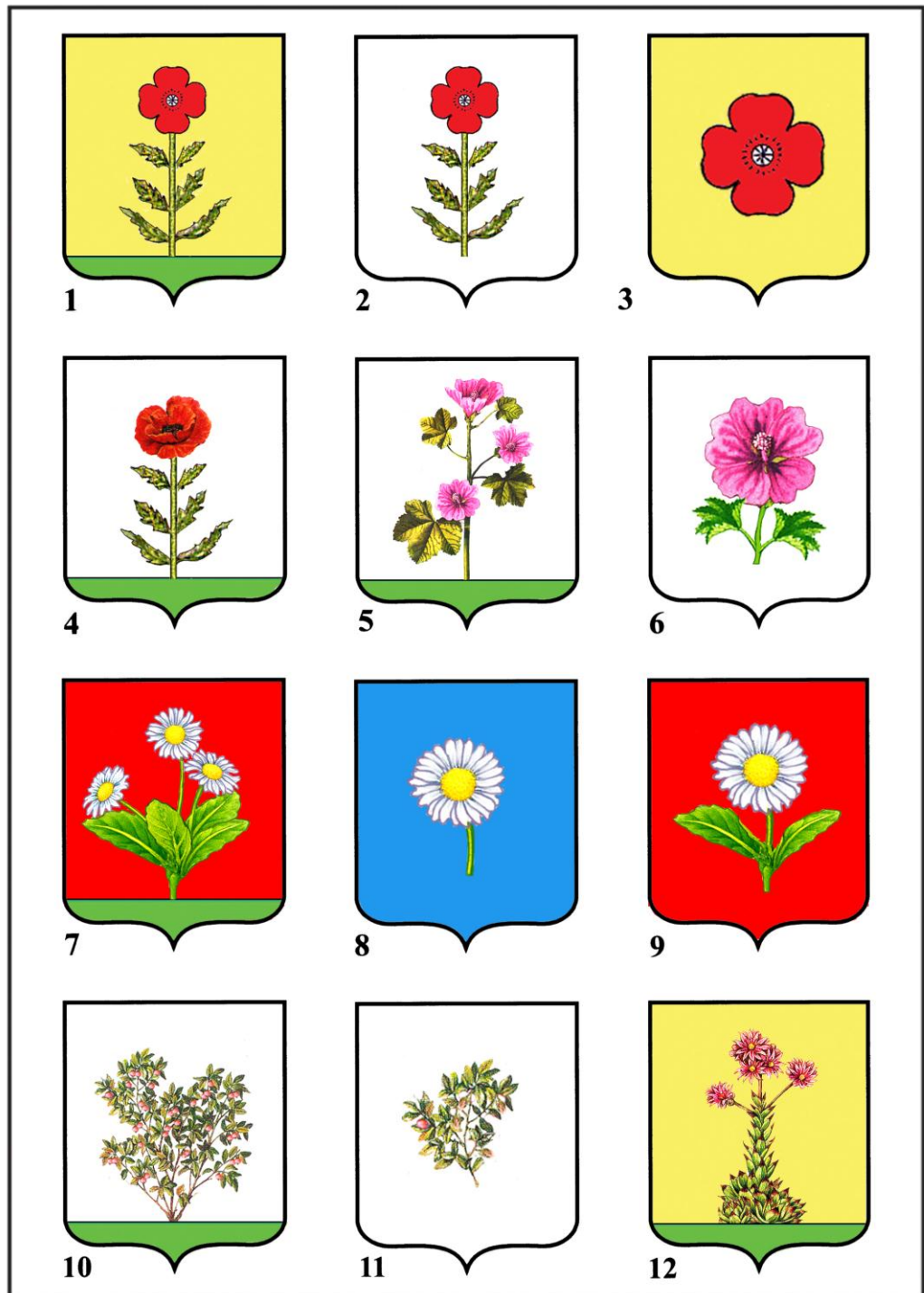
11

r цветок лютика едкого
a meadow buttercup flower
e floro de ranunkolo akra
u квітка жовтецю їдкоого

12

r цветок лютика золотистого
a crowfoot flower
e floro de ranunkolo ora
u квітка жовтецю золотистого

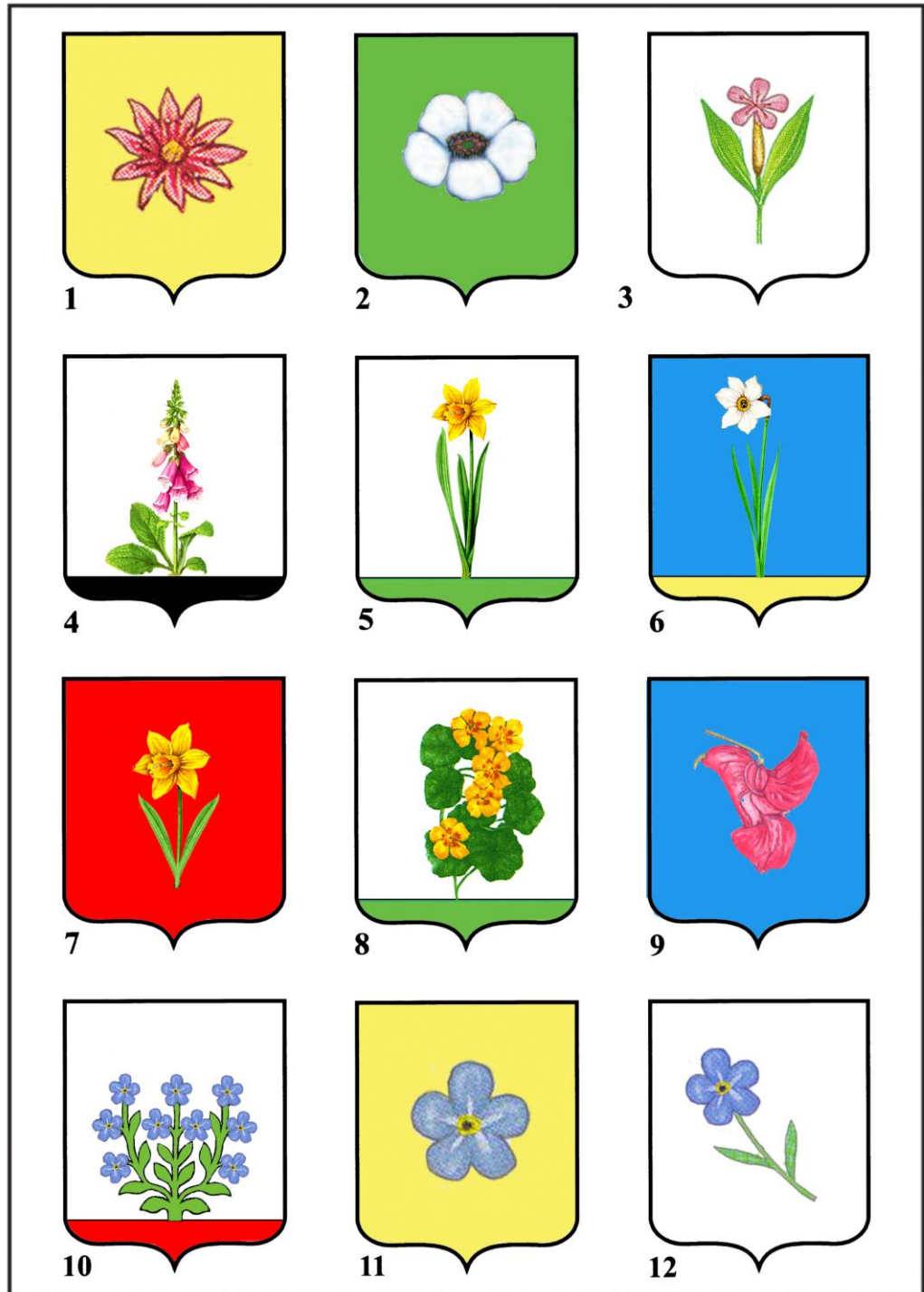
Таблица 14 ♣ Table 14 ♣ Tabela 14 ♣ Таблица 14

К таблице 14 ♣ To table 14 ♣ Al tabelo 14 ♣ До таблиці 14

1	<p><i>r мак</i> <i>a poppy</i> <i>e papavo</i> <i>u мак</i></p>	7	<p><i>r маргаритка</i> <i>a daisy</i> <i>e beliso</i> <i>u стокротка</i></p>
2	<p><i>r стебель мака</i> <i>a poppy stalk</i> <i>e tigo de papavo</i> <i>u стебло маку</i></p>	8	<p><i>r цветок маргаритки многолетней со стеблем</i> <i>a white daisy flower slipped</i> <i>e floro de beliso plurjara kun tigo</i> <i>u квітка стокротки багаторічної зі стеблом</i></p>
3	<p><i>r цветок мака</i> <i>a poppy flower</i> <i>e floro de papavo</i> <i>u квітка маку</i></p>	9	<p><i>r цветок маргаритки со стеблем и листьями</i> <i>a daisy flower stalked and leaved</i> <i>e floro de beliso kun tigo kaj folioj</i> <i>u квітка стокротки зі стеблом і листям</i></p>
4	<p><i>r мак-самосейка</i> <i>a red-poppy</i> <i>e papaveto</i> <i>u мак-самосійка</i></p>	10	<p><i>r мирт</i> <i>a myrtle</i> <i>e mirto</i> <i>u мирт</i></p>
5	<p><i>r мальва</i> <i>a mallow</i> <i>e malvo</i> <i>u мальва</i></p>	11	<p><i>r ветвь мирта с цветком и бутонами</i> <i>a myrtle-branch with flower and buds</i> <i>e branĉo de mirto kun floro kaj burĝonoj</i> <i>u гілка мирту з квіткою та бутонами</i></p>
6	<p><i>r цветок мальвы со стеблем и листьями</i> <i>a mallow flower slipped and leaved</i> <i>e floro de malvo kun tigo kaj folioj</i> <i>u квітка мальви зі стеблом і листям</i></p>	12	<p><i>r молодило</i> <i>a house-leek</i> <i>e sempervivo</i> <i>u молодило</i></p>

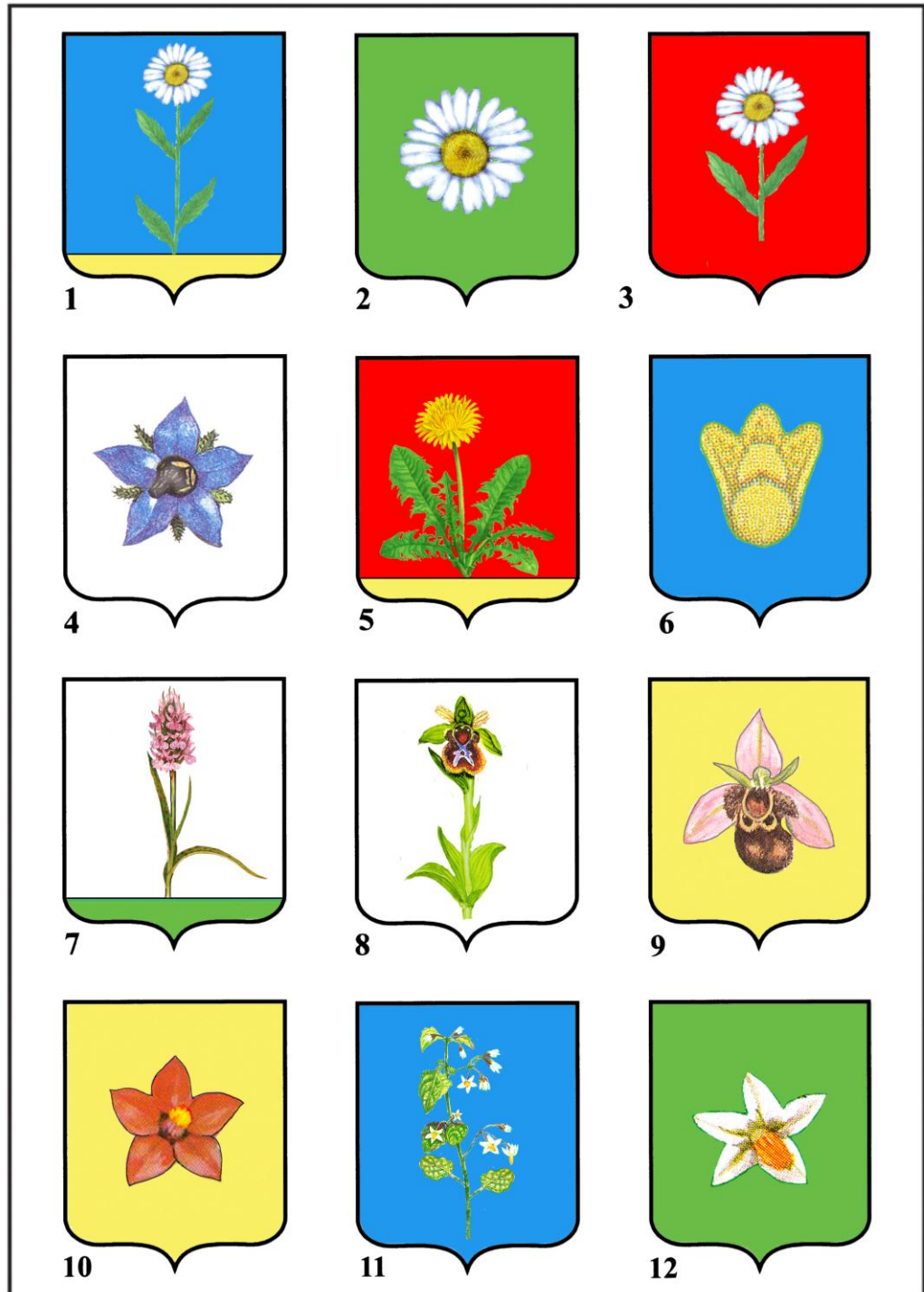
Таблица 15 ♣ Table 15 ♣ Tabela 15 ♣ Таблица 15

К таблице 15 ♣ To table 15 ♣ Al tabelo 15 ♣ До таблиці 15

1	<p><i>r</i> <i>цветок молодила</i> <i>a</i> <i>house-leek flower</i> <i>e</i> <i>floro de sempervivo</i> <i>u</i> <i>квітка молодила</i></p>	7	<p><i>r</i> <i>цветок нарцисса ложного (желтого) со стеблем и листьями</i> <i>a</i> <i>daffodil flower slipped and leaved</i> <i>e</i> <i>floro de dafodilo kun tigo kaj folioj</i> <i>u</i> <i>квітка нарцису зі стеблом і листям</i></p>
2	<p><i>r</i> <i>цветок мушмулы</i> <i>a</i> <i>medlar flower</i> <i>e</i> <i>floro de mespilo</i> <i>u</i> <i>квітка мушмулы</i></p>	8	<p><i>r</i> <i>настурция</i> <i>a</i> <i>nastutium</i> <i>e</i> <i>tropeolo</i> <i>u</i> <i>настурція, красоля</i></p>
3	<p><i>r</i> <i>цветок мыльнянки со стеблем и листьями</i> <i>a</i> <i>soapwort flower slipped and leaved</i> <i>e</i> <i>floro de saponario kun tigo kaj folioj</i> <i>u</i> <i>квітка мильнянки зі стеблом і листям</i></p>	9	<p><i>r</i> <i>цветок недотроги</i> <i>a</i> <i>touch-me-not flower</i> <i>e</i> <i>floro de impatiento</i> <i>u</i> <i>квітка розрив-травы</i></p>
4	<p><i>r</i> <i>наперстянка</i> <i>a</i> <i>digitalis, foxglove</i> <i>e</i> <i>digitalo</i> <i>u</i> <i>наперстянка</i></p>	10	<p><i>r</i> <i>незабудка</i> <i>a</i> <i>forget-me-not</i> <i>e</i> <i>miozoto</i> <i>u</i> <i>незабудка</i></p>
5	<p><i>r</i> <i>нарцисс</i> <i>a</i> <i>narcissus</i> <i>e</i> <i>narciso</i> <i>u</i> <i>нарцис</i></p>	11	<p><i>r</i> <i>цветок незабудки</i> <i>a</i> <i>forget-me-not flower</i> <i>e</i> <i>floro de miozoto</i> <i>u</i> <i>квітка незабудки</i></p>
6	<p><i>r</i> <i>нарцисс поэтический (белый)</i> <i>a</i> <i>poet's narcissus</i> <i>e</i> <i>narciso poeta</i> <i>u</i> <i>нарцис білий</i></p>	12	<p><i>r</i> <i>цветок незабудки со стеблем и листьями</i> <i>a</i> <i>forget-me-not flower slipped and leaved</i> <i>e</i> <i>floro de miozoto kun tigo kaj folioj</i> <i>u</i> <i>квітка незабудки зі стеблом і листям</i></p>

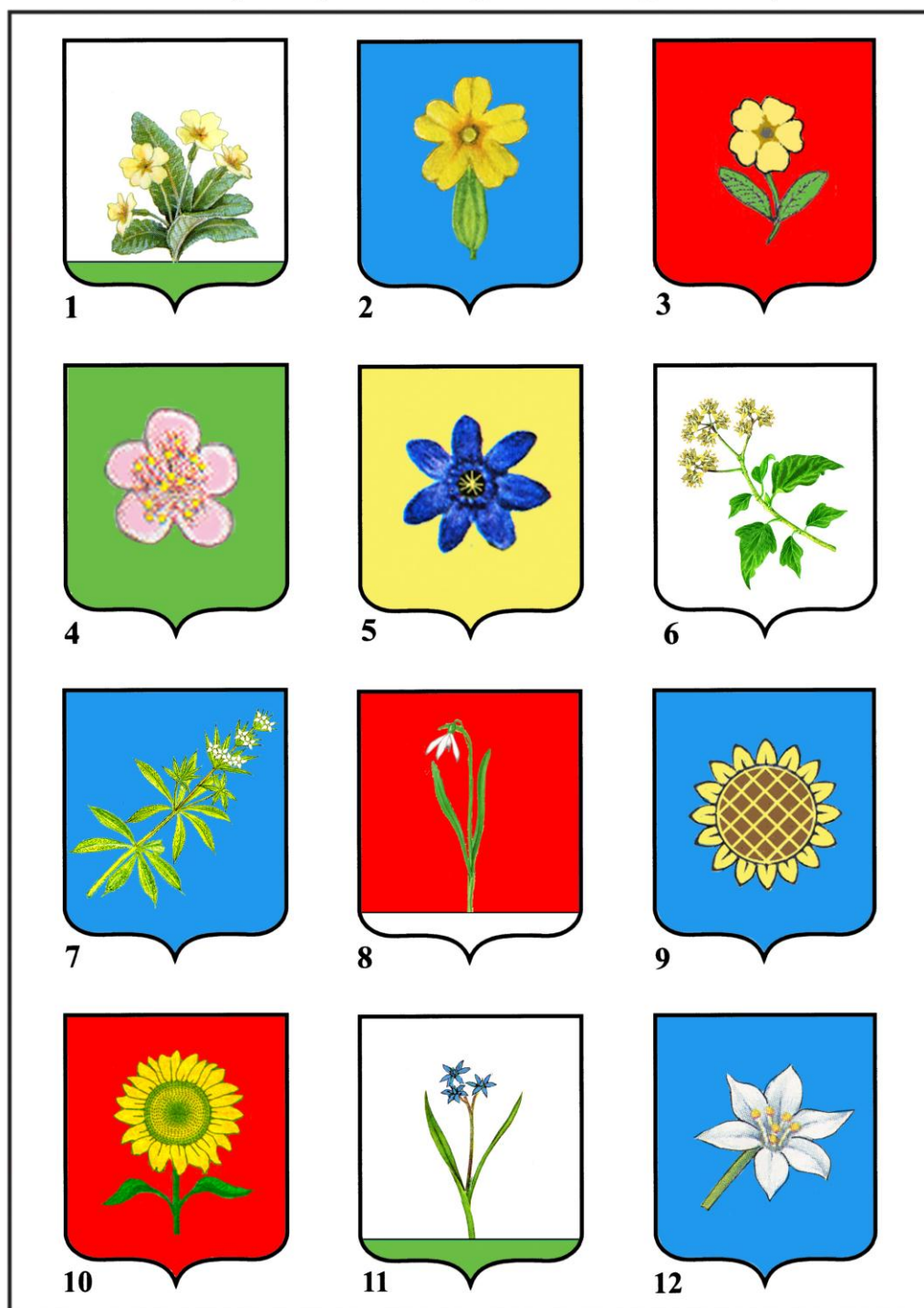
Таблица 16 ♣ Table 16 ♣ Tabela 16 ♣ Таблица 16

К таблице 16 ♣ To table 16 ♣ Al tabelo 16 ♣ До таблиці 16

1	<p><i>r нивяник</i> <i>a marguerite</i> <i>e leykanto</i> <i>и королиця</i></p>	7	<p><i>r орхидея</i> <i>a orchid</i> <i>e orkideo</i> <i>и орхідея</i></p>
2	<p><i>r цветок нивяника</i> <i>a marguerite flower</i> <i>e floro de leykanto</i> <i>и квітка королиці</i></p>	8	<p><i>r стебель офрис оводоносной</i> <i>a stalk of the spider ophrys</i> <i>e tigo de ofrio vespa</i> <i>и стебло офрис оводоносної</i></p>
3	<p><i>r цветок нивяника со стеблем и листьями</i> <i>a marguerite flower slipped and leaved</i> <i>e floro de leykanto kun tigo kaj folioj</i> <i>и квітка королиці зі стеблом і листям</i></p>	9	<p><i>r цветок офрис пчелоносной</i> <i>a flower of the bee orchid</i> <i>e floro de ofrio abela</i> <i>и квітка офрис бджолоносної</i></p>
4	<p><i>r цветок огуречной травы</i> <i>a borage flower</i> <i>e floro de borago</i> <i>и квітка огірочника</i></p>	10	<p><i>r цветок очного цвета</i> <i>a scarlet pimpernel flower</i> <i>e floro de anagalo</i> <i>и квітка курячих очок</i></p>
5	<p><i>r одуванчик</i> <i>a dandelion</i> <i>e leontodo</i> <i>и кульбаба</i></p>	11	<p><i>r стебель цветущего паслена</i> <i>a stalk of nightshade flowered</i> <i>e tigo de floranta solano</i> <i>и стебло квітучого пасльону</i></p>
6	<p><i>r цветок омелы</i> <i>a mistletoe flower</i> <i>e floro de visko</i> <i>и квітка омели</i></p>	12	<p><i>r цветок паслена</i> <i>a flower of nightshade</i> <i>e floro de solano</i> <i>и квітка пасльону</i></p>

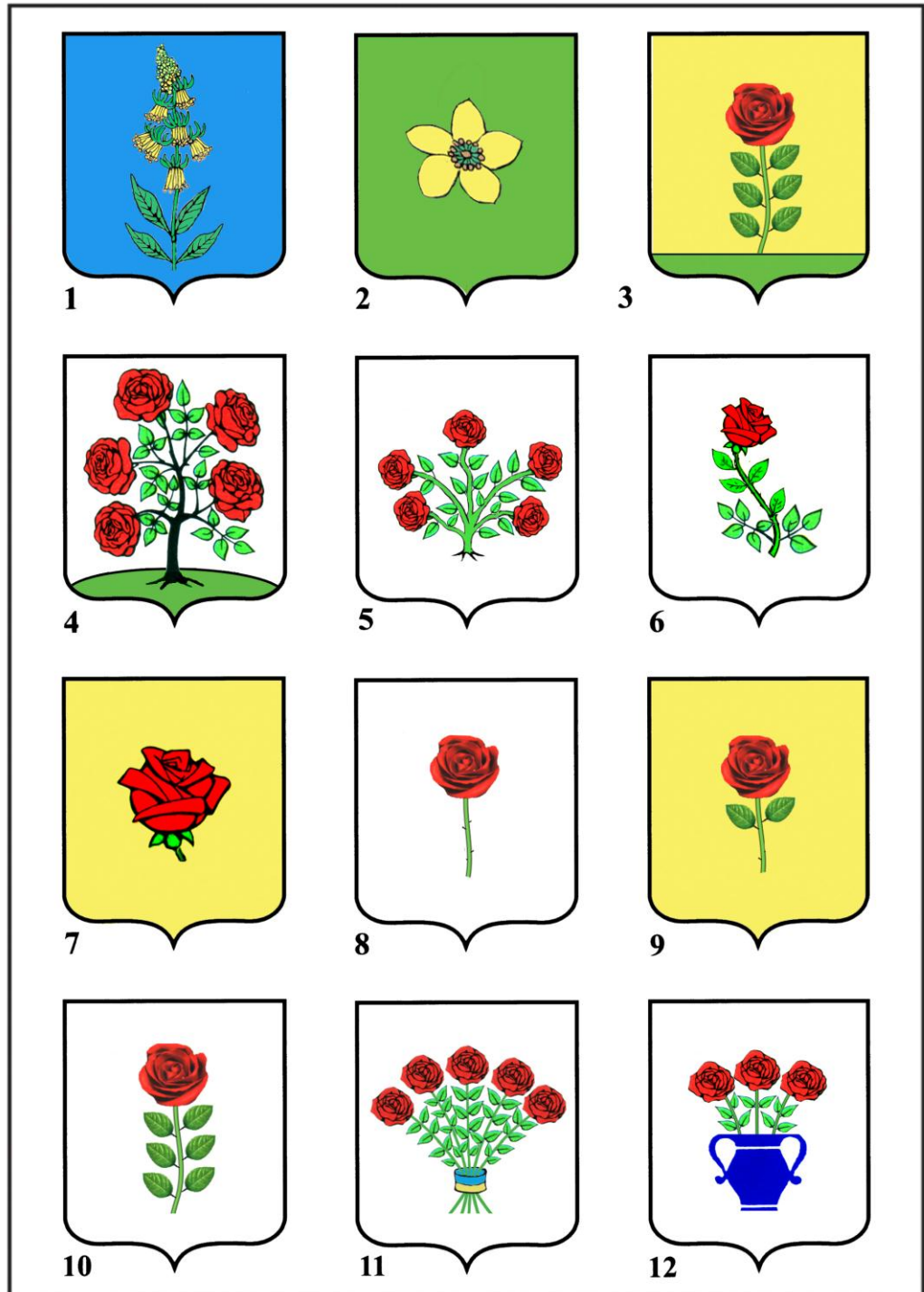
Таблица 17 ♣ Table 17 ♣ Tabela 17 ♣ Таблица 17

К таблице 17 ♣ To table 17 ♣ Al tabelo 17 ♣ До таблиці 17

1	7
<i>r первоцвет обыкновенный</i>	<i>r цвѣтущая ветвь подмаренника</i>
<i>a primrose</i>	<i>a cleavers branch flowered</i>
<i>e primolo ordinara</i>	<i>e floranta branĉo de galio</i>
<i>u первоцвіт звичайний</i>	<i>u квітуча гілка підмаренника</i>
2	8
<i>r цветок первоцвета весеннего</i>	<i>r подснежник</i>
<i>a cowslip flower</i>	<i>a snowdrop</i>
<i>e floro de primolo printempa</i>	<i>e galanto</i>
<i>u квітка первоцвіту лікарського</i>	<i>u підсніжник</i>
3	9
<i>r цветок первоцвета обыкновенного со стеблем и листьями</i>	<i>r цветок подсолнечника</i>
<i>a primrose flower slipped and leaved</i>	<i>a flower of sunflower</i>
<i>e floro de primolo ordinara kun tigo kaj folioj</i>	<i>e floro de helianto</i>
<i>u квітка первоцвіту звичайного зі стеблом і листям</i>	<i>u квітка соняшника</i>
4	10
<i>r цветок персикового дерева</i>	<i>r цветок подсолнечника со стеблем и листьями</i>
<i>a peach flower</i>	<i>a flower of sunflower slipped and leaved</i>
<i>e floro de persikarbo</i>	<i>e floro de helianto kun tigo kaj folioj</i>
<i>u квітка персикового дерева</i>	<i>u квітка соняшника зі стеблом і листям</i>
5	11
<i>r цветок печеночницы</i>	<i>r пролеска</i>
<i>a flower of the hepatica</i>	<i>a squill</i>
<i>e floro de hepatiko</i>	<i>e scilo</i>
<i>u квітка печіночниці</i>	<i>u проліска</i>
6	12
<i>r стебель цветущего плюща</i>	<i>r цветок птицемлечника со стеблем</i>
<i>a ivy stalk flowered</i>	<i>a star-of-Bethlehem flower slipped</i>
<i>e tigo de floranta hedero</i>	<i>e floro de ornitogalo kun tigo</i>
<i>u стебло квітучого плюща</i>	<i>u квітка рястки зі стеблом</i>

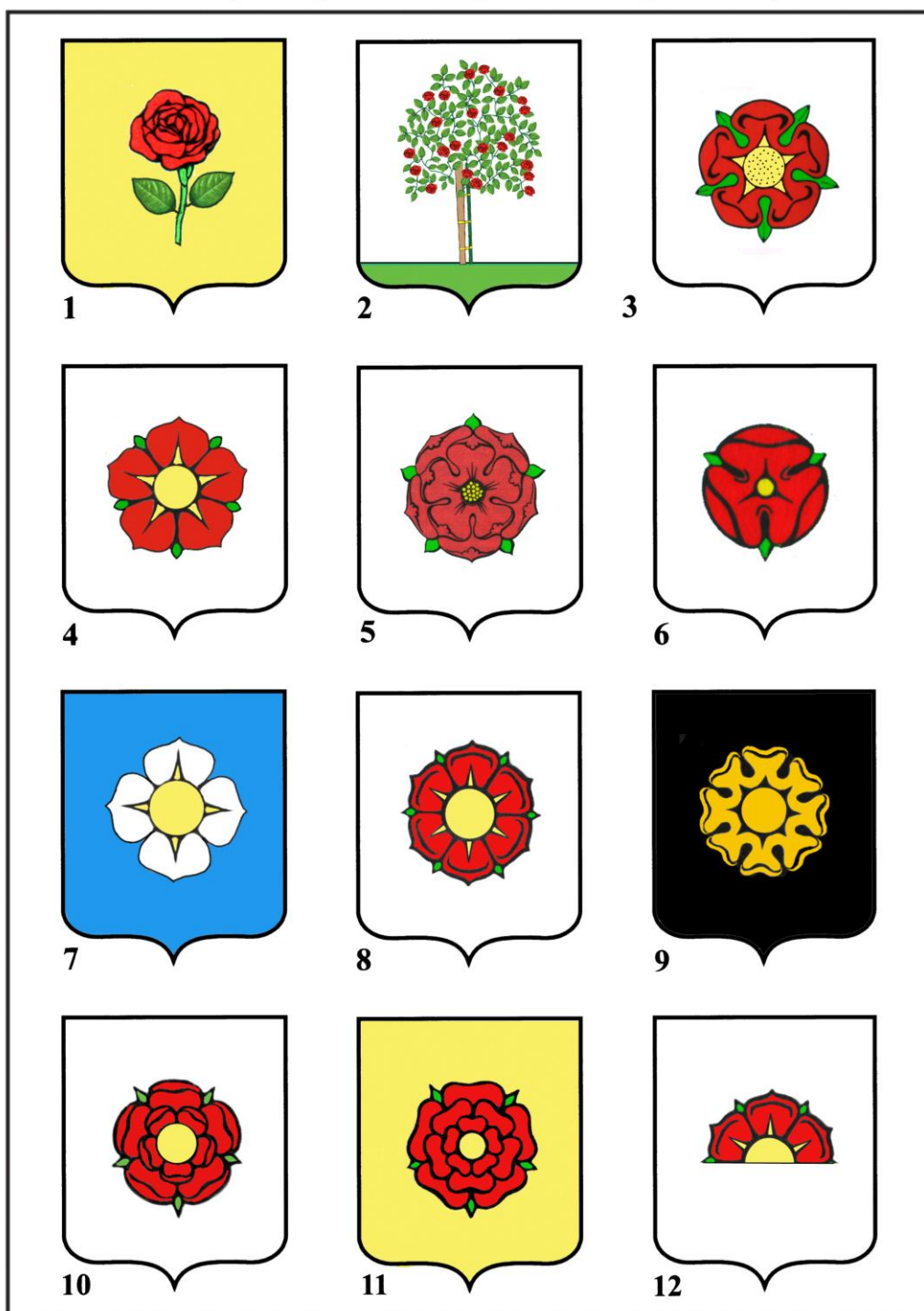
Таблица 18 ♣ Table 18 ♣ Tabela 18 ♣ Таблица 18

К таблице 18 ♣ To table 18 ♣ Al tabelo 18 ♣ До таблиці 18

1	<p><i>r</i> ветка резеды <i>a</i> sprig of mignonette <i>e</i> branĉeto de rezedo <i>u</i> гілочка резеди</p>	7	<p><i>r</i> цветок натуральной розы <i>a</i> garden rose flower <i>e</i> floro de natura rozo <i>u</i> квітка натуральної троянди</p>
2	<p><i>r</i> цветок репейника <i>a</i> agrimony flower <i>e</i> floro de agrimonio <i>u</i> квітка парила</p>	8	<p><i>r</i> цветок натуральной розы со стеблем <i>a</i> garden rose flower slipped <i>e</i> floro de natura rozo kun tigo <i>u</i> квітка натуральної троянди зі стеблом</p>
3	<p><i>r</i> натуральная (садовая) роза <i>a</i> garden rose <i>e</i> natura (ĝardena) rozo <i>u</i> натуральна троянда</p>	9	<p><i>r</i> цветок натуральной розы со стеблем и листьями <i>a</i> garden rose flower slipped and leaved <i>e</i> floro de natura rozo kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка натуральної троянди зі стеблом і листям</p>
4	<p><i>r</i> куст натуральной розы <i>a</i> garden rose-bush <i>e</i> arbusto de natura rozo <i>u</i> куц натуральної троянди</p>	10	<p><i>r</i> стебель натуральной розы <i>a</i> garden rose stalk <i>e</i> tigo de natura rozo <i>u</i> стебло натуральної троянди</p>
5	<p><i>r</i> вырванный куст натуральной розы <i>a</i> garden rose-bush eradicated <i>e</i> elradikigita arbusto de natura rozo <i>u</i> вирваний куц натуральної троянди</p>	11	<p><i>r</i> букет натуральных роз <i>a</i> bunch of garden roses <i>e</i> bukedo de naturaj rozoj <i>u</i> букет натуральних троянд</p>
6	<p><i>r</i> ветвь натуральной розы <i>a</i> garden rose branch <i>e</i> branĉo de natura rozo <i>u</i> гілка натуральної троянди</p>	12	<p><i>r</i> три натуральные розы в вазе <i>a</i> three garden roses in vase <i>e</i> tri naturaj rozoj en vazo <i>u</i> три натуральні троянди у вазі</p>

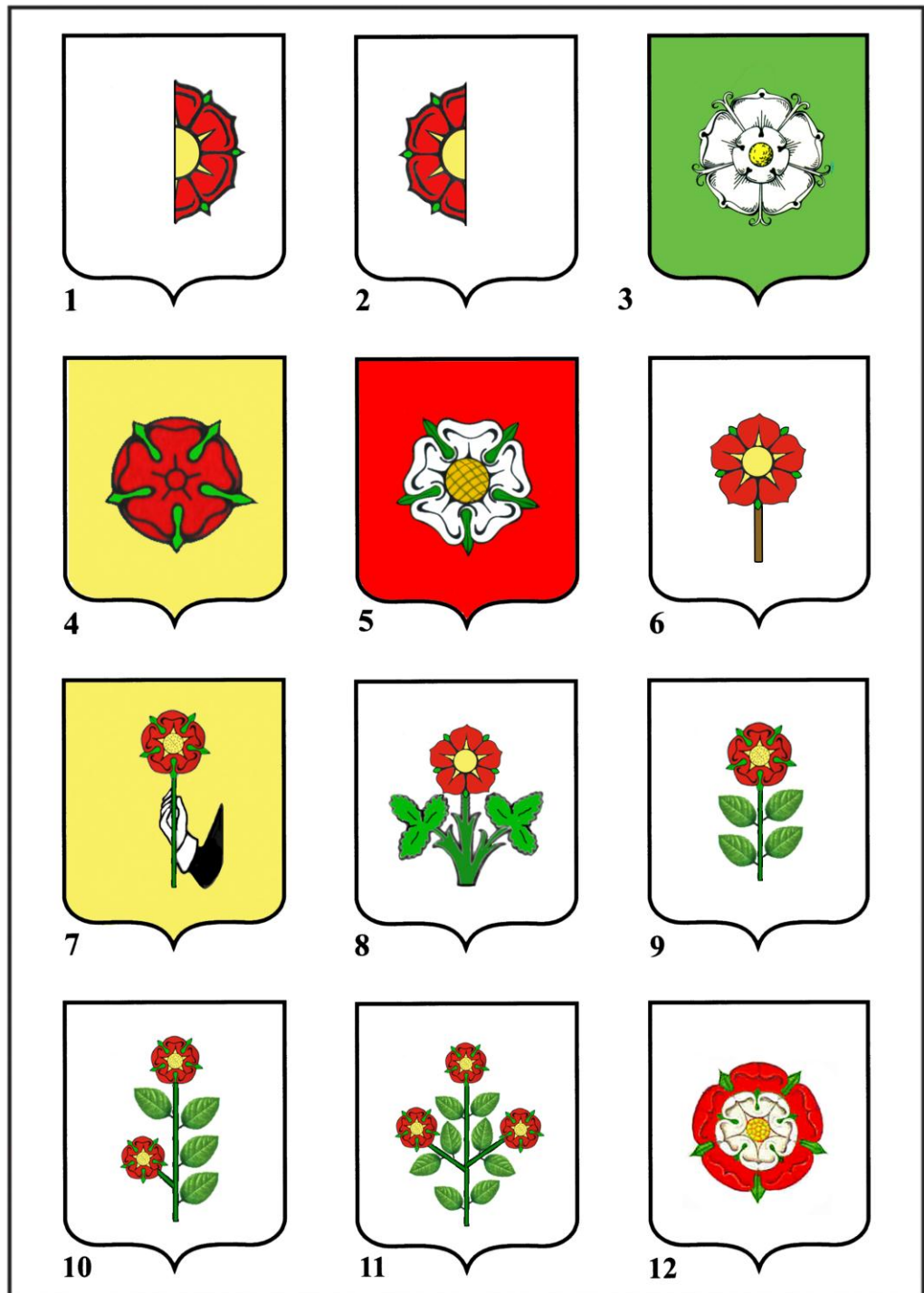
Таблица 19 ♣ Table 19 ♣ Tabela 19 ♣ Таблица 19

К таблице 19 ♣ To table 19 ♣ Al tabelo 19 ♣ До таблиці 19

1	7
<p><i>r</i> цветок дамасской розы со стеблем и листьями <i>a</i> damask rose flower slipped and leaved <i>e</i> floro de damaska rozo kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка дамаської троянди зі стеблом і листям</p>	<p><i>r</i> четырехлепестковая роза <i>a</i> four-petalled rose <i>e</i> kvarpetala rozo <i>u</i> чотирипелюсткова троянда</p>
2	8
<p><i>r</i> штамбовая роза <i>a</i> rose-tree, standard rose <i>e</i> alttiga rozo <i>u</i> штамбова троянда</p>	<p><i>r</i> шестилепестковая роза <i>a</i> six-petalled rose <i>e</i> sespetala rozo <i>u</i> шестипелюсткова троянда</p>
3	9
<p><i>r</i> геральдическая роза, роза <i>a</i> heraldic rose, rose <i>e</i> heraldika rozo, rozo <i>u</i> геральдична троянда, троянда</p>	<p><i>r</i> восьмилепестковая роза <i>a</i> eight-petalled rose <i>e</i> okpetala rozo <i>u</i> восьмипелюсткова троянда</p>
4	10
<p><i>r</i> пятилепестковая роза <i>a</i> five-petalled rose <i>e</i> kvinpetala rozo <i>u</i> п'ятипелюсткова троянда</p>	<p><i>r</i> двойная роза <i>a</i> rose double <i>e</i> duobla rozo <i>u</i> подвійна троянда</p>
5	11
<p><i>r</i> опрокинутая пятилепестковая роза <i>a</i> five-petalled rose reversed <i>e</i> renversita kvinpetala rozo <i>u</i> перекинута п'ятипелюсткова троянда</p>	<p><i>r</i> махровая роза <i>a</i> rose filled <i>e</i> svarmpetala rozo <i>u</i> махрова троянда</p>
6	12
<p><i>r</i> трехлепестковая роза <i>a</i> three-petalled rose <i>e</i> tripetala rozo <i>u</i> трипелюсткова троянда</p>	<p><i>r</i> полуроза <i>a</i> half-rose <i>e</i> duonrozo <i>u</i> напівтроянда</p>

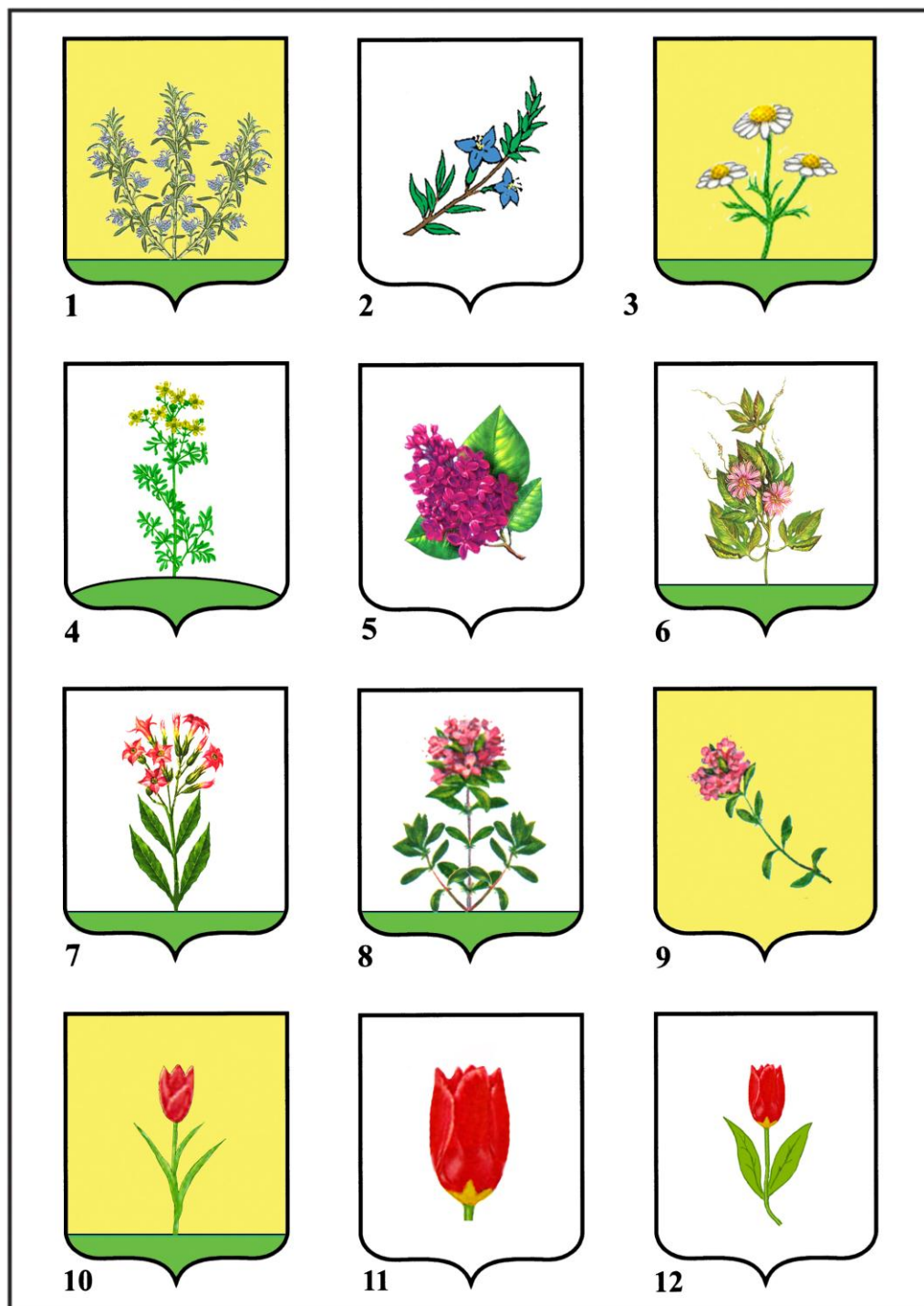
Таблица 20 ♣ Table 20 ♣ Tabela 20 ♣ Таблица 20

К таблице 20 ♣ To table 20 ♣ Al tabelo 20 ♣ До таблиці 20

1	7
<p><i>r</i> роза, наполовину недостоющая справа</p> <p><i>a</i> <i>rose half-failing in dexter</i></p> <p><i>e</i> <i>rozo duone mankanta en dekstro</i></p> <p><i>u</i> троянда, якої наполовину не вистачає справа</p>	<p><i>r</i> роза со стеблем</p> <p><i>a</i> <i>rose slipped</i></p> <p><i>e</i> <i>rozo kun tigo</i></p> <p><i>u</i> троянда зі стеблом</p>
2	8
<p><i>r</i> роза, наполовину недостоющая слева</p> <p><i>a</i> <i>rose half-failing in sinister</i></p> <p><i>e</i> <i>rozo duone mankanta en maldekstro (senestro)</i></p> <p><i>u</i> троянда, якої наполовину не вистачає зліва</p>	<p><i>r</i> роза со стеблем и листьями</p> <p><i>a</i> <i>rose slipped and leaved</i></p> <p><i>e</i> <i>rozo kun tigo kaj folioj</i></p> <p><i>u</i> троянда зі стеблом і листям</p>
3	9
<p><i>r</i> роза с семенником другого цвета</p> <p><i>a</i> <i>rose seeded</i></p> <p><i>e</i> <i>rozo kun alikolora semenco</i></p> <p><i>u</i> троянда з насінником іншого кольору</p>	<p><i>r</i> стебель розы</p> <p><i>a</i> <i>rose stalk</i></p> <p><i>e</i> <i>tigo de rozo</i></p> <p><i>u</i> стебло троянди</p>
4	10
<p><i>r</i> роза с чашелистиками другого цвета</p> <p><i>a</i> <i>rose barbed</i></p> <p><i>e</i> <i>rozo kun alikoloraj sepaloj</i></p> <p><i>u</i> троянда з чашолистками іншого кольору</p>	<p><i>r</i> стебель с двумя розами</p> <p><i>a</i> <i>stalk with two roses</i></p> <p><i>e</i> <i>tigo kun du rozoj</i></p> <p><i>u</i> стебло з двома трояндами</p>
5	11
<p><i>r</i> роза с семенником и чашелистиками другого цвета</p> <p><i>a</i> <i>rose barbed and seeded</i></p> <p><i>e</i> <i>rozo kun alikoloraj semenco kaj sepaloj</i></p> <p><i>u</i> троянда з насінником і чашолистками іншого кольору</p>	<p><i>r</i> стебель с тремя розами</p> <p><i>a</i> <i>stalk with three roses</i></p> <p><i>e</i> <i>tigo kun tri rozoj</i></p> <p><i>u</i> стебло з трьома трояндами</p>
6	12
<p><i>r</i> роза с семенником, чашелистиками и стеблем другого цвета</p> <p><i>a</i> <i>rose barbed, seeded and slipped</i></p> <p><i>e</i> <i>rozo kun alikoloraj semenco, sepaloj kaj tigo</i></p> <p><i>u</i> троянда з насінником, чашолистками та стеблом іншого кольору</p>	<p><i>r</i> роза Тюдоров</p> <p><i>a</i> <i>Tudor Rose</i></p> <p><i>e</i> <i>Tudor-rozo</i></p> <p><i>u</i> троянда Тюдорів</p>

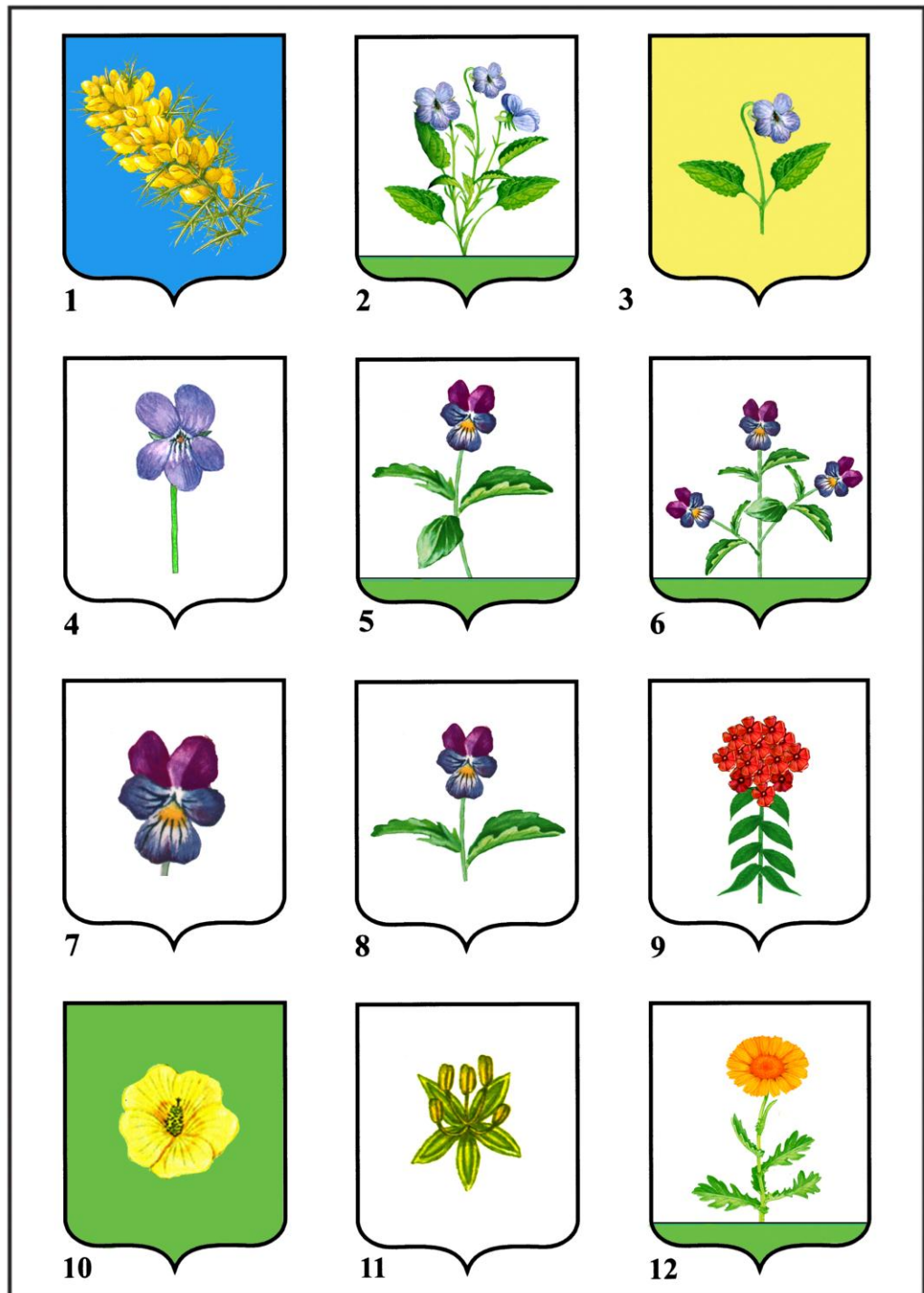
Таблица 21 ♣ Table 21 ♣ Tabela 21 ♣ Таблица 21

К таблице 21 ♣ To table 21 ♣ Al tabelo 21 ♣ До таблиці 21

1	<p><i>r розмарин</i> <i>a rosemary</i> <i>e rosmareno</i> <i>u розмарин</i></p>	7	<p><i>r цветущий табак</i> <i>a tobacco-plant flowered</i> <i>e floranta tabakplanto</i> <i>u квітучий тютюн</i></p>
2	<p><i>r ветвь розмарина с двумя цветками</i> <i>a branch of rosemary with two flowers</i> <i>e branĉo de rosmareno kun du floroj</i> <i>u гілка розмарину з двома квітками</i></p>	8	<p><i>r тимьян</i> <i>a thyme</i> <i>e timiano</i> <i>u чебрець</i></p>
3	<p><i>r ромашка</i> <i>a camomile</i> <i>e kamomilo</i> <i>u ромашка</i></p>	9	<p><i>r ветка тимьяна</i> <i>a sprig of thyme</i> <i>e branĉeto de timiano</i> <i>u гілочка чебрецю</i></p>
4	<p><i>r рута</i> <i>a rue</i> <i>e ruto</i> <i>u рута</i></p>	10	<p><i>r тюльпан</i> <i>a tulip</i> <i>e tulipo</i> <i>u тюльпан</i></p>
5	<p><i>r цветущая ветвь сирени</i> <i>a lilac branch flowered</i> <i>e floranta branĉo de siringo</i> <i>u квітуча гілка бузка</i></p>	11	<p><i>r цветок тюльпана</i> <i>a tulip flower</i> <i>e floro de tulipo</i> <i>u квітка тюльпану</i></p>
6	<p><i>r страстоцвет</i> <i>a passion-flower</i> <i>e pasifloro</i> <i>u насифлора</i></p>	12	<p><i>r цветок тюльпана со стеблем и листьями</i> <i>a tulip flower slipped and leaved</i> <i>e floro de tulipo kun tigo kaj folioj</i> <i>u квітка тюльпану зі стеблом і листям</i></p>

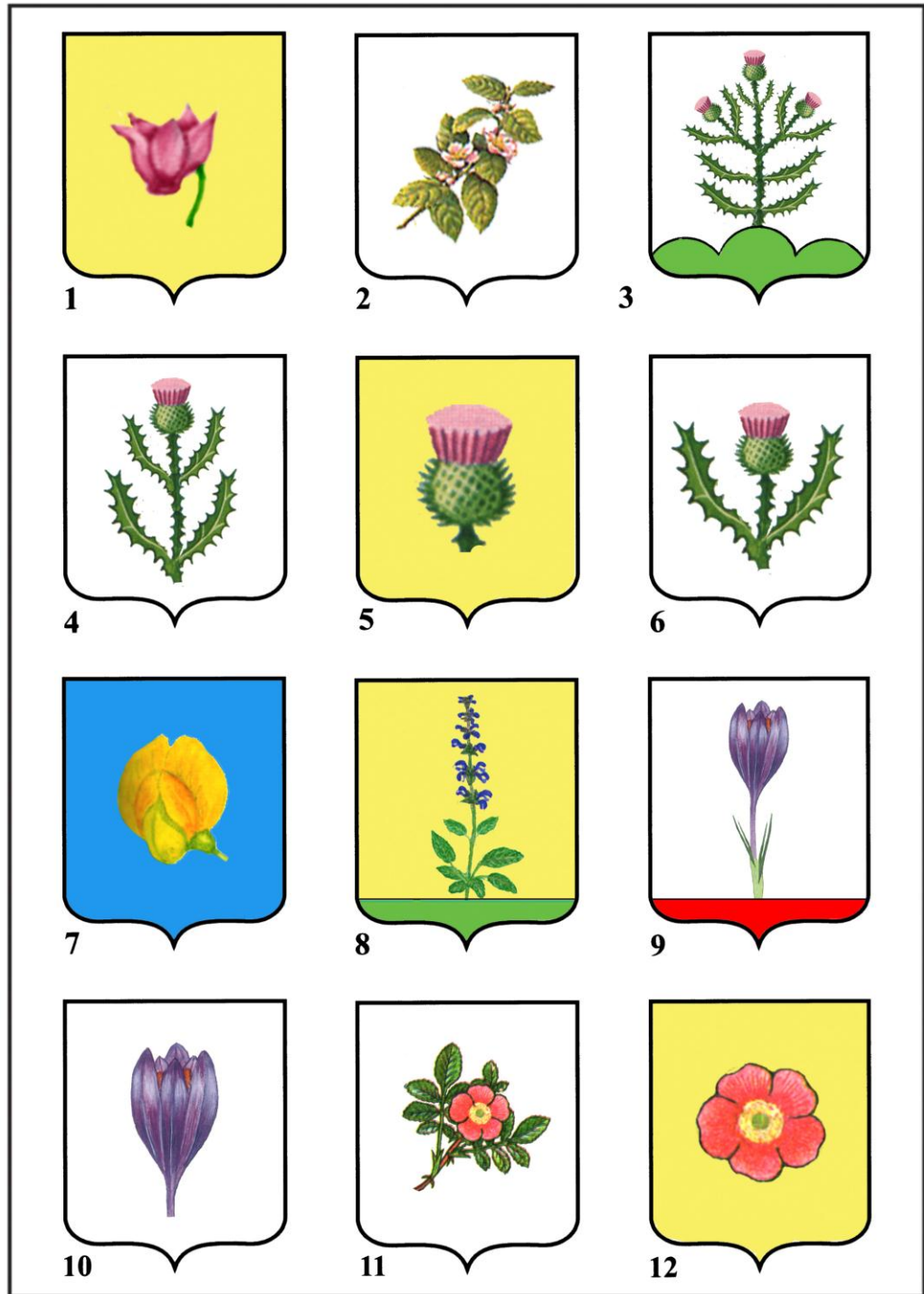
Таблица 22 ♣ Table 22 ♣ Tabela 22 ♣ Таблица 22

К таблице 22 ♣ To table 22 ♣ Al tabelo 22 ♣ До таблиці 22

1	<p><i>r</i> цветущая ветка утесника <i>a</i> sprig of gorse flowered <i>e</i> floranta branĉo de ulekso <i>u</i> квітуча гілочка улекса</p>	7	<p><i>r</i> цветок фиалки трехцветной <i>a</i> pansy flower <i>e</i> floro de penseo <i>u</i> квітка фіалки триколірної</p>
2	<p><i>r</i> фиалка <i>a</i> violet <i>e</i> violo <i>u</i> фіалка</p>	8	<p><i>r</i> цветок фиалки трехцветной со стеблем и листьями <i>a</i> pansy flower slipped and leaved <i>e</i> floro de penseo kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка фіалки триколірної зі стеблом і листям</p>
3	<p><i>r</i> цветок фиалки со стеблем и листьями <i>a</i> flower of violet slipped and leaved <i>e</i> floro de violo kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка фіалки зі стеблом і листям</p>	9	<p><i>r</i> ветка флокса <i>a</i> sprig of phlox <i>e</i> branĉeto de flokso <i>u</i> гілочка флокса</p>
4	<p><i>r</i> цветок фиалки душистой со стеблем <i>a</i> flower of sweet (purple) violet slipped <i>e</i> floro de violo odora kun tigo <i>u</i> квітка фіалки запашиної зі стеблом</p>	10	<p><i>r</i> цветок хлопчатника <i>a</i> cotton flower <i>e</i> floro de kotonplanto <i>u</i> квітка бавовника</p>
5	<p><i>r</i> фиалка трехцветная <i>a</i> pansy <i>e</i> penseo <i>u</i> фіалка триколірна</p>	11	<p><i>r</i> цветок хмеля <i>a</i> hop flower <i>e</i> floro de lupolo <i>u</i> квітка хмелю</p>
6	<p><i>r</i> ветвь фиалки трехцветной с тремя цветками <i>a</i> pansy branch with three flowers <i>e</i> branĉo de penseo kun tri floroj <i>u</i> гілка фіалки триколірної з трьома квітками</p>	12	<p><i>r</i> хризантема <i>a</i> chrysanthemum <i>e</i> krizantemo <i>u</i> хризантема</p>

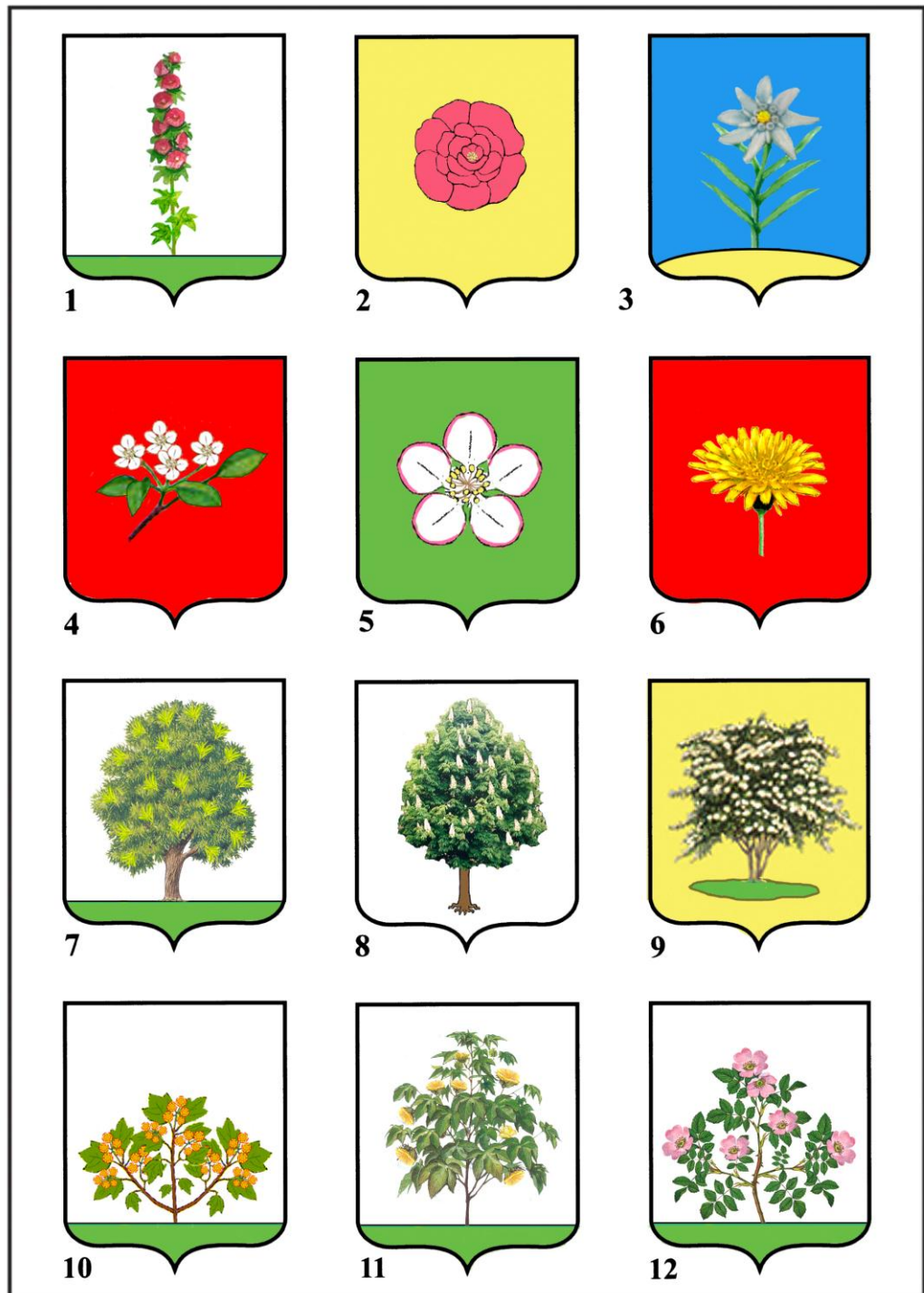
Таблица 23 ♣ Table 23 ♣ Tabela 23 ♣ Таблица 23

К таблице 23 ♣ To table 23 ♣ Al tabelo 23 ♣ До таблиці 23

1	7
<i>r</i> цвeтoк цикламена со стеблeм <i>a</i> cyclamen flower slipped <i>e</i> floro de ciklameno kun tigo <i>u</i> квітка цикламену зі стеблом	<i>r</i> цвeтoк чини <i>a</i> chickling flower <i>e</i> floro de latiro <i>u</i> квітка чини
2	8
<i>r</i> цвeтующий стебель чайного растения (куста) <i>a</i> tea-stalk flowered <i>e</i> floranta tigo de teoplanto <i>u</i> квітуче стебло чайного куща	<i>r</i> шалфей <i>a</i> garden-sage, sage, salvia <i>e</i> salvio <i>u</i> шавлія
3	9
<i>r</i> чертополох <i>a</i> thistle (plant) <i>e</i> kardo <i>u</i> будяк	<i>r</i> шафран <i>a</i> crocus, saffron <i>e</i> safrano <i>u</i> шафран
4	10
<i>r</i> стебель чертополоха <i>a</i> thistle stalk <i>e</i> tigo de kardo <i>u</i> стебло будяка	<i>r</i> цвeтoк шафрана <i>a</i> crocus (saffron) flower <i>e</i> floro de safrano <i>u</i> квітка шафрану
5	11
<i>r</i> цвeтoк чертополоха <i>a</i> thistle (flower) <i>e</i> floro de kardo <i>u</i> квітка будяка	<i>r</i> ветвь шиповника с одним цветком <i>a</i> eglantine branch with one flower <i>e</i> branço de eglanterio kun unu floro <i>u</i> гілка шипшини з одною квіткою
6	12
<i>r</i> цвeтoк чертополоха со стеблeм и листьeми <i>a</i> thistle (flower) slipped and leaved <i>e</i> floro de kardo kun tigo kaj folioj <i>u</i> квітка будяка зі стеблом і листям	<i>r</i> цвeтoк шиповника <i>a</i> eglantine flower <i>e</i> floro de eglanterio <i>u</i> квітка шипшини

Таблица 24 ♣ Table 24 ♣ Tabela 24 ♣ Таблица 24

К таблице 24 ♣ To table 24 ♣ Al tabelo 24 ♣ До таблиці 24

1	<p><i>r</i> штокроза <i>a</i> hollyhock <i>e</i> alceo (roza) <i>u</i> рожжа</p>	7	<p><i>r</i> цветущее каштановое дерево <i>a</i> chestnut-tree flowered <i>e</i> floranta kaŝtanarbo <i>u</i> квітуче каштанове дерево</p>
2	<p><i>r</i> цветок штокрозы <i>a</i> hollyhock flower <i>e</i> floro de alceo <i>u</i> квітка рожеї</p>	8	<p><i>r</i> вырванное цветущее дерево конского каштана <i>a</i> horse chestnut-tree flowered and eradicated <i>e</i> elradikigita floranta ĉevalkaŝtanarbo <i>u</i> вирване квітуче дерево каштана кінського</p>
3	<p><i>r</i> эдельвейс <i>a</i> edelweiss <i>e</i> edelvejso <i>u</i> білотка, эдельвейс</p>	9	<p><i>r</i> цветущая бузина <i>a</i> elder flowered <i>e</i> floranta sambuko <i>u</i> квітуча бузина</p>
4	<p><i>r</i> цветущая ветвь яблони <i>a</i> apple-branch flowered <i>e</i> floranta branĉo de pomarbo <i>u</i> квітуча гілка яблуні</p>	10	<p><i>r</i> цветущий куст смородины <i>a</i> currant-bush flowered <i>e</i> floranta ribarbusto <i>u</i> квітучий куц порічки</p>
5	<p><i>r</i> цветок яблони <i>a</i> apple flower <i>e</i> floro de pomarbo <i>u</i> квітка яблуні</p>	11	<p><i>r</i> цветущий хлопчатник <i>a</i> cotton-plant flowered <i>e</i> floranta kotonplanto <i>u</i> квітучий бавовник</p>
6	<p><i>r</i> цветок ястребинки со стеблем <i>a</i> flower of hawkweed slipped <i>e</i> floro de hieracio kun tigo <i>u</i> квітка нечуйвітру зі стеблом</p>	12	<p><i>r</i> шиповник <i>a</i> eglantine <i>e</i> eglanterio <i>u</i> шипшина</p>

Таблица 25 ♣ Table 25 ♣ Tabela 25 ♣ Таблица 25

АЛФАВИТНЫЕ УКАЗАТЕЛИ

ALPHABETIC INDEXES

ALFABETAJ INDEKSOJ

АЛФАВІТНІ ПОКАЖЧИКИ

agrimony flower.....(tab.18, fig.2)
aloe.....(tab.2, fig.2)
amaryllis flower slipped.....(tab.2, fig.3)
anemone.....(tab.4, fig.12)
angenin.....(tab.2, fig.4)
anise.....(tab.2, fig.5)
anise flower.....(tab.2, fig.6)
apple-branch flowered.....(tab.24, fig.4)
apple flower.....(tab.24, fig.5)
arnica.....(tab.2, fig.8)
aster.....(tab.2, fig.9)
 aster flower slipped and leaved.....
(tab.2, fig.11)
azalea flower.....(tab.2, fig.1)

barberry branch flowered.....(tab.3, fig.2)
barberry flower.....(tab.3, fig.3)
bell-flower.....(tab.9, fig.10)
betony.....(tab.3, fig.12)
bindweed.....(tab.5, fig.10)
 bindweed flower slipped and leaved.....
(tab.5, fig.11)
blackberry-branch flowered and fructed.....
tab.7, fig.12)
 bleeding-heart.....(tab.7, fig.7.)
blue-bell.....(tab.9, fig.9)
bluebottle.....(tab.4, fig.1)
bluebottle eradicated.....(tab.4, fig.2)
bluebottle flower.....(tab.4, fig.3)
bluebottle flower slipped.....(tab.4, fig.4)
bluebottle flower slipped and leaved.....
(tab.4, fig.5)
bramble branch flowered.....(tab.10, fig.6)
branch of hyssop flowered.....(tab.8, fig.12)
branch of rosemary with two flowers.....
(tab.21, fig.2)
branch of water-cress.....(tab.8, fig.3)
broom-branch with five sprigs flowered.....
(tab.7, fig.9)
broom flower.....(tab.7, fig.11)
 broom-plant flowered eradicated.....
(tab.7, fig.8)
broom-sprig with three flowers full blown.....
(tab.7, fig.10)

buckbean flower.....(tab.4, fig.6)
bunch of garden roses.....(tab.18, fig.11)
buttercup.....(tab.13, fig.10)

camomile.....(tab.21, fig.3)
campanula.....(tab.9, fig.9)
cardinal flower.....(tab.13, fig.5)
carnation.....(tab.6, fig.1)

ENGLISH

chestnut-tree flowered.....(tab.24, fig.7)
chickling flower.....(tab.23, fig.7)
chrysanthemum.....(tab.22, fig.12)
cinnamon-branch flowered.....(tab.10, fig.2)
cinnamon-tree flowered.....(tab.10, fig.1)
cleavers branch flowered.....(tab.17, fig.7)
clover-plant flowered eradicated... (tab.9, fig.8)
columbine.....(tab.5, fig.4)
columbine flower.....(tab.5, fig.7)
columbine flower slipped and leaved.....
(tab.5, fig.8)
 columbine stalk with four flowers.....
(tab.5, fig.6)
columbine stalk with two flowers.....
(tab.5, fig.5)
cornflower.....(tab.4, fig.1)
 corymb of Peruvian heliotrope slipped and
 leaved.....(tab.6, fig.7)
cotton flower.....(tab.22, fig.10)
cotton-plant flowered.....(tab.24, fig.11)
cowslip flower.....(tab.17, fig.2)
crocus.....(tab.23, fig.9)
crocus (saffron) flower.....(tab.23, fig.10)
crowfoot flower.....(tab.13, fig.12)
currant-bush flowered.....(tab.24, fig.10)
cyclamon flower slipped.....(tab.23, fig.1)

daffodil flower slipped and leaved.....
(tab.15, fig.7)
daisy.....(tab.14, fig.7)
daisy flower stalked and leaved... (tab.14, fig.9)
damask rose flower slipped and leaved.....
(tab.19, fig.1)
dame's violet.....(tab.5, fig.1)
dame's violet flower.....(tab.5, fig.3)
dame's violet stalk flowered.....(tab.5, fig.2)
dandelion.....(tab.16, fig.5)

and

daphne flower.....(tab.7, fig.5)
digitalis.....(tab.15, fig.4)

edelweiss.....(tab.24, fig.3)
eglantine.....(tab.24, fig.12)
eglantine branch with one flower.....
.....(tab.23, fig.11)

eglantine flower.....(tab.23, fig.12)
eight-petalled rose.....(tab.19, fig.9)
elder flowered.....(tab.24, fig.9)
enchanter's nightshade stalk.....(tab.7, fig.6)

five-petalled rose.....(tab.19, fig.4)
five petalled rose reversed.....(tab.19, fig.5)
ENGLISH

flax branch flowered.....(tab.11, fig.7)
flax flower.....(tab.11, fig.8)
flax plant flowered.....(tab.11, fig.6)
fleur-de-lis.....(tab.12, fig.3)
fleur-de-lis bordered.....(tab.12, fig.5)
fleur-de-lis couped.....(tab.13, fig.2)
fleur-de-lis flowered.....(tab.12, fig.8)
fleur-de-lis half-failing in chief.....
.....(tab.13, fig.1)

fleur-de-lis half-failing in dexter.....
.....(tab.12, fig.11)

fleur-de-lis half-failing in sinister.....
.....(tab.12, fig.12)

fleur-de-lis ornamented.....(tab.12, fig.9)
fleur-de-lis per fess.....(tab.12, fig.6)
fleur-de-lis per pale.....(tab.12, fig.7)
fleur-de-lis slipped and leaved.....
.....(tab.12, fig.4)
fleur-de-lis with stalk and radices.....
.....(tab.12, fig.10)

flower of gillyflower.....(tab.11, fig.4)
flower of gillyflower slipped and leaved.....
.....(tab.11, fig.5)

flower of hawkweed slipped.....(tab.24, fig.6)

flower of lily of the valley slipped and leaved...
.....(tab.10, fig.12)

flower of marsh marigold slipped and leaved...
.....(tab.9, fig.6)

flower of nightshade.....(tab.16, fig.12)

flower of sunflower.....(tab.17, fig.9)

flower of sunflower slipped and leaved.....
.....(tab.17, fig.10)

flower of sweet (purple) violet slipped.....
.....(tab.22, fig.4)

flower of the bee orchid.....(tab.16, fig.9)

flower of the flag.....(tab.8, fig.10)

flower of the flag slipped.....(tab.8, fig.11)

flower of the hepatica.....(tab.17, fig.5)

flower of lily of the valley.....(tab.10, fig.11)

flower of violet slipped and leaved.....
.....(tab.22, fig.3)

flower of water lily slipped and leaved.....
.....(tab.10, fig.5)

forget-me-not.....(tab.15, fig.10)

forget-me-not flower.....(tab.15, fig.11)

forget-me-not flower slipped and leaved.....
.....(tab.15, fig.12)

four-petalled rose.....(tab.19, fig.7)

foxglove.....(tab.15, fig.4)

French marigold stalk.....(tab.3, fig.7)

garden-lily.....(tab.11, fig.9)

garden-lily flower.....(tab.11, fig.11)

garden-lily flower slipped and leaved.....
.....(tab.11, fig.12)

garden-lily with three flowers... (tab.11, fig.10)

garden rose.....(tab.18, fig.3)

garden rose branch.....(tab.18, fig.6)

garden rose-bush.....(tab.18, fig.4)

garden rose-bush eradicated.....(tab.18, fig.5)

garden rose flower.....(tab.18, fig.7)

garden rose flower slipped.....(tab.18, fig.8)

garden rose flower slipped and leaved.....
.....(tab.18, fig.9)

garden rose stalk.....(tab.18, fig.10)

garden-sage.....(tab.23, fig.8)

gentian.....(tab.6, fig.12)

gentian eradicated.....(tab.7, fig.1)

gentian flower.....(tab.7, fig.2)

geranium.....(tab.6, fig.8)

gillyflower.....(tab.11, fig.1)

gillyflower stalk with two flowers.....
.....(tab.11, fig.3)

gillyflower with three flowers.....(tab.11, fig.2)

gladiolus.....(tab.6, fig.10)
globe flower.....(tab.10, fig.7)

half-rose.....(tab.19, fig.12)
harebell flower.....(tab.9, fig.11)
hawthorn branch flowered.....(tab.3, fig.10)
hawthorn flower.....(tab.3, fig.11)
heather.....(tab.4, fig.8)
heather flower.....(tab.4, fig.10)
heliotrope.....(tab.6, fig.5)
heliotrope flower slipped and leaved.....
.....(tab.6, fig.6)

hemp flowered.....(tab.9, fig.12)
heraldic rose.....(tab.19, fig.3)
hollyhock.....(tab.24, fig.1)
hollyhock flower.....(tab.24, fig.2)
honeysuckle-branch flowered.....(tab.8, fig.4)
honeysuckle flower slipped and leaved.....
.....(tab.8, fig.5)

hop flower.....(tab.22, fig.11)
horse chestnut-tree flowered and eradicated....
.....(tab.24, fig.8)

house-leek.....(tab.14, fig.12)
house-leek flower.....(tab.15, fig.1)
hyacinth.....(tab.6, fig.9)
hydrangea flower slipped and leaved.....
.....(tab.7, fig.3)

ivy stalk flowered.....(tab.17, fig.6)
jasmine.....(tab.8, fig.1)

lady's slipper.....(tab.3, fig.8)
lavender.....(tab.10, fig.8)
lilac branch flowered.....(tab.21, fig.5)
lily of the valley.....(tab.10, fig.9)
lily of the valley eradicated.....(tab.10, fig.10)
linden-branch flowered.....(tab.13, fig.3)
linden flower slipped and leaved.....
.....(tab.13, fig.4)

line flower.....(tab.11, fig.8)
loosestrife flower slipped.....(tab.4, fig.7)
lotus.....(tab.13, fig.6)
lotus flower.....(tab.13, fig.7)
lotus flower slipped.....(tab.13, fig.8)
lotus flower slipped and leaved.....(tab.13, fig.9)

mallow.....(tab.14, fig.5)
mallow flower slipped and leaved.....
.....(tab.14, fig.6)

marguerite.....(tab.16, fig.1)
marguerite flower.....(tab.16, fig.2)

marguerite flower slipped and leaved.....
.....(tab.16, fig.3)

marigold.....(tab.9, fig.1)
marigold flower.....(tab.9, fig.2)
marigold flower slipped.....(tab.9, fig.3)
marigold flower slipped and leaved.....
.....(tab.9, fig.4)

marsh marigold.....(tab.9, fig.5)
meadow buttercup flower.....(tab.13, fig.11)
medlar flower.....(tab.15, fig.2)
michaelmas daisy.....(tab.2, fig.9)
michaelmas daisy flower slipped.....
.....(tab.2, fig.10)

mistletoe flower.....(tab.16, fig.6)
myrtle.....(tab.14, fig.10)
myrtle-branch with flower and buds.....
.....(tab.14, fig.11)

narcissus.....(tab.15, fig.5)
nasturtium.....(tab.15, fig.8)
nettle flower.....(tab.10, fig.3)

orange branch flowered and fruited.....
.....(tab.2, fig.7)

orchid.....(tab.16, fig.7)

pansy.....(tab.22, fig.5)
pansy branch with three flowers.....
.....(tab.22, fig.6)

ENGLISH

pansy flower.....(tab.22, fig.7)
pansy flower slipped and leaved.....
.....(tab.22, fig.8)

passion-flower.....(tab.21, fig.6)
peach flower.....(tab.17, fig.4)
periwinkle.....(tab.3, fig.4)
periwinkle flower stalked.....(tab.3, fig.5)
periwinkle flower stalked and leaved.....
.....(tab.3, fig.6)

pink.....(tab.6, fig.1)
pink flower slipped and leaved.....(tab.6, fig.2)
poet's narcissus.....(tab.15, fig.6)
pomegranate flower.....(tab.7, fig.4)
poppy.....(tab.14, fig.1)
poppy flower.....(tab.14, fig.3)
poppy stalk.....(tab.14, fig.2)
potato flower.....(tab.9, fig.7)
primrose.....(tab.17, fig.1)
primrose flower slipped and leaved.....

.....(tab.17, fig.3)
proliferous pink flower slipped and leaved.....
(tab.6, fig.3)

red-poppy.....(tab.14, fig.4)
rose.....(tab.19, fig.3)
rose barbed.....(tab.20, fig.4)
rose barbed and seeded.....(tab.20, fig.5)
rose barbed, seeded and slipped.....
(tab.20, fig.6)
rose double.....(tab.19, fig.10)
rose filled.....(tab.19, fig.11)
rose half-failing in dexter.....(tab.20, fig.1)
rose half-failing in sinister.....(tab.20, fig.2)
rose slipped.....(tab.20, fig.7)
rose slipped and leaved.....(tab.20, fig.8)
rose seeded.....(tab.20, fig.3)
rose stalk.....(tab.20, fig.9)
rose-tree.....(tab.19, fig.2)
rosemary.....(tab.21, fig.1)
rue.....(tab.21, fig.4)

saffron.....(tab.23, fig.9)
sage.....(tab.23, fig.8)
salvia.....(tab.23, fig.8)
scarlet pimpernel flower.....(tab.16, fig.10)
six-petalled rose.....(tab.19, fig.8)
sneezeweed.....(tab.6, fig.4)
snowdrop.....(tab.17, fig.8)

ENGLISH

soapwort flower slipped and leaved.....
(tab.15., fig.3)
speedwell.....(tab.4, fig.11)
sprig of balm flowered.....(tab.3, fig.1)
sprig of coronilla flowered.....(tab.5, fig.12)
sprig of gorse flowered.....(tab.22, fig.1)
sprig of heather.....(tab.4, fig.9)
sprig of mignonette.....(tab.18, fig.1)
sprig of phlox.....(tab.22, fig.9)
sprig of thyme.....(tab.21, fig.9)
squill.....(tab.17, fig.11)
stalk of nightshade flowered....(tab.16, fig.11)
stalk of the spider ophrys.....(tab.16, fig.8)
stalk of white lily.....(tab.12, fig.1)
stalk with three roses.....(tab.20, fig.11)
stalk with two roses.....(tab.20, fig.10)
standard rose.....(tab.19, fig.2)
star-of-Bethlehem flower slipped.....
(tab.17, fig.12)

starwort.....(tab.8, fig.6)
strawberry-branch flowered.....(tab.8, fig.8)
strawberry flower.....(tab.8, fig.9)
strawberry-plant with flowers and fruits.....
(tab.8, fig.7)

teasel.....(tab.5, fig.9)
teasel flowerhead.....(tab.5, fig.9)
tea-stalk flowered.....(tab.23, fig.2)
thistle (flower).....(tab.23, fig.5)
thistle (plant).....(tab.23, fig.3)
thistle (flower) slipped and leaved(tab.23,fig.6)
thistle stalk.....(tab.23., fig.4)
three asters attached with stalks (tab.2, fig.12)
three garden roses in vase.....(tab.18, fig.12)
three-petalled rose.....(tab.19, fig.6)
thyme.....(tab.21, fig.8)
tobacco-plant flowered.....(tab.21, fig.7)
touch-me-not flower.....(tab.15, fig.9)
trumpet flower.....(tab.3, fig.9)
Tudor Rose.....(tab.20, fig.12)
tulip.....(tab.21, fig.10)
tulip flower.....(tab.21, fig.11)
tulip flower slipped and leaved..(tab.21, fig.12)

violet.....(tab.22, fig.2)

water-lily flower.....(tab.10, fig.4)
white daisy flower slipped.....(tab.14, fig.8)
white jasmine flower.....(tab.8, fig.2)
white lily flower.....(tab.12, fig.2)
wind-flower.....(tab.4, fig.12)

"Yuri Nikulin" gladiolus.....(tab.6, fig.11)

akvilegio.....(tab5., fig.4)
 alceo.....(tab.24, fig.1)
 aloo.....(tab.2, fig.2)
altiga rozo.....(tab.19, fig.2)
anemono.....(tab.4, fig.12)
angeno.....(tab.2, fig.4)
anizo.....(tab.2, fig.5)
arbusto de natura rozo.....(tab.18, fig.4)
arniko.....(tab.2, fig.8)
astero.....(tab.2, fig.9)

beliso.....(tab.14., fig.7)
betoniko.....(tab.3, fig.12)
borderita heraldika lilio.....(tab.12, fig.5)
branĉeto de flokso.....(tab.22, fig.9)
branĉeto de genisto kun tri ekflorintaj floroj...
(tab.7, fig.10)
branĉeto de kaluno.....(tab.4, fig.9)
branĉeto de rezedo.....(tab.18, fig.1)
branĉeto de timiano.....(tab.21, fig.9)
branĉo de eglanterio kun unu floro.....
(tab.23, fig.11)
branĉo de floranta kratago.....(tab.3, fig.10)
branĉo de genisto kun kvin florantaj branĉetoj
(tab.7, fig.9)
branĉo de mirto kun floro kaj burĝonoj.....
(tab.14, fig.11)
branĉo de nasturtio.....(tab.8, fig.3)
branĉo de natura rozo.....(tab.18, fig.6)
branĉo de oranĝarbo kun floroj kaj fruktoj....
(tab.2, fig.7)
branĉo de penso kun tri floroj..(tab.22, fig.6)
branĉo de rosmareno kun du floroj.....
(tab.21, fig.2)
branĉo de rubuso kun floroj kaj fruktoj.....
(tab.7, fig.12)
bukedo de naturoj rozoj.....(tab.18, fig.11)

cejano.....(tab.4, fig.1)
cipripedio.....(tab.3, fig.8)

dianto.....(tab.6, fig.1)
dicentro.....(tab.7, fig.7)
digitalo.....(tab.15, fig.4)
disflorinta heraldika lilio.....(tab.12, fig.8)
duobla rozo.....(tab.19, fig.10)
duonrozo.....(tab.19, fig.12)

edelvejso.....(tab.24, fig.3)
eglanterio.....(tab.24, fig.12)

ESPERANTA

elradikigita arbusto de natura rozo.....
(tab.18, fig.5)
elradikigita cejano.....(tab.4, fig.2)
elradikigita floranta ĉevalkaŝtandarbo.....
(tab.24, fig.8)
elradikigita floranta genisto.....(tab.7, fig.8)
elradikigita floranta trifolioplanto.....
(tab.9, fig.8)
elradikigita genciano.....(tab.7, fig.1)

fendita heraldika lilio.....(tab.12, fig.7)
floranta branĉeto de balzamarbo..(tab.3, fig.1)
floranta branĉeto de koronilo....(tab.5, fig.12)
floranta branĉeto de ulekso.....(tab.22, fig.1)
floranta branĉo de berberiso.....(tab.3, fig.2)
floranta branĉo de cinamomo....(tab.10, fig.2)
floranta branĉo de fragario.....(tab.8, fig.8)
floranta branĉo de galio.....(tab.17, fig.7)
floranta branĉo de hisopo.....(tab.8, fig.12)
floranta branĉo de lino.....(tab.11, fig.7)
floranta branĉo de lonicero.....(tab.8, fig.4)
floranta branĉo de pomarbo.....(tab.24, fig.4)
floranta branĉo de rubusa sovaĝa.....
(tab.10, fig.6)
floranta branĉo de siringo.....(tab.21, fig.5)
floranta branĉo de tilio.....(tab.13, fig.3)
floranta cinamomo.....(tab.10, fig.1)
floranta kanabo.....(tab.9, fig.12)
floranta kaŝtandarbo.....(tab.24, fig.7)
floranta kotonplanto.....(tab.24, fig.11)
floranta lino.....(tab.11, fig.6)
floranta ribarbusto.....(tab.24, fig.10)
floranta sambuko.....(tab.24, fig.9)
floranta tabakplanto.....(tab.21, fig.7)
floranta tigo de hesperido.....(tab.5, fig.2)
floranta tigo de teoplatno.....(tab.23, fig.2)
floro de agrimonio.....(tab.18, fig.2)
floro de akvilegio.....(tab.5, fig.7)
floro de akvilegio kun tigo kaj folioj.....
(tab.5, fig.8)
floro de alceo.....(tab.24, fig.2)
floro de amarilido kun tigo.....(tab.2, fig.3)
floro de anagalo.....(tab.16, fig.10)
floro de anizo.....(tab.2, fig.6)
floro de astero kun tigo.....(tab.2, fig.10)
floro de astero kun tigo kaj folioj.....
(tab.2, fig.11)
floro de azaleo.....(tab.2, fig.1)
floro de beliso kun tigo kaj folio.....
(tab.14, fig.9)

ESPERANTA

floro de beliso plurjara kun tigo.....
(tab.14, fig.8)
floro de berberiso.....(tab.3, fig.3)
floro de bignonio.....(tab.3, fig.9)
floro de borago.....(tab.16, fig.4)
floro de cejano.....(tab.4, fig.3)
floro de cejano kun tigo.....(tab.4, fig.4)
floro de cejano kun tigo kaj folioj.....
(tab.4, fig.5)
floro de ciklameno kun tigo.....(tab.23, fig.1)
floro de dafno.....(tab.7, fig.5)
floro de dafodilo kun tigo kaj folioj.....
(tab.15, fig.7)
floro de damaska rozo kun tigo kaj folioj.....
(tab.19, fig.1)
floro de dianto kun tigo kaj folioj.....
(tab.6, fig.2)
floro de dianto ŝosradikanta kun tigo kaj folioj.....
(tab.6, fig.3)
floro de eglanterio.....(tab.23, fig.12)
floro de fragario.....(tab.8, fig.9)
floro de genciano.....(tab.7, fig.2)
floro de genisto.....(tab.7, fig.11)
floro de granatarbo.....(tab.7, fig.4)
floro de ĝardeno lilio.....(tab.11, fig.11)
floro de ĝardeno lilio kun tigo kaj folioj.....
(tab.11, fig.12)
floro de helianto.....(tab.17, fig.9)
floro de helianto kun tigo kaj folioj.....
(tab.17, fig.10)
floro de heliotropo kun tigo kaj folioj.....
(tab.6, fig.6)
floro de hepatiko.....(tab.17, fig.5)
floro de hesperido.....(tab.5, fig.3)
floro de hieracio kun tigo.....(tab.24, fig.6)
floro de hortensio kun tigo kaj folioj.....
(tab.7, fig.3)
floro de impatiento.....(tab.15, fig.9)
floro de irido.....(tab.8, fig.10)
floro de irido kun tigo.....(tab.8, fig.11)
floro de jasmeno oficina.....(tab.8, fig.2)
floro de kalendulo.....(tab.9, fig.2)
floro de kalendulo kun tigo.....(tab.9, fig.3)
floro de kalendulo kun tigo kaj folioj.....
(tab.9, fig.4)
floro de kalto kun tigo kaj folioj... (tab.9, fig.6)
floro de kaluno.....(tab.4, fig.10)
floro de kampanulo.....(tab.9, fig.10)
floro de kampanulo rondfolia.... (tab.9, fig.11)
floro de kardo.....(tab.23, fig.5)

floro de kardo kun tigo kaj folioj.....
(tab.23, fig.6)
floro de konvalo.....(tab.10, fig.11)

floro de konvalo kun tigo kaj folioj.....
(tab.10, fig.12)
floro de konvolvulo kun tigo kaj folioj.....
(tab.5, fig.11)
floro de kotonplanto.....(tab.22, fig.10)
floro de kratago.....(tab.3, fig.11)
floro de latiro.....(tab.23, fig.7)
floro de leŭkanto.....(tab.16, fig.2)
floro de leŭkanto kun tigo kaj folioj.....
(tab.16, fig.3)
floro de lilio neĝablanka.....(tab.12, fig.2)
floro de lino.....(tab.11, fig.8)
floro de lizimahio kun tigo.....(tab.4, fig.7)
floro de lonicerio kun tigo kaj folioj.....
(tab.8, fig.5)
floro de lupolo.....(tab.22, fig.11)
floro de malvo kun tigo kaj folioj.....
(tab.14, fig.6)
floro de matiolo.....(tab.11, fig.4)
floro de matiolo kun tigo kaj folioj.....
(tab.11, fig.5)
floro de menianto.....(tab.4, fig.6)
floro de mespilo.....(tab.15, fig.2)
floro de miozoto.....(tab.15, fig.11)
floro de miozoto kun tigo kaj folioj.....
(tab.15, fig.12)
floro de natura rozo.....(tab.18, fig.7)
floro de natura rozo kun tigo.....(tab.18, fig.8)
floro de natura rozo kun tigo kaj folioj.....
(tab.18, fig.9)
floro de nelumbo.....(tab.13, fig.7)
floro de nelumbo kun tigo.....(tab.13, fig.8)
floro de nelumbo kun tigo kaj folioj.....
(tab.13, fig.9)
floro de nimfeo.....(tab.10, fig.4)
floro de nimfeo kun tigo kaj folioj.....
(tab.10, fig.5)
floro de ofrio abela.....(tab.16, fig.9)
floro de ornitogalo kun tigo.....(tab.17, fig.12)
floro de papavo.....(tab.14, fig.3)
floro de penso.....(tab.22, fig.7)
floro de penso kun tigo kaj folioj.....
(tab.22, fig.8)
floro de persikarbo.....(tab.17, fig.4)
floro de pomarbo.....(tab.24, fig.5)
floro de primolo ordinara kun tigo kaj folioj...
(tab.17, fig.3)
floro de primolo printempa.....(tab.17, fig.2)
floro de ranunkolo akra.....(tab.13, fig.11)
floro de ranunkolo ora.....(tab.13, fig.12)
floro de safrano.....(tab.23, fig.10)
floro de saponario kun tigo kaj folioj.....
(tab.15, fig.3)
floro de sempervivo.....(tab.15, fig.1)
floro de solano.....(tab.16, fig.12)

floro de terpomplanto.....(tab.9, fig.7)
floro de tilio kun tigo kaj folioj...(tab.13, fig.4)
floro de tulipo.....(tab.21, fig.11)
floro de tulipo kun tigo kaj folioj.....
.....(tab.21, fig.12)
floro de urtiko.....(tab.10, fig.3)
floro de vinko kun tigo.....(tab.3, fig.5)
floro de vinko kun tigo kaj folioj..(tab.3, fig.6)
floro de violo kun tigo kaj folioj..(tab.22, fig.3)
floro de violo odora kun tigo.....(tab.22, fig.4)
floro de visko.....(tab.16, fig.6)
fragario kun floroj kaj fruktoj.....(tab.8, fig.7)

galanto.....(tab.17, fig.8)
genciano.....(tab.6, fig.12)
geranio.....(tab.6, fig.8)
gladiolo.....(tab.6, fig.10)
gladiolo de la speco "Jurij Nikulin".....
.....(tab.6, fig.11)

ĝardeno lilio.....(tab.11, fig.9)
ĝardeno lilio kun tri floroj.....(tab.11, fig.10)

helenio.....(tab.6, fig.4)
heliotropo.....(tab.6, fig.5)
heraldika lilio.....(tab.12, fig.3)
heraldika lilio detranĉita en malsupro.....
.....(tab.13, fig.2)
heraldika lilio duone mankanta en dekstro.....
.....(tab.12, fig.11)
heraldika lilio duone mankanta en maldekstro
(senestro).....(tab.12, fig.12)
heraldika lilio duone mankanta en supro.....
.....(tab.13, fig.1)
heraldika lilio kun tigo kaj folioj.....
.....(tab.12, fig.4)
heraldika lilio kun tigo kaj radikoj.....
.....(tab.12, fig.10)
heraldika rozo.....(tab.19, fig.3)
hesperido.....(tab.5, fig.1)
hiacinto.....(tab.6, fig.9)

jasmeno.....(tab.8, fig.1)

kalendulo.....(tab.9, fig.1)
kalto.....(tab.9, fig.5)
kaluno.....(tab.4, fig.8)
kamomilo.....(tab.21, fig.3)

ESPERANTA

kampanulo.....(tab.9, fig.9)
kardo.....(tab.23, fig.3)
konvalo.....(tab.10, fig.9)
konvolvulo.....(tab.5, fig.10)

korimbo de heliotropo peruviana kun tigo kaj folioj.....(tab.6, fig.7)
krizantemo.....(tab.22, fig.12)
kvarpetala rozo.....(tab.19, fig.7)
kvinpetala rozo.....(tab.19, fig.4)

lavendo.....(tab.10, fig.8)
leontodo.....(tab.16, fig.5)
leŭkanto.....(tab.16, fig.1)
levkojo.....(tab.11, fig.1)
lilio.....(tab.12, fig.3)
lobelio kardinala.....(tab.13, fig.5)

malvo.....(tab.14, fig.5)
matiolo.....(tab.11, fig.1)
matiolo kun tri floroj.....(tab.11, fig.2)
miozoto.....(tab.15, fig.10)
mirto.....(tab.14, fig.10)

narciso.....(tab.15, fig.5)
narciso poeta.....(tab.15, fig.6)
natura (ĝardeno) rozo.....(tab.18, fig.3)
nelumbo.....(tab.13, fig.6)

okpetala rozo.....(tab.19, fig.9)
orkideo.....(tab.16, fig.7)
ornamita heraldika lilio.....(tab.12, fig.9)

papaveto.....(tab.14, fig.4)
papavo.....(tab.14, fig.1)
pasifloro.....(tab.21, fig.6)
penseo.....(tab.22, fig.5)
primolo ordinara.....(tab.17, fig.1)

ranunkolo.....(tab.13, fig.10)
renversita kvinpetala rozo.....(tab.19, fig.5)
rosmareno.....(tab.21, fig.1)
rozo.....(tab.19, fig.3)
rozo duone mankanta en dekstro.....
.....(tab.20, fig.1)
rozo duone mankanta en maldekstro (senestro)
.....(tab.20, fig.2)
rozo kun alikolora semenco.....(tab.20, fig.3)
rozo kun alikoloraj semenco kaj sepaloj.....
.....(tab.20, fig.5)

ESPERANTA

rozo kun alikoloraj semenco, sepaloj kaj tigo..
.....(tab.20, fig.6)
rozo kun alikoloraj sepaloj.....(tab.20, fig.4)
rozo kun tigo.....(tab.20, fig.7)
rozo kun tigo kaj folioj.....(tab.20, fig.8)
ruto.....(tab.21, fig.4)

safrano.....(tab.23, fig.9)
salvio.....(tab.23, fig.8)
scilo.....(tab.17, fig.11)
sempervivo.....(tab.14, fig.12)
sespetala rozo.....(tab.19, fig.8)
stelario.....(tab.8, fig.6)
svarmpetala rozo.....(tab.19, fig.11)

tigo de akvilegio kun du floroj.....(tab.5, fig.5)
tigo de akvilegio kun kvar floroj... (tab.5, fig.6)
tigo de circeo granda.....(tab.7, fig.6)
tigo de floranta hedero.....(tab.17, fig.6)
tigo de floranta solano.....(tab.16, fig.11)
tigo de kardo.....(tab.23, fig.4)
tigo de lilio neĝablanka.....(tab.12, fig.1)
tigo de matiolo kun du floroj.....(tab.11, fig.3)
tigo de natura rozo.....(tab.18, fig.10)
tigo de ofrio vespa.....(tab.16, fig.8)
tigo de papavo.....(tab.14, fig.2)
tigo de rozo.....(tab.20, fig.9)
tigo de taĝeto.....(tab.3, fig.7)
tigo kun du rozoj.....(tab.20, fig.10)
tigo kun tri rozoj.....(tab.20, fig.11)
timiano.....(tab.21, fig.8)
tranĉita heraldika lilio.....(tab.12, fig.6)
tri asteroj kunligitaj per tigoj.....(tab.2, fig.12)
tri naturaj rozoj en vazo.....(tab.18, fig.12)
tripetala rozo.....(tab.19, fig.6)
trolio.....(tab.10, fig.7)
tropeolo.....(tab.15, fig.8)
Tudor-rozo.....(tab.20, fig.12)
tulipo.....(tab.21, fig.10)

veroniko.....(tab.4, fig.11)
vinko.....(tab.3, fig.4)
violo.....(tab.22, fig.2)

айстра.....(таб.2, фіг.9)
 алое.....(таб.2, фіг.2)
 ангена.....(таб.2, фіг.4)
 анемона.....(таб.4, фіг.12)
 аніс.....(таб.2, фіг.5)
 арніка.....(таб.2, фіг.8)

барвінок.....(таб.3, фіг.4)
 березка.....(таб.5, фіг.10)
 білотка.....(таб.24, фіг.3)
 будяк.....(таб.23, фіг.3)
 буквиця.....(таб.3, фіг.12)
 букет натуральних троянд.....
(таб.18, фіг.11)

венерині черевички.....(таб.3, фіг.8)
 верес.....(таб.4, фіг.8)
 вероніка.....(таб.4, фіг.11)
 вечорниця.....(таб.5, фіг.1)
 вирвана волошка.....(таб.4, фіг.2)
 вирвана квітуча конюшина....(таб.9, фіг.8)
 вирване квітуче дерево каштана кінського
(таб.24, фіг.8)
 вирваний квітучий дрік.....(таб.7, фіг.8)
 вирваний куц натуральної троянди.....
(таб.18, фіг.5)
 вирваний тирлич.....(таб.7, фіг.1)
 волошка.....(таб.4, фіг.1)
 восьмипелюсткова троянда.....
(таб.19, фіг.9)

гвоздика.....(таб.6, фіг.1)
 геленіум.....(таб.6, фіг.4)
 геліотроп.....(таб.6, фіг.5)
 геральдична лілія.....(таб.12, фіг.3)
 геральдична лілія, відрізана внизу.....
(таб.13, фіг.2)
 геральдична лілія зі стеблом і корінням.....
(таб.12, фіг.10)
 геральдична лілія зі стеблом і листям.....
(таб.12, фіг.4)
 геральдична лілія, якої наполовину
 не вистачає зліва.....(таб.12, фіг.12)
 геральдична лілія, якої наполовину
 не вистачає справа.....(таб.12, фіг.11)
 геральдична лілія, якої наполовину
 не вистачає угорі.....(таб.13, фіг.1)
 геральдична троянда.....(таб.19, фіг.3)
 герань.....(таб.6, фіг.8)
 гіацинт.....(таб.6, фіг.9)
 гілка апельсинового дерева з квітками та
 плодами.....(таб.2, фіг.7)
 гілка дроку з п'ятьма квітучими гілочками
(таб.7, фіг.9)

УКРАЇНСЬКИЙ

гілка квітучого глоду.....(таб.3, фіг.10)
 гілка мирту з квіткою та бутонами.....
(таб.14, фіг.11)
 гілка настурції.....(таб.8, фіг.3)
 гілка натуральної троянди..(таб.18, фіг.6)
 гілка ожини з квітками та плодами.....
(таб.7, фіг.12)
 гілка розмарину з двома квітками.....
(таб.21, фіг.2)
 гілка фіалки триколірної з трьома квітками
(таб.22, фіг.6)
 гілка шишини з одною квіткою.....
(таб.23, фіг.11)
 гілочка вересу.....(таб.4, фіг.9)
 гілочка дроку з трьома розпукнутими
 квітками.....(таб.7, фіг.10)
 гілочка резеди.....(таб.18, фіг.1)
 гілочка флокса.....(таб.22, фіг.9)
 гілочка чебрецю.....(таб.21, фіг.9)
 гладіолус.....(таб.6, фіг.10)
 гладіолус сорту "Юрій Нікулін".....
(таб.6, фіг.11)

дзвоники.....(таб.9, фіг.9)
 діцентра.....(таб.7, фіг.7)

едельвейс.....(таб.24, фіг.3)

жасмин.....(таб.8, фіг.1)
 жовтець.....(таб.13, фіг.10)

зірочник.....(таб.8, фіг.6)

калюжениця.....(таб.9, фіг.5)
 квітка азалії.....(таб.2, фіг.1)
 квітка айстри зі стеблом....(таб.2, фіг.10)
 квітка айстри зі стеблом і листям.....
(таб.2, фіг.11)
 квітка амарилісу зі стеблом..(таб.2, фіг.3)
 квітка анісу.....(таб.2, фіг.6)
 квітка бавовника.....(таб.22, фіг.10)
 квітка барбарису.....(таб.3, фіг.3)
 квітка барвінку зі стеблом....(таб.3, фіг.5)
 квітка барвінку зі стеблом і листям.....
(таб.3, фіг.6)
 квітка березки зі стеблом і листям.....
(таб.5, фіг.11)
 квітка бігзонії.....(таб.3, фіг.9)
 квітка бобівника.....(таб.4, фіг.6)
 квітка будяка.....(таб.23, фіг.5)
 квітка будяка зі стеблом і листям.....
(таб.23, фіг.6)

УКРАЇНСЬКИЙ

- квітка вербозілля зі стеблом (таб.4, фіг.7)
квітка вересу.....(таб.4, фіг.10)
квітка вечорниці.....(таб.5, фіг.3)
квітка вовчих ягід.....(таб.7, фіг.5)
квітка волошки.....(таб.4, фіг.3)
квітка волошки зі стеблом....(таб.4, фіг.4)
квітка волошки зі стеблом і листям.....
.....(таб.4, фіг.5)
квітка гвоздики зі стеблом і листям.....
.....(таб.6, фіг.2)
квітка гвоздики укорінливої зі стеблом і
листя.....(таб.6, фіг.3)
квітка геліотропа зі стеблом і листям.....
.....(таб.6, фіг.6)
квітка глоду.....(таб.3, фіг.11)
квітка гортензії зі стеблом і листям.....
.....(таб.7, фіг.3)
квітка гранатника.....(таб.7, фіг.4)
квітка дамаської троянди зі стеблом і
листя.....(таб.19, фіг.1)
квітка дзвоників.....(таб.9, фіг.10)
квітка дзвоників круглолистих.....
.....(таб.9, фіг.11)
квітка дроку.....(таб.7, фіг.11)
квітка жасмину лікарського..(таб.8, фіг.2)
квітка жимолості зі стеблом і листям.....
.....(таб.8, фіг.5)
квітка жовтецю золотистого.....
.....(таб.13, фіг.12)
квітка жовтецю їдкою.....(таб.13, фіг.11)
квітка калюжниці зі стеблом і листям.....
.....(таб.9, фіг.6)
квітка картоплі.....(таб.9, фіг.7)
квітка конвалії.....(таб.10, фіг.11)
квітка конвалії зі стеблом і листям.....
.....(таб.10, фіг.12)
квітка королиці.....(таб.16, фіг.2)
квітка королиці зі стеблом і листям.....
.....(таб.16, фіг.3)
квітка кропиви.....(таб.10, фіг.3)
квітка курячих очок.....(таб.16, фіг.10)
квітка латаття.....(таб.10, фіг.4)
квітка латаття зі стеблом і листям.....
.....(таб.10, фіг.5)
квітка левкою.....(таб.11, фіг.4)
квітка левкою зі стеблом і листям.....
.....(таб.11, фіг.5)
квітка лілії білої.....(таб.12, фіг.2)
квітка липи зі стеблом і листям.....
.....(таб.13, фіг.4)
квітка лотоса.....(таб.13, фіг.7)
квітка лотоса зі стеблом....(таб.13, фіг.8)
квітка лотоса зі стеблом і листям.....
.....(таб.13, фіг.9)
квітка льону.....(таб.11, фіг.8)
квітка маку.....(таб.14, фіг.3)
квітка мальви зі стеблом і листям.....
.....(таб.14, фіг.6)
квітка мильнянки зі стеблом і листям.....
.....(таб.15, фіг.3)
квітка молодила.....(таб.15, фіг.1)
квітка мушмули.....(таб.15, фіг.2)
квітка нагідків.....(таб.9, фіг.2)
квітка нагідків зі стеблом.....(таб.9, фіг.3)
квітка нагідків зі стеблом і листям.....
.....(таб.9, фіг.4)
квітка нарцису жовтого зі стеблом
і листям.....(таб.15, фіг.7)
квітка натуральної троянди.....
.....(таб.18, фіг.7)
квітка натуральної троянди зі стеблом....
.....(таб.18, фіг.8)
квітка натуральної троянди зі стеблом і
листя.....(таб.18, фіг.9)
квітка незабудки.....(таб.15, фіг.11)
квітка незабудки зі стеблом і листям.....
.....(таб.15, фіг.12)
квітка нечуйвітру зі стеблом.....
.....(таб.24, фіг.6)
квітка огірочника.....(таб.16, фіг.4)
квітка омели.....(таб.16, фіг.6)
квітка орликів.....(таб.5, фіг.7)
квітка офрис бджолоносної (таб.16, фіг.9)
квітка парила.....(таб.18, фіг.2)
квітка пасльону.....(таб.16, фіг.12)
квітка первоцвіту звичайного зі стеблом і
листя.....(таб.17, фіг.3)
квітка первоцвіту лікарського.....
.....(таб.17, фіг.2)
квітка персикового дерева....(таб.17, фіг.4)
квітка печіночниці.....(таб.17, фіг.5)
квітка півників.....(таб.8, фіг.10)
квітка півників зі стеблом...(таб.8, фіг.11)
квітка рожі.....(таб.24, фіг.2)
квітка розрив-трави.....(таб.15, фіг.9)
квітка рястки зі стеблом..(таб.17, фіг.12)
квітка садової лілії.....(таб.11, фіг.11)
квітка садової лілії зі стеблом і листям....
.....(таб.11, фіг.12)
квітка соняшника.....(таб.17, фіг.9)
квітка соняшника зі стеблом і листям.....
.....(таб.17, фіг.10)
квітка стокротки багаторічної зі стеблом
.....(таб.14, фіг.8)
квітка стокротки зі стеблом і листям.....
.....(таб.14, фіг.9)
квітка суниць.....(таб.8, фіг.9)
квітка тирлича.....(таб.7, фіг.2)
квітка тюльпану.....(таб.21, фіг.11)
квітка тюльпану зі стеблом і листям....
.....(таб.21, фіг.12)

квітка фіалки запашної зі стеблом.....
.....(таб.22, фіг.4)
квітка фіалки зі стеблом і листям.....
.....(таб.22, фіг.3)
квітка фіалки триколірної... (таб.22, фіг.7)
квітка фіалки триколірної зі стеблом і
листяма..... (таб.22, фіг.8)
квітка хмелю..... (таб.22, фіг.11)
квітка цикламену зі стеблом.....
..... (таб.23, фіг.1)
квітка чини..... (таб.23, фіг.7)
квітка шафрану..... (таб.23, фіг.10)
квітка шипшини..... (таб.23, фіг.12)
квітка яблуні..... (таб.24, фіг.5)
квітуча бузина..... (таб.24, фіг.9)
квітуча гілка барбарису..... (таб.3, фіг.2)
квітуча гілка бузка..... (таб.21, фіг.5)
квітуча гілка гісопу..... (таб.8, фіг.12)
квітуча гілка жимолості..... (таб.8, фіг.4)
квітуча гілка коричника..... (таб.10, фіг.2)
квітуча гілка липи..... (таб.13, фіг.3)
квітуча гілка льону..... (таб.11, фіг.7)
квітуча гілка ожини несійської.....
..... (таб.10, фіг.6)
квітуча гілка підмаренника.. (таб.17, фіг.7)
квітуча гілка суніць..... (таб.8, фіг.8)
квітуча гілка яблуні..... (таб.24, фіг.4)
квітуча гілочка бальзамового дерева.....
..... (таб.3, фіг.1)
квітуча гілочка в'язелю..... (таб.5, фіг.12)
квітуча гілочка улєкса..... (таб.22, фіг.1)
квітуча конопля..... (таб.9, фіг.12)
квітуче каштанове дерево.... (таб.24, фіг.7)
квітуче стебло вечорниці..... (таб.5, фіг.2)
квітуче стебло чайного куща.....
..... (таб.23, фіг.2)
квітучий бавовник..... (таб.24, фіг.11)
квітучий коричник..... (таб.10, фіг.1)
квітучий кущ порічки..... (таб.24, фіг.10)
квітучий льон..... (таб.11, фіг.6)
квітучий тютюн..... (таб.21, фіг.7)
конвалія..... (таб.10, фіг.9)
королиця..... (таб.16, фіг.1)
красоля..... (таб.15, фіг.8)
кульбаба..... (таб.16, фіг.5)
купальниця..... (таб.10, фіг.7)
кущ натуральної троянди.... (таб.18, фіг.4)

лаванда..... (таб.10, фіг.8)

УКРАЇНСЬКИЙ

левкой..... (таб.11, фіг.1)
левкой з трьома квітками.... (таб.11, фіг.2)

лілія..... (таб.12, фіг.3)
лобелія пурпурова..... (таб.13, фіг.5)
лотос..... (таб.13, фіг.6)

мак..... (таб.14, фіг.1)
мак-самосійка..... (таб.14, фіг.4)
мальва..... (таб.14, фіг.5)
махрова троянда..... (таб.19, фіг.11)
мирт..... (таб.14, фіг.10)
молодило..... (таб.14, фіг.12)

нагідки..... (таб.9, фіг.1)
наперстянка..... (таб.15, фіг.4)
напівтроянда..... (таб.19, фіг.12)
нарцис..... (таб.15, фіг.5)
нарцис білий..... (таб.15, фіг.6)
настурція..... (таб.15, фіг.8)
натуральна троянда..... (таб.18, фіг.3)
незабудка..... (таб.15, фіг.10)

облямована геральдична лілія.....
..... (таб.12, фіг.5)
орлики..... (таб.5, фіг.4)
орхідея..... (таб.16, фіг.7)

пасифлора..... (таб.21, фіг.6)
первоцвіт звичайний..... (таб.17, фіг.1)
перекинута п'ятипелюсткова троянда....
..... (таб.19, фіг.5)
перетята геральдична лілія (таб.12, фіг.6)
підсніжник..... (таб.17, фіг.8)
подвійна троянда..... (таб.19, фіг.10)
прикрашена геральдична лілія.....
..... (таб.12, фіг.9)
проліска..... (таб.17, фіг.11)
п'ятипелюсткова троянда.....
..... (таб.19, фіг.4)

рожа..... (таб.24, фіг.1)
розквітла геральдична лілія (таб.12, фіг.8)
розмарин..... (таб.21, фіг.1)
розтята геральдична лілія... (таб.12, фіг.7)
ромашка..... (таб.21, фіг.3)
рута..... (таб.21, фіг.4)

садова лілія..... (таб.11, фіг.9)
садова лілія з трьома квітками.....
..... (таб.11, фіг.10)

УКРАЇНСЬКИЙ

стебло будяка..... (таб.23, фіг.4)
стебло з двома трояндами (таб.20, фіг.10)
стебло з трьома трояндами.....
..... (таб.20, фіг.11)

стебло квітучого пасльону (таб.16, фіг.11)
стебло квітучого плюща.....(таб.17, фіг.6)
стебло левкою з двома квітками.....
.....(таб.11, фіг.3)
стебло лілії білої.....(таб.12, фіг.1)
стебло маку.....(таб.14, фіг.2)
стебло натуральної троянди.....
.....(таб.18, фіг.10)
стебло орликів із двома квітками.....
.....(таб.5, фіг.5)
стебло орликів з чотирма квітками.....
.....(таб.5, фіг.6)
стебло офрис оводоносної... (таб.16, фіг.8)
стебло троянди.....(таб.20, фіг.9)
стебло цирцеї звичайної.....(таб.7, фіг.6)
стебло чорнобривців.....(таб.3, фіг.7)
стокротка.....(таб.14, фіг.7)
суниці з квітками та плодами.....
.....(таб.8, фіг.7)

тирлич.....(таб.6, фіг.12)
три айстри, з'єднані стеблами.....
.....(таб.2, фіг.12)
три натуральні троянди у вазі.....
.....(таб.18, фіг.12)
трипелюсткова троянда.....(таб.19, фіг.6)
троянда.....(таб.19, фіг.3)
троянда з насінником іншого кольору.....
.....(таб.20, фіг.3)

троянда з насінником і чашиolistками
іншого кольору.....(таб.20, фіг.5)
троянда з насінником, чашиolistками та
стеблом іншого кольору.....(таб.20, фіг.6)
троянда з чашиolistками іншого кольору..
.....(таб.20, фіг.4)
троянда зі стеблом.....(таб.20, фіг.7)
троянда зі стеблом і листям.....
.....(таб.20, фіг.8)
троянда Тюдорів.....(таб.20, фіг.12)
троянда, якої наполовину не вистачає зліва
.....(таб.20, фіг.2)
троянда, якої наполовину не вистачає
справа.....(таб.20, фіг.1)
тюльпан.....(таб.21, фіг.10)

фіалка.....(таб.22, фіг.2)
фіалка триколірна.....(таб.22, фіг.5)

хризантема.....(таб.22, фіг.12)
чебрець.....(таб.21, фіг.8)
чотирипелюсткова троянда.....
.....(таб.19, фіг.7)

шавлія.....(таб.23, фіг.8)
шафран.....(таб.23, фіг.9)

шестипелюсткова троянда (таб.19, фіг.8)
шипшина.....(таб.24, фіг.12)
штамбова троянда.....(таб.19, фіг.2)

щіток геліотропа перувіанського зі стеблом
і листям.....(таб.6, фіг.7)

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЕ ИСТОЧНИКИ
BIBLIOGRAPHICAL SOURCES
BIBLIOGRAFIAJ FONTOJ
БІБЛІОГРАФІЧНІ ДЖЕРЕЛА

1. "Русская геральдика", П. фон Винклер, С-Петербург, 1892.
2. "Гербы городов, губерний, областей и посадов Российской империи", П. фон Винклер, С-Петербург, 1899.
3. "Геральдика. Лекции, читанные в Московском Археологическом институте в 1907/8 гг. Ю.В.Арсеньев, Москва, 1908.
4. "Большой энциклопедический словарь. Биология.", Москва, 1998.
5. "Определитель высших растений Украины", Киев, 1987.
6. "Ботанический атлас", Москва-Ленинград, 1963.
7. "Декоративные растения СССР", Б.Н.Головкин, Л.А.Китаева, Э.П.Немченко, Москва, 1986.
8. "Лекарственные растения", Л.В.Пастушенко, А.Л.Пастушенко, В.Л.Пастушенко, Ленинград, 1990.
9. "Дикорастущие съедобные растения", А.К.Кощеев, А.А.Кошеев, Москва, 1994.
10. "Гербовед", №15, ВГО, Москва, 1997.
11. "The Art of Heraldry. An Encyclopedia of Armory", Arthur Charles Fox-Davies, London, 1986.
12. "Flowers and Heraldry", Roberts Tyas, London, 1851.
13. "Flowers in Heraldry", Vera Ibett, Vancouver, 1977.
14. "Heraldry", Julian Franclyn, New York, 1970.
15. "A Dictionary of Heraldry", C.N. Elvin, London, 1977.
16. "Wild Flowers of Britain and Ireland", Marjorie Blamey, Richard Fitter, Alastair Fitter, London, 2003.
17. "Das Grosse Buch der Wappenkunst", Walter Leonhard, München, 1978.
18. "Lexikon Städte und Wappen der DDR", Gert Oswald, Leipzig, 1994.
19. "Wappenbildordnung. J.Siebmacher's Grosses Wappenbuch", Band B, Neustadt an der Aisch, 1990.
20. "Dictionnaire des Figures Héraldiques", Par Le comte Theodore Renesse, Bruxelles, 1891.
21. "Armorial général des communes de France", Jean-Jacques Lartigue, Paris, 1995.
22. "Fleurs Sauvages de France et d'Europe", Roger Phillips, Paris, 1988.
23. "Le petit Larousse illustré", Paris, 2002.
24. "Heraldiko. Veksilologio. Terminaro en Esperanto", Jaroslav Klement, Karlovy Vary, 1979.
25. "Provizora privata listo de komunlingvaj nomoj de plantoj de nord-okcidenta Eŭropo", W.F.Pilger, Lelystad, 1982.
26. "Sveda floraro", Sten Johansson, Norköping, 2000.
27. "La nova Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto", SAT, Paris, 2002.
28. "Эсперанто-русский словарь", Е.А.Бокарев, Москва, 1982.
29. "Гербовник міст України", В.Панченко, Київ-Нью-Йорк, 1996.
30. "Рослини наших лісів", Ю.Я.Єлін, Київ, 1982.
31. "Степові рослини", Л.С.Панова, В.В.Протопопова, Київ, 1983.
32. "Цілюще зело", Ф.І.Мамчур, Київ, 1993.
33. "Чотиримовний словник назв рослин", Д.М.Гродзинський, Київ, 2001.
34. "Універсальний словник-енциклопедія", Київ, 2003.
35. "Російсько-український словник", Київ, 1987.
36. "Знак", №14, УГТ, Львів, 1997.